

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v praxi na příkladu
konkrétního projektu

Implementation of Operational Programme Human Recourses and Employment on a Case
of a Sample Project

Student:	Bc. Eva Skálová
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Eva Skálová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6210T004 Eurospráva

Specializace: 00 Eurospráva

Téma: **Využití Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v praxi
na příkladu konkrétního projektu
Implementation of Operational Programme Human Resources
and Employment in the Case of a Sample Project**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v ČR
 3. Analýza a hodnocení finančního a věcného pokroku realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost
 4. Realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na příkladu vybraného projektového záměru
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007. 342 s. ISBN 978-0-415-43812-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

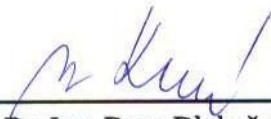
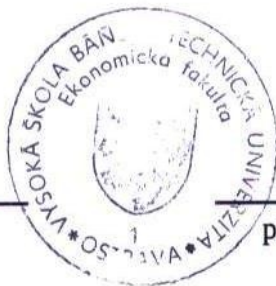
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. V seznamu použité literatury uvádím veškeré knihy a elektronické zdroje, které byly při tvorbě diplomové práce použity.

V Ostravě dne 26. 4. 2013

.....Skálová Eva

Bc. Eva Skálová

Tímto bych chtěla především poděkovat vedoucímu diplomové práce Ing. Lukáši Meleckému za metodické vedení a věcné připomínky při zpracování této DP. Velmi děkuji také občanskému sdružení Eduwork, které mi umožnilo přístup ke všem materiálům týkajících se realizovaného projektu, jež jsem využila při vypracování mé diplomové práce. V neposlední řadě patří můj vřelý dík celé rodině, která mi byla oporou po celou dobu mého studia na vysoké škole.

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v České republice.....	8
2.1	Teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti.....	8
2.1.1	Geneze a vývoj politiky hospodářské a sociální soudržnosti	8
2.1.2	Význam a základní principy politiky hospodářské a sociální soudržnosti.....	12
2.1.3	Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti	16
2.1.4	Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti	18
2.1.5	Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti	22
2.2	Programování strukturální pomoci EU v ČR	24
2.2.1	Příjemci pomoci	24
2.2.2	Logický rámec programování	25
2.2.3	Rámec strukturální pomoci EU v České republice	26
2.2.4	Struktura programových dokumentů strukturálních fondů EU v ČR.....	28
2.3	OP Lidské zdroje a zaměstnanost jako klíčový programový dokument podpory rozvoje lidských zdrojů v ČR.....	30
2.3.1	Základní charakteristika OP LZZ.....	30
2.3.2	Strategie OP LZZ	31
2.3.3	Prioritní osy OP LZZ.....	33
2.3.4	Implementační struktura OP LZZ	33
2.3.5	Monitorovací indikátory a kvantifikované cíle	35
2.3.6	OP LZZ a horizontální témata.....	37
2.3.7	Finanční rámec OP LZZ.....	38
2.4	OP LZZ v programovém období 2014 – 2020	40
2.4.1	Nové operační programy ČR pro období 2014 – 2020	42
2.4.2	Finanční rámec pro programové období 2014 – 2020	44
3	Analýza a hodnocení finančního a věcného pokroku realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost	47
3.1	Programový cyklus a čerpání strukturální pomoci EU	47
3.1.1	Vymezení základních pojmů v procesu čerpání finanční pomoci v rámci EU	48
3.1.2	Typologie finančních toků.....	52
3.1.3	Realizace podpory z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.....	54

3.2	Průběh čerpání pomoci EU prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012	60
3.2.1	Čerpání finančních prostředků v roce 2007 z OP LZZ	62
3.2.2	Čerpání finančních prostředků v roce 2008 z OP LZZ	63
3.2.3	Čerpání finančních prostředků v roce 2009 z OP LZZ	64
3.2.4	Čerpání finančních prostředků v roce 2010 z OP LZZ	65
3.2.5	Čerpání finančních prostředků v roce 2011 z OP LZZ	67
3.2.6	Čerpání finančních prostředků v roce 2012 z OP LZZ	68
3.2.7	Souhrnná evaluace vývoje čerpání finančních prostředků z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012	69
3.3	Aktuální stav čerpání finančních prostředků prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost	76
3.4	Věcný pokrok při realizaci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost	79
3.4.1	Metodika věcného pokroku OP LZZ.....	79
3.4.2	Hodnocení věcného pokroku na úrovni programu	81
3.4.3	Hodnocení věcného pokroku na úrovni prioritních os	85
3.4.4	Celková evaluace vývoje věcného pokroku při realizaci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012	93
4	Realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na příkladu vybraného projektového záměru	95
4.1	Identifikace operačního programu a výzvy	95
4.1.1	Kategorizace pomoci	95
4.1.2	Identifikace žadatele	96
4.1.3	Partner projektu	96
4.1.4	Cíle projektu	97
4.1.5	Realizační tým	98
4.1.6	Dopady a místa realizace projektu	99
4.1.7	Popis projektu	99
4.1.8	Klíčové aktivity projektu	102
4.1.9	Cílové skupiny projektu	103
4.1.10	Harmonogram realizace projektu	105
4.1.11	Rozpočet projektu	106
4.1.12	Zdroje financování a výdaje projektu	107
4.1.13	Finanční plán	107

4.1.14	Hodnoty indikátorů.....	107
4.1.15	Výběrová řízení v projektu.....	108
4.1.16	Horizontální témata	109
4.1.17	Publicita projektu	110
4.1.18	Udržitelnost projektu.....	112
4.1.19	Přílohy projektu.....	113
4.2	Dotazníkové šetření u CS o přínosu projektu „Práce na dálku“	114
4.2.1	Grafické zpracování výsledků průzkumu.....	115
4.2.2	Slovní zhodnocení výsledků dotazníkového šetření	120
4.2.3	Polostrukturované interview s jedním z realizátorů projektu.....	122
4.3	Zhodnocení projektu.....	125
5	Závěr.....	126
	Seznam zkratk.....	134
	Seznam tabulek	
	Seznam grafů	
	Prohlášení o využití výsledků práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Obzvláště v posledních letech velmi zesílil důraz, jenž je kladen na podporu lidských zdrojů. Právě rozvíjení lidských zdrojů přímo ovlivňuje i vývoj zaměstnanosti na trhu práce a vede k růstu životní úrovně obyvatelstva. Zejména pro poslední desetiletí je typický masivní rozvoj moderních technologií, které ovlivňují všechny věkové skupiny obyvatelstva a je nezbytné s tímto tempem udržet krok. Přední představitelé Evropské unie si uvědomují úskalí tak rychlého celosvětového pokroku, ale také výhody, které může tento vývoj přinést. Jedinou možností pro Evropu, chce-li se do budoucna i nadále udržet mezi předními světovými ekonomikami, je vydat se cestou posílení konkurenceschopnosti a produkce inovativních produktů s vysokou přidanou hodnotou. Právě podpora konkurenceschopnosti je jedním z hlavních cílů EU, který byl potvrzen i přijetím strategie „Evropa 2020“. Cílem strategie je během desetiletí dosáhnout nového růstu díky vytvoření inteligentní a udržitelné ekonomiky, podporující sociální začleňování. Naplněním těchto cílů se očekává zlepšení situace v oblasti zaměstnanosti a produktivity, vč. zlepšení sociální soudržnosti všech států EU.

Tématem diplomové práce je „Využití Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v praxi na příkladu konkrétního projektu“. V rámci práce je věnována pozornost zejména operačnímu programu Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v České republice. Práce obsahuje i analýzu a hodnocení finančního a věcného pokroku realizace operačního programu, spolu s představením konkrétního projektu a jeho následnou evaluací.

Hlavním **cílem** diplomové práce je provedení analýzy dosavadního finančního a věcného pokroku OP LZZ při využívání finanční podpory prostřednictvím strukturálních fondů EU. Dílčím cílem je jednak představení teoretických východisek politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, ale také reálného projektu s jeho následným ex-post hodnocením. Diplomová práce vychází z hypotézy, že čerpání finančních prostředků i věcný pokrok můžeme v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost považovat v referenčním období 2007 – 2012 za relativně úspěšný.

Při zpracovávání práce bylo použito několik metod zkoumání. První metodou bylo využití abstrakce, pomocí níž mělo dojít k nalezení odlišností či zvláštností ve zkoumaných datech a objevení obecných vlastností a vztahů. Následně byla využita metoda srovnávání

dostupných dat, na kterou navazovala metoda dedukce, jež měla vést k případnému odhalení nových závěrů.

Diplomová práce je rozčleněna na tři hlavní kapitoly, z nichž první dvě jsou zaměřeny teoreticky a kapitola čtvrtá představuje aplikační část diplomové práce. Bezprostředně po úvodní kapitole následuje kapitola druhá. Jejím obsahem je představení Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v České republice. Kapitola popisuje teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti a programování strukturální pomoci EU v České republice. Dále je v rámci druhé kapitoly představen Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost jako klíčový programový dokument podpory lidských zdrojů v České republice a nastíněn budoucí vývoj programu v programovém období 2014 – 2020.

V rámci třetí kapitoly je analyzován a hodnocen finanční a věcný pokrok realizace operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Kapitola též teoreticky představuje programový cyklus a pojednává o průběhu čerpání pomoci EU prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012. V rámci třetí kapitoly je též představen aktuální stav čerpání finančních prostředků a hodnocen dosavadní věcný pokrok při realizaci operačního programu.

V prakticky zaměřené čtvrté kapitole se nachází popis projektu, který byl úspěšně schválen a zrealizován. Kapitola obsahuje slovně i graficky zpracované a vyhodnocené výsledky dotazníkového šetření a polostrukturovaný rozhovor s jedním z realizátorů projektu. Následuje celkové zhodnocení úspěšnosti projektu a jeho přínosu pro všechny zúčastněné absolventy i samotné realizátory.

Diplomová práce byla zpracována na základě celé řady kvalitních a aktuálních zdrojů, například odborných monografií, elektronických dokumentů či webových zdrojů. Dalším významným zdrojem byly především monitorovací zprávy či výroční zprávy z jednotlivých let, vydávané Ministerstvem pro místní rozvoj.

2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v České republice

2.1 Teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti

V počátku svého vzniku měla myšlenka hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) v celkovém projektu evropské integrace poměrně málo významnou váhu. Tato idea zpočátku nedávala mnohým lidem příliš velký smysl, neboť dosud nebylo potřeba jakýmkoliv způsobem usměrňovat rozdíly mezi regiony či zeměmi v hospodářské a sociální oblasti. Ovšem později, když se integrace v rámci evropského kontinentu stávala čím dál více podstatnou a rozšiřování počtu členských států se do budoucna jevílo jako značně pravděpodobné, získávala politika hospodářské a sociální soudržnosti na intenzitě a důležitosti. Politika HSS se stávala stále více nepostradatelnou především z důvodu nutnosti snižování disparit mezi antitetickými regiony (tedy nejméně rozvinutými a nejvíce vyspělými regiony). Právě díky tomuto postupnému zviditelnění se, přilákala politika zájem mnoha názorových skupin. K dané problematice se vyjadřovali optimističtí zastánci této politiky, kterým imponovala schopnost politiky jakožto velmi účinného nástroje, pomáhajícího potřebným oblastem. Druhý, negativní pohled na věc sdělovala skupina odpůrců, jež zdůrazňovala politiku HSS jako nástroje administrativního přerozdělování, který dle jejich názoru narušoval myšlenku fungování volného trhu.¹

2.1.1 Geneze a vývoj politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Politika hospodářské a sociální soudržnosti si tedy postupem času vydobyla své stálé místo v evropském integračním procesu. Již v zakládajících *Římských smlouvách* zmiňovali zakladatelé obecnou nutnost a zároveň přání členských států zajistit harmonický rozvoj mezi zeměmi. Toho mohlo být dosaženo pouze zvýšeným úsilím při odstraňování disparit mezi regiony a také snižováním negativního trendu - rostoucího zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů. Politika HSS ovšem neměla vždy zcela volnou cestu k realizaci opatření pro splnění svých cílů. Dlouhou dobu nenašla tato politika přiměřenou odezvu na

¹ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.

nadnárodní úrovni a i finanční podpora byla značně omezena a to pouze na podpůrné programy *Evropské investiční banky (EIB)* a *Evropského společenství uhlí a oceli (ECSC)*. Později se však objevily obavy ze zvyšujících se regionálních rozdílů a vznikaly plány jednotlivých zemí na vytvoření společného trhu a Evropské měnové unie. Tohle jednání vedlo k tomu, že koncem 60. let 20. století docházelo k stále častějším úvahám, které usilovaly o vytvoření evropského rámce politiky, jež by bojoval proti negativním dopadům integrace. Vše vyvrcholilo podpisem Římských smluv roku 1957, kdy se začala oficiálně rozvíjet regionální politika na nadnárodní úrovni. **Jejím hlavním cílem v tehdejší době bylo sloužit ke snižování hospodářských rozdílů mezi regiony.** Aby realizace cílů mohlo být dosaženo, bylo nutno zajistit finanční prostředky na realizaci potřebných opatření. V souvislosti s tím byly využívány strukturální fondy a jiné finanční prostředky z rozpočtu Evropské unie.²

V roce 1972 byl Evropským parlamentem přijat návrh, na základě kterého fakticky vznikla regionální politika. Aby mohla tato politika efektivně fungovat a být ku prospěchu všem potřebným regionům, bylo zřízeno *Generální ředitelství pro regionální politiku*, jehož prioritním úkolem byla právě koordinace regionální politiky. Na pomoc Generálnímu ředitelství při realizaci činností spojených s podporou regionální politiky byl založen finanční nástroj – strukturální fond s názvem *Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)*, jehož úkolem byla podpora problémových regionů, s cílem vyřešit problémy s výraznými odlišnostmi mezi regiony. Postupem času se stal tento nástroj nepostradatelným prostředkem pro snižování nestejnomyšlného vývoje mezi regiony. Následně roku 1973 došlo k rozšíření evropské integrace o Velkou Británii, Irsko a Dánsko. Tyto země značně pociťovaly významné regionální problémy. Především Velká Británie, jež trpěla nejvíce velkými regionálními disparitami, se přičinila o samotný vznik a realizaci regionální politiky.³ I přes vysokou ekonomickou vyspělost vstupujících nových států do Společenství se výrazně zvýšily rozdíly v ekonomické a sociální úrovni.

Ačkoliv všem zainteresovaným již v té době bylo zcela jasné, že řešení problematiky regionální politiky je nezbytné, tuto skutečnost oficiálně potvrdila až zpráva britského komisaře *Georga Thomsona*. Zpráva byla publikována roku 1973 a považuje se za **konkrétní podnět k vytvoření regionální politiky**, která navrhla koordinaci regionálních

² HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 1.

³ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

politik jednotlivých členských států.⁴ Dalším velmi důležitým mezníkem, byl podpis *Jednotného evropského aktu (SEA)* z roku 1986. Tato smlouva byla první významnou revizí původních Římských smluv a vstoupila v platnost k prvnímu červenci 1987. Díky SEA došlo postupně k dalším reformám a velmi podstatnou skutečností je, že na základě této smlouvy došlo k vymezení základních principů regionální politiky. Těmito principy se stanovil pevný řád, na jehož základě mohla být realizována kvalitní regionální politika. **Základní principy byly: princip aditionality, koncentrace, partnerství a programování.**⁵

Situace kolem regionální politiky se neustále vyvíjela a tento vývoj nebyl vůbec jednoduchý. V 80. letech dvacátého století byla z důvodu zajištění větší koordinace regionální politika integrována spolu se zemědělskou a sociální politikou a tímto aktem vznikla strukturální politika EU. Tato právě vzniklá **strukturální politika** zahrnovala nově tři fondy: *Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)*, *Evropský sociální fond (ESF)* a také *Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (EAGGF)*.⁶

Za stěžejní období, které se datuje kolem 90. let minulého století, se uvádí podpis *Maastrichtské smlouvy* z roku 1992 (Smlouva o Evropské unii, v platnost roku 1993). V rámci této smlouvy došlo k založení jednak EU jako takové, ale rovněž se stává politika hospodářské a sociální soudržnosti zcela oficiální politikou s jasným cílem, který se dostává na úroveň cílů jako např. jednotný trh, měnová unie, apod. Politika je rovněž založena na principu finanční solidarity a vznikají dva nové fondy – *Kohezní fond (CF)* a *Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG)*.⁷

Konec tohoto desetiletí je spojen mj. s podpisem dokumentu *Agenda 2000*. Tato smlouva byla jakýmsi akčním programem, který přijala Evropská komise roku 1997 a měla být oficiální vyjádřením stanoviska na požadavky Evropské Rady. Představovala kompletní dokument o rozšíření unie a o reformách společných politik, včetně budoucí vize finančního rámce Unie. Agenda shrnovala všechny možné otázky, kterým EU jako celek čelila na počátku nového tisíciletí. Tato smlouva byla složena ze tří částí a zahrnovala:⁸

⁴ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, ref. 3.

⁵ EUROPEAN COMMISSION. Jednotný evropský akt. *Europa.eu* [online]. 2010 [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_singleact_cs.htm

⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

⁷ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, ref. 3.

⁸ EUROPEAN COMMISSION. Agenda 2000. *Europa.eu* [online]. 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_2_cs.htm

- **Řešení otázky unijních mechanismů** a to zejména se zaměřením na reformu společné zemědělské politiky a politiky sociální a hospodářské soudržnosti. Tato první část obsahovala také doporučení, jak se nejlépe vyrovnat s nadcházejícím rozšířením a řešila otázku vytvoření nové finanční perspektivy na období 2000 – 2006.
- Druhá část se zabývala **návrhem na zesílenou předvstupní strategii**, zahrnující dva nové prvky: přístupové partnerství a rozšířenou účast kandidátských zemí v programech Společenství a vytvoření mechanismu pro bezproblémové uplatňování *acquis* Společenství.
- Třetí část představila **studii o vlivu rozšíření** na politiky Evropské unie.

Posledním a v současnosti nejaktuálnějším krokem pro politiku HSS byl podpis a následná ratifikace *Lisabonské smlouvy (2009)*. Ta politiku hospodářské a sociální soudržnosti upravila o další oblast, konkrétně byla začleněna **nová dimenze – územní soudržnost**. Zahrnutí této oblasti mělo pomoci zejména regionům, které byly mimo ekonomické a sociální znevýhodnění rovněž omezovány v důsledku své územní polohy.

Aby mohly být prostředky efektivně alokovány a skutečně se dostávaly do nejvíce potřebných regionů, byl zde nastaven systém hodnocení potřeby pomocí určitých kritérií. Tato kritéria jsou jak z oblasti demografické, ekonomické, environmentální, ale i sociální. V posledních letech kdy je velkým problémem vysoká nezaměstnanost, se mezi hodnotící kritéria dostává rovněž kritérium tzv. **trvale udržitelné zaměstnanosti**. Na základě těchto čtrnácti ukazatelů je možno snadněji určit potřebné regiony a zjistit mj. základní příčiny jejich problémů. Díky nim lze též porovnávat výkonnost mezi jednotlivými čl. zeměmi či regiony a rovněž poskytují cenné výsledky a informace o pokroku, dosaženém realizací politiky HSS.⁹

Snahy o odstraňování rozdílů mezi státy přetrvávají dodnes a metody pomoci daným regionům jsou stále účinnější, modernější a efektivnější. Dá se říci, že z původně nevýrazné politiky, která měla i řadu odpůrců, se stala jedna z nejdůležitějších politik (se sdílenými pravomocemi) a spolu s dalšími politikami a oblastmi tvoří nedílnou součást pro bezproblémové a vyvážené fungování Evropské unie.¹⁰ Přehled výlučných, sdílených a doplňkových kategorií pravomocí je uveden v příloze č. 1.

⁹ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 1.

¹⁰ Tamtéž.

Cesta k další a širší integraci je spojena s postupným rozšiřováním z původních šesti států na nynějších sedmadvacet zemí, jak je uvedeno v příloze č. 2. Tato skutečnost je zásadním faktorem ovlivňujícím zvyšování regionálních rozdílů, jelikož dochází k přistupování méně ekonomicky vyspělých zemí. Zmíněné přistupování se uskutečňovalo postupně během několika desítek let. Obecně se dá říci, že zakládající státy byly ekonomicky nejvyspělejší a s každým dalším rozšířením se připojovaly stále méně ekonomicky vyspělé země, až roku 2007 vstoupily zatím dva nejméně vyspělé státy Bulharsko a Rumunsko.¹¹

Prvotní cíl, jehož cílem bylo pomoci nejzaostalejším regionům, se s postupem času rozvíjel a dnes můžeme říci, že současná HSS je nedílnou součástí fungování Evropské unie. **Cílem současné politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU je intenzivní a cílená podpora celkového harmonického rozvoje regionů v Evropské unii.** V současnosti je jedním z jejích stěžejních úkolů snižování disparit mezi jednotlivými úrovněmi rozvoje regionů. Dále politika HSS podporuje harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj veškerých ekonomických činností. Politika nezapomíná ani na podporu vysoké úrovně zaměstnanosti a snaží se o nastolení maximální rovnosti mezi muži a ženami. V neposlední řadě se politika hospodářské a sociální soudržnosti snaží zachovávat a rozvíjet vysokou úroveň ochrany obyvatelstva a svědomitě dohlížet na zlepšování životního prostředí.¹²

2.1.2 Význam a základní principy politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie je v současnosti jednou z nejvýznamnějších aktivit celého evropského společenství. Na její realizaci dohlíží orgány Evropské unie a dbají na celkovou koordinaci a harmonizaci politiky. Samotné rozhodování a konkrétní opatření je však na bedrech členských států. Z těchto skutečností vyplývá, že se politika HSS řadí mezi politiky se sdílenými pravomocemi. Jak již bylo nastíněno v předchozí kapitole, základním cílem politiky je podpora harmonického rozvoje, založeného na pomoci nejzaostalejším regionům a snaha o odstraňování regionálních disparit. Hlavními stěžejními principy, na kterých politika vždy fungovala,

¹¹ EUROSKOP. Přehled členských států. *Euroskop.cz* [online]. 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/734/sekce/aktualni-stav/>

¹² STRUKTURÁLNÍ FONDY. Slovník pojmů. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS)

jsou kritéria **solidarity**¹³ a **soudržnosti**.¹⁴ Ostatní principy se v průběhu vývoje politiky měnily.

V současném programovém období (2007 – 2013) je politika HSS postavena na pěti hlavních principech, kterými jsou: **programování, koncentrace neboli zásada koncentrace úsilí, partnerství neboli komplementarity, adicionality neboli doplňkovosti, monitorování a vyhodnocování**. Tyto základní principy nestojí samostatně, nýbrž jsou doplněny dalšími **podpůrnými principy, jako například: princip harmonizace, integrace, koordinace, konvergence, kompatibility, či subsidiarity, solidarity a proporcionality**.¹⁵

- **Princip programování** stanovuje proces, kdy jsou strukturální fondy realizovány v rámci několikaletých plánů rozvoje. Hlavním úkolem tohoto principu je zajištění co nejsouhrnnějšího řešení regionálních problémů a zajištění efektivnosti v podobě přidělování prostředků na přínosné projekty. Na základě principu programování by měl vzniknout zcela všestranný a souborný program, jenž je účelně realizován v dlouhodobém horizontu.¹⁶
- **Princip koncentrace** pak vyvíjí snahu o co nejúčinnější zacílení výdajů SF do těch regionů, kde se prokazatelně vyskytují největší strukturální problémy. Hlavním úkolem tohoto principu je přinést co možná největší míru efektivity veškerých vynaložených finančních prostředků.¹⁷
- **Princip partnerství** jak již název napovídá, potřebuje ke svému hladkému průběhu aktivní spolupráci a sjednocení všech zainteresovaných skupin (Evropské komise, regionálních a místních orgánů, vč. zapojení nestátních aktérů). Tyto skupiny musí výkonně pracovat na všech fázích realizace strukturálních fondů.¹⁸
- **Princip adicionality**, někdy též doplňkovosti hovoří o povaze prostředků poskytnutých z unijních zdrojů, jež mají za úkol pouze doplňovat výdaje příjemců pomoci. Tento princip tedy nabádá k tomu, aby nebyly národní zdroje nahrazovány

¹³ Solidarita = soudržnost, pospolitost, vzájemná podpora, svornost (SLOVNÍK CIZÍCH SLOV ABZ. Význam slova solidarita. *Slovník-cizich-slov.abz.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=solidarita).

¹⁴ Soudržnost = (koheze) stav, kdy disparity (nerovnosti, rozdíly) mezi různými regiony nebo státy v rámci EU jsou politicky a společensky snesitelné či přijatelné (MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007. 342 s. ISBN 978-0- 415-43812-4).

¹⁵ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6, s. 27.

¹⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Tamtéž.

unijními prostředky, nýbrž tato forma příjmů by měla být jakousi doplňkovou pomocí. Jinak řečeno, po národních státech se požaduje, aby byly určitým procentuálním podílem zapojeny na všech realizovaných akcích. Tímto krokem má být zajištěna větší váha vynaložených peněz z rozpočtu EU. Členské státy jsou zainteresovány vkladem části svých prostředků a budou se tedy snažit o maximální efektivnost a hospodárnost, neboť se na projektu samy přímo finančně podílejí.¹⁹

- **Princip monitorování a vyhodnocování** je zvláště v posledních letech velmi podstatný. V souvislosti s mnohými případy zneužívání prostředků Evropské unie se stále více zvyšuje význam těchto dvou principů. Principy mají za úkol zajistit co možná nejvyšší efektivitu vynaložených unijních prostředků, aby bylo nakládání s těmito penězi maximálně hospodárné. V neposlední řadě je nutno dohlížet na celý proces realizace projektů a monitorovat a vyhodnocovat veškeré i průběžné výstupy. Hodnocení se provádí v průběhu celého procesu a to třemi možnými způsoby. Prvním způsobem je hodnocení „**ex ante**“, což je hodnocení předběžné, které se snaží o zlepšení připravovaných programových dokumentů. Metoda hodnocení ex-ante posuzuje, zda je celkový program vhodný k řešení problémů daného sektoru nebo zda jsou strategické cíle, priority a opatření vhodné a reálné. Dalším způsobem hodnocení je „**interim**“, nebo též střednědobé hodnocení, v rámci něhož se zpravidla v polovině období vypracovává hodnotící zpráva pro monitorovací výbory. Dále zkoumá míru dosažené účinnosti (na základě údajů o ukazatelích shromážděných během monitorování) a vyhodnocuje kvalitu a relevanci těchto ukazatelů. Posledním hodnocením je kontrola „**ex post**“, kdy jde o hodnocení následné - s využitím konečných údajů porovnávají očekávané a skutečně dosažené cíle.²⁰

Dimenze současné politiky soudržnosti

V současné době se politika soudržnosti skládá ze tří dimenzí: **ekonomické, sociální a územní soudržnosti**. Nejvýraznější je dimenze územní soudržnosti, jejímž hlavním úkolem je věnovat pozornost regionům, jako např. venkovským oblastem, dále pak oblastem postiženým průmyslovými přeměnami či dokonce regionům, které jsou závažně a

¹⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

²⁰ Tamtéž.

trvale jakýmkoliv způsobem znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami.²¹

Politika soudržnosti EU je prováděna na třech základních úrovních:²²

- **Nadnárodní** – na této úrovni jsou rozhodnutí prováděna přímo Evropskou unií, takže nezávisle na členských státech.
- **Národní** – na národní úrovni dochází k provádění politik a rozhodnutí na úrovni jednotlivých členských států, ovšem ačkoliv tuto diferencovanou politiku provádějí samotné země, jsou nuceny postupně přejímat některá společná pravidla.
- **Regionální** – tato úroveň je zcela běžná ve převážné většině zemí, zejména pro svou efektivnost provádění opatření, které jsou přesně cílené a alokace je maximálně účinná. Postavení této úrovně je dlouhodobě posilováno a preferováno před úrovněmi vzdálenějšími.

Jak již bylo několikrát zdůrazněno, postavení politiky HSS je v rámci hospodářské politiky Evropské unie skutečně velmi významné. Toto tvrzení podporuje i fakt, že výdaje určené na realizaci této politiky představují druhou nejvyšší položku výdajů z unijního rozpočtu. Prostředky vyčleňované pro tuto oblast se od sedmdesátých let neustále zvyšují. I tato skutečnost potvrzuje tvrzení, že politika HSS je v rámci hospodářské politiky EU skutečně nepostradatelnou politikou s obrovským významem. V současném programovém období je politika HSS uskutečňována pomocí národních a regionálních OP, o jejichž bezproblémový chod se stará každý členský stát jednotlivě. Politika je v kompetenci členských zemí, respektive jejich regionů a snaží se pomáhat zlepšovat ekonomickou úroveň regionů. Na základě dostupných výsledků lze konstatovat, že jde o velmi účinnou politiku, která pomohla zlepšit situaci již v mnoha zaostalých oblastech.²³ Ovšem je potřeba v realizaci těchto opatření pokračovat, protože i přes viditelné zlepšení situace jsou stále regiony, které značně zaostávají za vyspělými regiony. Mnohdy se propast mezi těmito antitetickými regiony i nadále zvětšuje a prohlubuje.²⁴

²¹ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

²² Tamtéž.

²³ BROWN, Lenka. Výzvy pro budoucí politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU. [online]. VŠE Praha, 2008 [25. 3. 2013]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=rst&pdf=49.pdf

²⁴ MOLLE, Willem, ref. 14.

2.1.3 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Jak již bylo zmíněno v kapitolách předchozích, které se zabývaly vývojem regionální politiky až do dnešní podoby, roku 1997 byla podepsána tzv. Agenda 2000. Tento dokument mj. nastínil budoucí směřování celého vývoje Evropské unie. Výsledkem těchto změn bylo přetvoření celého dosud fungujícího procesu. Došlo k většímu soustředění a k účelnějšímu využívání finančních prostředků. I množství platných cílů bylo eliminováno z šesti na tři cíle, což vedlo ke konkretizaci potřeb a účinnější pomoci v potřebných oblastech. Vůbec celková plošnost, která byla v minulosti běžně uplatňována byla omezena a vzrostla i četnost kontrol.²⁵

Programové období 2007 – 2013

Na základě nepříznivého vývoje, který byl způsoben zejména rozšířením EU na 25 členů, došlo k významnému zvýšení regionálních disparit. O tom svědčí i fakt, že ačkoliv se počet obyvatel zvýšil o 20 %, procentuální příbytek hrubého domácího produktu (HDP) byl pouze mezi čtyřmi a pěti procenty. Dosud realizovaná regionální politika by za těchto podmínek nemohla efektivně fungovat, ba dokonce mohlo dojít k zhroucení celého systému. Evropská komise tedy ihned zareagovala a připravila návrh na reformu této politiky pro nové programové období (2007 – 2013). Tato změna pak byla vydána s všehpřekajícím názvem - Nové partnerství pro soudržnost: konvergence, konkurenceschopnost a kooperace.²⁶

Konkrétní cíle, jež byly pro období 2007 – 2013 představeny:²⁷

1. Konvergence,
2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
3. Evropská územní spolupráce.

Cíl konvergence

Hlavním a velmi stručným obsahem tohoto cíle je podpora růstu a tvorby pracovních míst v oblastech, které jsou dle jistého kritéria označeny jako nejméně rozvinuté. Konkrétně jde tedy o regiony na úrovni NUTS II, jejichž HDP na obyvatele nedosahuje 75 % průměru

²⁵ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Tamtéž.

EU.²⁸ Dále mohou být podpořeny i státy, které vykazují svůj hrubý národní důchod na osobu nižší než 90 % průměru Evropské unie. Cíl konvergence je financován z obou strukturálních fondů (ERDF, ESF) a Fondu soudržnosti (CF). Konkrétně v České republice kritéria prvního cíle splňují všechny regiony vyjma Prahy.²⁹ Prostředky vynaložené z Evropského fondu regionálního rozvoje jsou prioritně určeny na podporu rozvoje ekonomiky, modernizaci technologií a rozvoj inovací, zkvalitňování základní infrastruktury a v neposlední řadě i ochranu životního prostředí. Naopak Evropský sociální fond je zaměřen, jak již jeho název napovídá, na podporu sociální oblasti. To zahrnuje podporu zlepšení kvality institucí na trhu práce, dále rozvoj jakosti vzdělávacích systémů a sociálních služeb. Prostředky je možno použít i na rozvoj kvality ošetrovatelských služeb, či větší investice do lidského kapitálu a mnoho dalších oblastí.³⁰

Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento druhý cíl současného programového období 2007 – 2013 je určen pro regiony jak na úrovni NUTS II, tak i NUTS I. Cíl je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) a Evropského sociálního fondu (ESF). V současné době do tohoto cíle spadá v České republice pouze Praha.³¹ Aby mohl region čerpat unijní prostředky v rámci druhého cíle, musí plnit stanovená kritéria. Dle hlediska posuzování je nejdůležitějším splnění kritéria, že daná oblast má HDP na obyvatele vyšší než 75 % průměru EU. Zjednodušeně lze tedy říci, že tento cíl je určen pro regiony, které nesplnily kritéria pro zařazení do prvního cíle a jsou tedy umístěny v cíli druhém. Tyto oblasti jsou oproti oblastem patřícím do cíle jedna jednoznačně vyspělejší a proto i výše přidělených finančních prostředků je pro tento cíl znatelně nižší. Mimo tohle hlavní kritérium jsou zde i další měřítka hodnocení. Například průmyslové oblasti mohou být zařazeny do cíle, pokud míra nezaměstnanosti a podíl zaměstnanosti v tomto sektoru vyšší než je vykazovaný průměr unie. Prostor pro získání prostředků mají i venkovské oblasti, které mohou čerpat finanční prostředky, vykazují-li značně řidší obydlení, než je stanoveno, nebo je-li nezaměstnanost v tomto sektoru dvakrát vyšší než je v EU standardní. Do podpořených

²⁸ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

²⁹ STRUKTURÁLNÍ FONDY. Regionální politika EU. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>

³⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

³¹ STRUKTURÁLNÍ FONDY [online], 2012b, ref. 29.

oblastí mohou být zařazeny i městské oblasti, trpící velkou nezaměstnaností, značnou kriminalitou, či nízkou vzdělaností vedoucí k výrazné chudobě.³²

Evropská územní spolupráce

Třetí cíl se zaměřuje na podporu harmonického a vyváženého rozvoje na území EU. Podpořeny mohou být regiony na úrovni NUTS III, jež se rozprostírají podél všech vnitřních a vnějších hranic. Dále cíl neopomíná ani podporu regionů NUTS III podél námořních hranic, jejichž vzdálenost od sebe nepřekračuje 150 kilometrů. Prostředky je možno čerpat rovněž na podporu meziregionální a nadnárodní spolupráce a na tyto účely jsou uvolňovány prostředky z ERDF.³³ Obecně se uvádí tři oblasti spolupráce: příhraniční, mezinárodní a meziregionální. Česká republika může čerpat v rámci tohoto cíle unijní pomoc pro všechny své regiony.

2.1.4 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Aby mohlo být dosaženo požadovaných cílů, je zapotřebí používat účinné nástroje. Jak ukazuje příloha č. 3 a 4 mezi minulým programovým obdobím (2000 – 2006) a tím aktuálním (2007 – 2013) došlo k výrazným obměnám. Hlavní změnou bylo snížení počtu realizovaných nástrojů pouze na tři. Nově zde patří dva strukturální fondy (*ERDF a ESF*) a třetím nástrojem je *Fond soudržnosti (CF)*. Další změny, které nastaly, byl například vznik nového fondu – Evropského zemědělského fondu pro orientaci a garanci venkova, patřícího do Společné zemědělské politiky. Dalším nově vzniklým fondem byl *Evropský rybářský fond (EFF)*, jenž nahradil dosud fungující *Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)*. Tento nově vzniklý nástroj již nepatří jako jeho předchůdce mezi strukturální fondy, nýbrž nyní je řazen do Společné rybolovné politiky.³⁴

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Fond byl založen roku 1972 s cílem pomáhat a podporovat veřejné i soukromé investice, jejichž realizace povede k postupnému a systematickému odstraňování regionálních disparit v rámci celého území Evropské unie. Svou činnost fond započal o tři roky později, než byl založen, tedy roku 1975. O třináct let později byl fond integrován do regionální politiky Evropské unie, čímž jednoznačně získal na váze a vzrostla jeho důležitost. V současnosti je legislativě zakotven v Nařízení Rady (ES) 1083/2006 o obecných

³² MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

³³ STRUKTURÁLNÍ FONDY [online], 2012b, ref. 29.

³⁴ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, ref. 3.

ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/2006 a o zrušení Nařízení (ES) č. 1782/1999. ERDF patří spolu s Evropským sociálním fondem mezi dva aktuálně platné strukturální fondy. Již z názvu je poměrně patrné, do jakých oblastí budou prostředky z ERDF poskytovány. Jedná se zejména o projekty tvrdého charakteru, tedy zaměřené na investice do infrastruktury, podporu výzkumu, inovací, ochrany životního prostředí apod.³⁵

Evropský sociální fond (ESF)

Evropský sociální fond se pyšní prvenstvím, jakožto nejstarší fond ze všech strukturálních fondů. Jeho založení se datuje již při podpisu *Římských smluv*, tedy roku 1957. V současné době se stal jedním z hlavních nástrojů sociální politiky a politiky zaměřené na zaměstnanost v Evropské unii. Jeho hlavním úkolem je podpora projektů, jež jsou zaměřeny na pomoc v oblasti sociálního začleňování, boji proti diskriminaci osob, vzdělávání či odborné přípravy. Velmi důležitým cílem, který ESF podporuje je rovněž podpora rovnosti mezi muži a ženami. Evropský sociální fond se v aktuálním programovém období prioritně zaměřuje na podporu flexibility jednotlivých pracovníků i celých podniků. Dále se snaží svým financováním přispět ke zkvalitnění pracovních pozic a jejich množstevní nárůst. V neposlední řadě Evropský sociální fond posiluje sociální začleňování jistých skupin obyvatelstva a snaží se pomoci znevýhodněným osobám, jež jsou mnohdy nespravedlivě diskriminovány.³⁶

Fond soudržnosti

Kohézní fond, jak je někdy označován Fond soudržnosti, vznikl na základě podpisu *Smlouvy o Evropské unii*.³⁷ Tento fond je doplňkovým nástrojem a není řazen mezi strukturální fondy, jako jsou v současnosti Evropský fond regionálního rozvoje či Evropský sociální fond. Prvotním úkolem nově vzniklého Kohézního fondu bylo poskytování pomoci členským státům, jež se potýkaly s problémy v souvislosti se vznikem hospodářské a měnové unie (EMU). V té době šlo především o pomoc Španělsku, Portugalsku či Irsku. Čerpání unijních prostředků je umožněno pouze těm zemím, které vykazují své HDP na obyvatele nižší, než je 90 % průměru Evropské unie (EU-25). Další

³⁵ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Smlouva o EU = Maastrichtská smlouva. Byla podepsána v Maastrichtu 7. února 1992 a vstoupila v platnost k prvnímu listopadu 1993 (EUROPEAN COMMISSION. Maastrichtská smlouva. *Europa.eu* [online]. 2012f [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_maastricht_cs.htm).

neméně významnou podmínkou je podmínka dodržování tzv. „konvergenčního programu“. Finanční prostředky musí být využity výhradně na velké infrastrukturní projekty z oblasti životního prostředí a projekty zaměřené na rozvoj transevropských dopravních sítí.³⁸ Projekty zaměřené na životní prostředí musí dosahovat výdajů v minimální výši 25 milionů EUR, pro projekty infrastrukturní je stanovena minimální hranice na 50 milionů EUR. Všechny realizované projekty by měly pozitivně ovlivňovat co nejvyšší počet obyvatel a být svým významem nadnárodní úrovně. Fond soudržnosti financuje až 90 % všech způsobilých výdajů a tyto prostředky nahrazují v určitém smyslu státní výdaje. V současné době (2012) je za oprávněné příjemce unijních prostředků považováno 14 zemí, mezi nimiž se nachází i Česká republika.³⁹

Iniciativy politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Jedná se o zvláštní programy, jež vznikly ve spolupráci s *Evropskou investiční bankou (EIB)*. Na tomto společném finančním nástroji participuje též mimo EIB i *Evropská komise (EK)*, *Evropský investiční fond (EIF)* či *Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)*. Iniciativy Společenství mají za úkol řešit specifické problémy unijního území a jakožto doplňkové programy pomáhají a usnadňují jejich realizaci.⁴⁰ Nově vzniklé programy pro aktuální programové období (2007 – 2013) jsou iniciativy: Jaspers, Jessica, Jeremie, Jasmine.

- *Jaspers*⁴¹ je iniciativa, jejímž cílem je podpora technické pomoci novým členským zemím. Tyto země mají možnost být podpořeny zejména v oblastech dopravy, energetice či životním prostředí. Podpořené by měly být především projekty většího charakteru, které jsou financovány z unijních prostředků, konkrétně ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.⁴²

³⁸ Transevropské dopravní síť (TEN) zahrnují např. dálnice, silnice prvních tříd, železnice, vodní koridory, námořní a leteckou dopravu, apod. (MINISTERSTVO VNITRA. Podpora Transevropské dopravní sítě. *Mvcr.cz* [online]. 2008 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/podpora-transevropske-dopravni-site.aspx>).

³⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

⁴⁰ STRUKTURÁLNÍ FONDY. Iniciativy společenství. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012c [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi>

⁴¹ Jaspers = Joint Assistance to Support Projects in European Regions - Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech (EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jaspers. *Europa.eu* [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/the_funds/instruments/jaspers_cs.cfm).

⁴² HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 1.

- V rámci iniciativy *Jessica*⁴³ je umožněno čerpat potřebné finanční prostředky pro realizaci velkých projektů zaměřených na regeneraci objektů, u nichž je do budoucna předpoklad, že by mohly vytvářet peněžní výnosy. Konkrétně je v rámci iniciativy *Jessica* možno získávat podporu na rozvoj investic v městských oblastech, což vede k růstu zaměstnanosti. Dále je možné užít část prostředků jakožto investice do rozvoje měst, jejich infrastruktury, znovuoobnovení provozu v opuštěných a chátrajících průmyslových halách či nevyužívaných pozemcích. Peněžní prostředky lze využít i na podporu energetické účinnosti či k profinancování výdajů na výstavbu nových bytů.⁴⁴
- V pořadí třetí iniciativou *Jeremie*⁴⁵ je podnět k podpoře nejmenších a středních podniků. Hlavním cílem je pomoci zmíněným firmám zlepšit přístup ke zvýhodněným úvěrům. Iniciativa vznikla na návrh Evropské komise a Evropského investičního fondu. Členské země mohou využít část přidělených prostředků jako investice do tzv. revolvingových nástrojů (fondů rizikového kapitálu, záručních či zápůjčkových fondů). Prostředky lze vynaložit na projekty výstavbové, například budování nových podniků či revitalizaci a rozvoj stávajících firem. Velmi důležitou oblastí, kterou je možné podpořit z těchto zdrojů je i podpora výzkumu a vývoje, inovací a modernizace technologií. Tato technologická modernizace by měla vést k prohlubování a plnění cílů tzv. nízkouhlíkové energetiky.⁴⁶
- Poslední iniciativa s názvem *Jasmine*⁴⁷ má nastaveno pole působnosti na pomoc mikropodnikům a osobám, jež jsou ze společnosti sociálně vyloučeny. Osoby, které jsou ambiciózní a chtějí se zapojit do podnikatelské sféry, avšak nemají přístup k finančním prostředkům, mají možnost čerpat prostředky na zahájení svého podnikání právě z iniciativy *Jasmine*.⁴⁸ V rámci ní je v současném programovém období (2007 – 2013) alokována částka 50 milionů EUR, které jsou poskytovány

⁴³ Jessica = Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas - společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí (EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jessica. *Europa.eu* [online]. 2012c [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jessica_cs.cfm).

⁴⁴ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 1.

⁴⁵ Jeremie = Joint European Resources for Micro to medium Enterprises - společné evropské zdroje pro nejmenší až střední podniky (EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jeremie. *Europa.eu* [online]. 2012d [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jeremie_cs.cfm#1).

⁴⁶ EUROPEAN COMMISSION [online], 2012d, ref. 45.

⁴⁷ Jasmine = Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe - společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě (EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jasmine. *Europa.eu* [online]. 2012e [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jasmine_cs.cfm#2).

⁴⁸ EUROPEAN COMMISSION [online], 2012e, ref. 47.

formou velmi výhodných půjček. Maximální výše finančních prostředků, jakou lze získat na jeden schválený projekt v rámci této iniciativy je 25 tisíc EUR. Nejčastěji se však půjčky pohybují spíše okolo 10 tisíc EUR pro země EU-15 a dokonce jen okolo 4 tisíc EUR v rámci EU-12. Jasmine je často považován za doplňkový program iniciativy Jeremie, protože je poskytovatelem pomoci všem peněžním institucím, poskytujícím úvěry mikropodnikům a středně velkým firmám.⁴⁹

2.1.5 Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Finanční rámec neboli finanční perspektiva je dokument, který byl přijat v podobě tzv. **meziinstitucionální dohody** mezi orgány EU (Evropským parlamentem, Komisí i Radou EU). Jde o dokument, jenž je nejprve schválen a následně přijat na pěti až sedmileté období. V rámci této dohody pro období 2007 – 2013 byly vytyčeny mj. základní priority rozpočtu unie, či ustanoveny maximální rozpočtové stropy pro jednotlivé priority. Již z počátku roku 2004 byl Evropskou komisí zveřejněn první návrh rámce pro nové programové období 2007 – 2013. Celému schvalovacímu procesu finančního rámce předcházelo velmi složité vyjednávání. V tomto období byla předsednickou zemí Velká Británie, která se přičinila o rychlejší přijetí perspektivy. Ačkoliv zvýšila svůj původní návrh rozpočtu, oznámila zároveň, že se vzdává části prostředků z vlastní slevy, které dá k dispozici do unijního rozpočtu. Jak již nástin situace napovídá, návrh nové finanční perspektivy byl mnohonásobně upravován a pozměňován. Konečná verze byla přijata roku 2005, na summitu Evropské rady. Zde bylo rozhodnuto, že v novém období bude nakládáno s téměř 863 miliardami EUR (1,045 % HDP Evropské unie). Z tohoto velkého balíku peněz, jenž byl vymezen pro celé programové období, náležela více než třetina (308 miliard EUR – ve stálých cenách roku 2004, což odpovídalo 347 miliardám EUR v běžných cenách 2006) prostředků na regionální politiku a politiku soudržnosti.⁵⁰

Finanční prostředky vymezené pro tyto politiky se dále dělí dle jednotlivých cílů. Největší objem unijních prostředků je vyčleněn pro první cíl – Konvergence. Druhý a třetí cíl si následně dělí zbytek uvolněných finančních prostředků, přičemž pro druhý cíl – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je vymezeno 15,7 % a nejmenší procentuální podíl

⁴⁹ HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK, ref. 1.

⁵⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

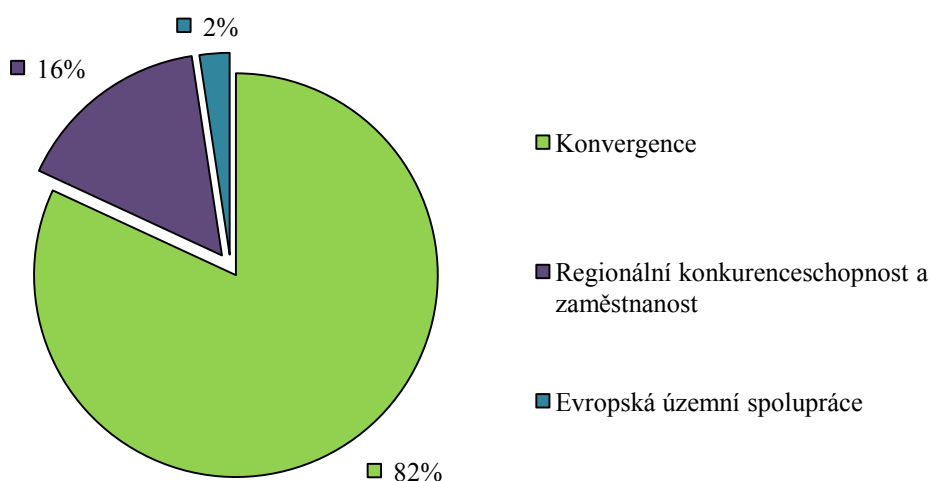
z celkové alokace je určen pro třetí cíl – Evropská územní spolupráce (2,4 %).⁵¹ Uvedená data jsou znázorněna v následující tabulce a grafu.

Tab. 2.1: **Alokace finančních prostředků dle cílů současného programového období 2007 – 2013**

Cíl	Finanční prostředky (v mld. EUR)	Finanční prostředky (v %)
Konvergence	252	81,9
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	48	15,7
Evropská územní spolupráce	7,5	2,4

Zdroj: MAREK, KANTOR, 2009; vlastní zpracování

Graf. 2.1: **Rozdělení finančních prostředků pro jednotlivé cíle v programovém období 2007 – 2013**

Zdroj: EUROSOP [online], 2011; vlastní zpracování

Dalším dodatečným zdrojem, který není zakomponován do regionální politiky, nýbrž i přesto svým způsobem přispívá k rozvoji regionů, jsou prostředky uvolňované na **rozvoj venkova**. Tyto prostředky mohou čerpat způsobilé osoby či subjekty v rámci kapitoly společné zemědělské politiky.⁵²

⁵¹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

⁵² Tamtéž.

2.2 Programování strukturální pomoci EU v ČR

2.2.1 Příjemci pomoci

Aby mohlo docházet k efektivní realizaci projektů Evropské unie, je zapotřebí zajistit kvalitní **systém programování strukturální pomoci**. Celý systém by nemohl fungovat bez zapojení tzv. **účastníků programů**, což dále zahrnuje aktéry programů a příjemce výsledků a účinků programů. Aktéři programů, jsou vlastně všechny subjekty veřejné či soukromé sféry, zapojené do realizace projektu. Jako konkrétní příklady těchto aktérů je možno uvést řídicí a implementační orgány, financující organizace či operátory neboli příjemce. Dále jsou zde zainteresováni již zmínění příjemci výsledků a účinků programů, kde lze vytvořit dvě skupiny – příjemce přímé a nepřímé. Příjemce přímý je bezprostředně ovlivněn výsledkem intervence. Dále lze přímého příjemce identifikovat dle toho, že přímo využívá danou službu či produkt. Nepřímý příjemce se liší tím, že je programem ovlivněn nepřímo. **Příjemci** mohou být veřejné a soukromé subjekty, jež byly ve výběrovém řízení úspěšné a na základě předložené projektové žádosti o finanční pomoc prostřednictvím OP, obdržely peněžní prostředky z SF EU. Aby mohl příjemce obdržet finanční pomoc, musí být, jak již bylo naznačeno, úspěšný ve výběrovém řízení. Úspěšným se může stát pouze za předpokladu, že splní dané požadavky, které jsou stanoveny. Příjemce, který chce uspět, musí předložit kvalitně zpracovanou projektovou žádost, na jejímž základě prokazuje, že má zajištěnu spoluúčast na financování při realizaci projektu. Zároveň odpovídá za hladký průběh realizace projektu a za hospodárné a legální nakládání se získanými prostředky. Dále příjemce zodpovídá za dodržení základních principů politik Evropské unie, ke kterým se zavázal. Je povinen zajistit dostatečnou publicitu projektu, dbát na kvalitu výběrových řízení pro projekt a také musí pravidelně zpracovávat monitorovací zprávy. Poté může příjemce předložit žádosti o platby, které ovšem musí být v souladu se stanovenými podmínkami a musí jít pouze o uznatelné výdaje. Nutností je rovněž podložení těchto výdajů přijatými fakturami, jinak nemá subjekt nárok na proplacení, vyjma výjimečných případů, kdy postačuje jako doklad účetní dokument průkazné hodnoty.⁵³

⁵³ MELECKÝ, Lukáš. Logika programování strukturální pomoci v EU [online]. VŠB Ostrava, 2012b [25. 3. 2012]. Dostupné z: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/course/view.php?id=318>

2.2.2 Logický rámec programování

Každý operační program je v programovém období zpracován do tzv. **prioritních os**, které představují hlavní směry intervence a vycházejí ze *Strategických obecných zásad společenství pro soudržnost (CSG)*, *Národního strategického rozvojového rámce (NSRF)*, *Národního rozvojového plánu (NDP)*, *Lisabonské strategie* apod. Naplnění každé prioritní osy vede ke splnění specifických cílů OP a každá prioritní osa je dále zpracována do oblastí podpory, jak naznačuje příloha č. 5. Operační programy nejsou zpracovány do takových detailů, aby zde příjemce pomoci našel všechny nezbytné informace a pro tyto účely jsou vypracovány implementační neboli **prováděcí dokumenty**, které příjemci pomohou. O počtu operačních programů, jejich zaměření a předběžném procentuelním rozdělení finanční alokace a dalších záležitostech rozhoduje *Řídící a koordinační výbor (ŘKV)* a jsou projednávány a schvalovány vládou České republiky.⁵⁴ Celkový přehled logiky programování strukturální pomoci EU v období 2007 – 2013 je znázorněn v příloze č. 6. Nezbytností je stanovení cílů a následné rozdělení prostředků mezi dílčí operace, které povedou k dosažení určených cílů v předchozím kroku. Zmíněné dva kroky jsou neodmyslitelnou součástí při přípravě programů strukturálních fondů Evropské unie. Na programování je možno nazírat dvěma způsoby a to shora dolů či zdola nahoru.

Přístup shora dolů, jak znázorňuje příloha č. 7, je založen na základní myšlence, kdy si položíme otázku: jakých cílů chceme dosáhnout? Všechna pomoc je programována v určité souvislosti vztažené k dosažení hierarchie cílů.

Přístup zdola nahoru, je graficky naznačen v příloze č. 8 a má diametrálně odlišnou povahu. Zde si prioritně pokládáme otázku, jakých prostředků jsme ochotni využít, abychom dospěli k dosažení požadovaných cílů? Nejprve jsou na základě vstupů vyprodukované výstupy, jež se váží ke konkrétním akcím. Tyto výstupy přinášejí svým příjemcům jisté výsledky, které jsou považovány za okamžité účinky mající dopady na adresáty financovaných akcí. Výsledky se tedy v konečném důsledku projeví jako účinek, který může být buď specifický pro danou skupinu příjemců či globální, jež obohacuje celou společnost, oblast či region. Hlavní pointou je skutečnost, že výsledky naplňují stanovené cíle prostřednictvím svých účinků.⁵⁵

⁵⁴ MELECKÝ, Lukáš, ref. 53.

⁵⁵ Tamtéž.

Životní cyklus programu

Jedná se o jednu z nejdůležitějších oblastí při přípravě a realizaci všech programů strukturálních fondů v rámci unie. Životní cyklus je velmi jednoduše rozdělen do tří etap. První etapa zahrnuje proces návrhu, druhá fáze se pak zabývá implementací a poslední stadium se zabývá vyhodnocením. Zcela nezbytnou součástí je rovněž evaluace programů, kdy jde vlastně o hodnocení prováděné v průběhu celého životního cyklu.⁵⁶

Indikátory programů strukturálních fondů v Evropské unii

V neposlední řadě za zmínku stojí velmi důležité indikátory programů. Jde vlastně o ukazatele, které pomáhají usnadňovat samotné programování, monitorování či hodnocení. V tomto kontextu lze tedy indikátory chápat jako jakýsi způsob měření cíle, zdrojů, efektů či kvality celého projektu apod.⁵⁷ Schéma typologie indikátorů v příloze č. 9 znázorňuje přehled existujících typů indikátorů pro potřeby hodnocení strukturálních fondů Evropské unie.

2.2.3 Rámec strukturální pomoci EU v České republice

Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v České republice

Veškeré cíle politiky HSS v ČR musí nutně vycházet z cílů, jež jsou stanoveny ve strategických dokumentech, především ze Strategických obecných zásad společenství pro soudržnost. Jakožto nejdůležitější (celkový/globální) cíl, si prostřednictvím NSRF Česká republika stanovila přeměnu sociálně-ekonomického prostředí státu. Tím se rozumí, že Česká republika by měla konat v harmonii s principy udržitelného rozvoje, což jí zajistí, stát se atraktivním prostorem pro realizace investic, ale také místem pro rozvoj pracovních příležitostí a celkové kvality života obyvatel. Naplňování těchto cílů pak má vést Českou republiku k větší mezinárodní konkurenceschopnosti, čímž se bezpochyby přiblíží ke kýženému udržitelnému růstu, což přirozeně vede i k růstu hospodářské úrovně. Jedním z nejdůležitějších oblastí, ve kterých se Česká republika intenzivně angažuje je snaha o růst zaměstnanosti, neboť právě nezaměstnanost je jedním z nejkritičtějších omezujících faktorů ekonomického růstu. Povede-li se stimulovat růst zaměstnanosti, obyvatelstvu

⁵⁶ MELECKÝ, Lukáš, ref. 53.

⁵⁷ Tamtéž.

vzroste kvalita životní úrovně a celý tento proces přispěje k harmonickému rozvoji regionů.⁵⁸

Globální cíl musí být doplněn cíli dalšími, které blíže specifikují celkové nasměrování. Těmito cíli, které blíže vytyčí jednotlivé oblasti politiky HSS jsou tzv. **strategické cíle**. Pro současné programové období 2007 – 2013 byly stanoveny 4 tyto cíle, a těmi jsou:⁵⁹

- Konkurenceschopnost ekonomiky České republiky,
- Otevřenost, flexibilita a soudržnost společnosti,
- Vytvoření přitažlivého prostředí,
- Symetrický rozvoj území.

Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti v České republice

Všechny nástroje, jež jsou v rámci politiky HSS v programovém období 2007 – 2013 k dispozici, využívá i ČR. Jedná se samozřejmě o oba strukturální fondy (ERDF, ESF), fond soudržnosti (CF) a iniciativy. Největší podíl ze všech prostředků uvolněných pro ČR je v rámci strukturálního fondu Evropského fondu regionálního rozvoje. V rámci něj lze alokovat finanční prostředky na všechny tři cíle současného programového období. Druhý strukturální fond, tedy Evropský sociální fond nedisponuje tak vysokým objemem peněžních prostředků jako ERDF. To je zapříčiněno i tím, že nezahrnuje všechny tři cíle HSS, nýbrž přispívá pouze na cíl Konvergence a cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Finanční alokace je ve srovnání s ERDF méně než třetinová a je zde možnost čerpat 419 mil. EUR. Jak již bylo zmíněno, Česká republika využívá mimo strukturální fondy i možnost čerpání podpory z Fondu soudržnosti. V rámci tohoto fondu má možnost vyčerpat až 8 819 mil. EUR. Na podporu Evropské územní spolupráce bylo pro Českou Republiku vyhrazeno 389 mil. EUR a celkově měla ČR možnost čerpat prostředky až ve výši 26 692 mil. EUR. Největší podíl z této celkové sumy pak připadl na podporu Konvergence, kam bylo alokováno 17 064 mil. EUR.⁶⁰ Přehled finanční alokace pro Českou republiku dle jednotlivých cílů v programovém období 2007 – 2013 znázorňuje následující tabulka.

⁵⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013*. [online]. 2007 [25. 3. 2013]. Dostupný z WWW: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/02/nsrr.pdf>

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ EUROPEAN COMMISSION. *Politika soudržnosti 2007–2013*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007. 160s. ISBN 92-79-03801-X.

Tab. 2.2: **Přehled finanční alokace pro ČR dle jednotlivých cílů v programovém období 2007 – 2013**

Konvergence			Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		Evropská územní spolupráce	Celkem
Fond soudržnosti	Konvergence	Phasing-out	Phasing-in	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
8 819	17 064	-	-	419	389	26 692

Zdroj: EUROPEAN COMMISSION, 2007; vlastní zpracování

Strategické programové dokumenty

Veškeré programové dokumenty vytvořené v kontextu fungování politiky HSS Evropské unie na úrovni České republiky musí být ve shodě s klíčovým dokumentem s názvem Strategické obecné zásady společenství. Dále musí být v harmonii s celou řadou dalších dokumentů a unijních mechanismů. K dodržování této povinnosti se ČR zavázala svým vstupem do Společenství, kdy byla mj. automaticky zapojena do participace na strukturální politice EU. To podnítilo potřebu zpracovat, navrhnout a schválit celou řadu dokumentů, ať už strategických či programových. Dokumenty České republiky zabývající se touto politikou jsou někdy označovány za tzv. dvojkolejné, což znamená, že jsou směřovány jak k české národní podpoře rozvoje regionů, tak i jakožto dokumenty podporující rozvoj na úrovni Evropské unie.⁶¹

2.2.4 Struktura programových dokumentů strukturálních fondů EU v ČR

Národní rozvojový plán (NDP) je jedním z nejdůležitějších programových dokumentů. Čerpání unijních prostředků nelze bez řádně stanovených pravidel a strategií, které jsou stanoveny právě v tomto národním dokumentu. Ten především určuje cíle, kterých má být dosaženo, priority, postupy apod. Rovněž celý systém řízení a koordinování politiky HSS musí být konkrétně zanesen v tomto stěžejním dokumentu. Klíčové body systému, jež jsou nezbytně nutné k efektivní realizaci politiky, jsou stanoveny v dalším velmi důležitém dokumentu – Národním strategickém referenčním rámci. Dá se tedy říci, že Národní rozvojový plán je jistým základním stavebním kamenem, na který následně navazuje diskuze a vyjednávání NSRF s Evropskou komisí. První práce na Národním rozvojovém plánu započaly již polovině roku 2005. Přípravu celého dokumentu získala na starost

⁶¹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

skupina expertů, jež byla vedena Řídícím a koordinačním výborem. Výbor vznikl jakožto nejvyšší formální institut koordinace veškerých příprav pro nové programové období (2007 – 2013) a předsedající autoritou se stal ministr pro místní rozvoj. Aby byl celý dokument prvotřídně připraven, pracovalo na něm několik pracovních skupin, které nezávisle na sobě vyjadřovaly své námitky a docházelo tak k nezaujatému pohledu na věc. Dokument je složen z 6ti kapitol, přičemž každá se soustřeďuje na konkrétní problematiku. Česká republika přikládá hlavní důraz rozvoji a posílení konkurenceschopnosti dílčích oblastí hospodářství.⁶²

Národní strategický referenční rámec (NSRF) je navržen každým členským státem jednotlivě na základě užití přístupu partnerství. Dokument je jak již název napovídá, jakýmsi rámcem rozvojové strategie na úrovni státu a výchozím nástrojem k přípravě fondů. Je základem pro tvorbu operačních programů dané země, kdy díky NSRF dochází k vyjednávání s Evropskou komisí, na základě čehož vznikají přesně stanovené operační programy. Národní strategický referenční rámec je tedy mostem mezi CSG a prioritami stanovenými v NRP. Obsah dokumentu je striktně stanoven legislativou Evropské unie, kdy nařízení stanovuje povinnost dokumentu obsahovat jisté analýzy, vytyčenou národní strategii, seznam programů apod. Národní strategický referenční rámec České republiky shrnuje veškeré priority ČR a popisuje systém implementace, nutný k efektivnímu využívání finančních prostředků Evropské unie.⁶³

Operační programy (OP) jsou stěžejním – přímým nástrojem k čerpání peněžních prostředků politiky HSS. Pro žadatele a realizátory jde bezesporu o nejdůležitější dokumenty, potřebné k úspěšnému čerpání podpor. Tyto programy jsou schvalovány Evropskou komisí a jsou přítomny ve dvou podobách, jako tematické a regionální operační programy. Dokumenty popisují komplexně veškeré priority, správu, peněžních zdrojů a upřesňují oblasti intervencí země i jednotlivých regionů. Česká republika předložila Evropské komisi mj. i návrh 24 operačních programů pro následující programové období, jejichž schválení se potýkalo s menšími problémy. Některé programy byly schváleny ihned, jiné musely být přepracovány a předloženy Evropské komisi k opětovnému zhodnocení. Následná realizace programů pak byla možná až k 1. 1. 2007, tudíž logicky ke dni, kdy započalo nové programové období. Všechny OP mají za úkol finančně podpořit úspěšné žadatele, kterým je v rámci SF a FS pro programové období 2007 – 2013

⁶² MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

⁶³ Tamtéž.

k dispozici téměř 750 miliard Kč.⁶⁴ V rámci prvního cíle **Konvergence** je realizováno celkem 15 operačních programů, které jsou rozděleny do dvou skupin (tematické a regionální operační programy) a jsou určeny pro všechny regiony České republiky mimo hlavní město Praha. V rámci druhého cíle – **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** jsou realizovány dva operační programy (OP Konkurenceschopnost a OP Adaptabilita), jež jsou na rozdíl od prvního cíle určeny pouze pro Prahu a není možné z nich čerpat pomoc pro jakékoliv jiné regiony ČR. Třetí cíl v sobě zahrnuje opět několik rozmanitých programů, které jsou zaměřeny na podporu spolupráce mezi státy. Komplexní přehled všech operačních programů pro programové období 2007 – 2013 je uveden v příloze č. 10.

2.3 OP Lidské zdroje a zaměstnanost jako klíčový programový dokument podpory rozvoje lidských zdrojů v ČR

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je jedním ze tří programů, jež jsou v České republice financovány z Evropského sociálního fondu. Jeho pomoc je směřována všem regionům ČR mimo hlavní město Praha. Díky tomuto operačnímu programu je zabezpečena kvalitní realizace strategických cílů Národního strategického referenčního rámce 2007 – 2013. Směřování celé české ekonomiky je zcela v harmonii se zásadou Politiky HSS, která se snaží pomáhat v oblasti růstu a zaměstnanosti. Jak již samotný název napovídá, jde o klíčový operační dokument, jenž v České republice zastává zásadní místo v oblasti rozvoje lidských zdrojů.⁶⁵

2.3.1 Základní charakteristika OP LZZ

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, jehož oficiální logo je uvedeno v příloze č. 11, plynule navázal na *Operační program rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ)*, jenž byl platným operačním programem v minulém programovém období 2000 – 2006. Tento předchozí program byl rovněž financován z Evropského sociálního fondu a více méně jeho oblast podpory zůstala, až na drobné úpravy nezměněna. „Nový“ operační program, zaměřující se na podporu lidských zdrojů pro programové období 2007 – 2013 vymezuje priority pro tuto oblast pomoci. Tvorba OP LZZ musela korespondovat s mnohými významnými dokumenty, jako např. Sdělení komise, Strategické obecné zásady společenství, Nařízení a mnohé další. Samotný program byl pak navržen především

⁶⁴ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 6.

⁶⁵ Tamtéž.

v souladu s českým Národním strategickým referenčním rámcem. Prioritní osy, které jsou v dokumentu zaneseny, byly vykonstruovány na základě výskytu nejaktuálnějších problémů, potřeb, trendů, vč. návrhů na vyřešení daných potíží. Osy se musí rovněž shodovat se strategiemi uvedenými v klíčových dokumentech, např. Národním strategickém referenčním rámcem 2007 – 2013, Strategii hospodářského růstu 2007 – 2013, Národním programu reforem ČR 2005 – 2008 apod. V rámci tohoto operačního programu bylo vytyčeno 8 primárních prioritních os, pokrývajících okruh problémů ohledně přizpůsobivosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Dále se zabývá otázkou ohledně nesnází se zaměstnaností a zaměstnatelností, vzděláváním, zabírá se problematikou okolo ohrožených skupin, snaží se o modernizaci a v neposlední řadě má velký zájem o zlepšení situace v oblasti rovných příležitostí.⁶⁶

2.3.2 Strategie OP LZZ

Strategické dokumenty Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Celá strategie operačního programu je založena prioritně na strategii stanovené v Národním strategickém referenčním rámcem. Ovšem respektovat pouze strategii v rámci NSRF nestačí a je zapotřebí kongruence i s dalšími stěžejními dokumenty jako jsou například dokumenty vydané českou vládou:⁶⁷

- Strategie regionálního rozvoje České republiky,
- Strategie hospodářského růstu České republiky,
- Národní program reforem ČR pro období 2005 – 2008,
- Strategie podpory dostupnosti a kvality veřejných služeb,
- Národní akční plán sociálního začleňování 2004 – 2006,
- Národní akční plán zaměstnanosti 2004 – 2006,
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky,
- Národní program přípravy na stárnutí 2003 – 2007,
- Strategie realizace Smart Administration 2007 – 2015.

Mimo dokumenty vlády České republiky a tedy i s českou legislativou, musí být operační program v harmonii rovněž s dokumenty Evropské unie. Zde je vhodné zmínit například Sdělení komise „Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti či Strategické

⁶⁶ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. Praha: MPSV, 2011. 184 s.

⁶⁷ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66, s. 79.

obecné zásady Společenství 2007 – 2013, dále je za velmi podstatný dokument považováno Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu s názvem „Integrované směry pro růst a zaměstnanost, Lisabonský program Společenství“ a mnohé další.⁶⁸ Z dostupných informací je zřejmé, že celá strategie OP LZZ odráží aktuální situaci v jednotlivých sektorech v rámci celého území a vývoj trendů a směrů kterými se dílčí odvětví ubírají. Samozřejmě strategie hovoří i možnostech řešení současné situace a snaží se navrhnout různé varianty a přístupy k řešení zjištěných překážek, závad, problémů, nedostatků a požadavků, které vznikají u všech cílových skupin, ve všech oblastech.⁶⁹

Globální cíl Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Jako globální cíl lze označit hlavní, celkový či souhrnný záměr jisté činnosti, díky níž má být dosaženo požadovaných výsledků. Konkrétně v OP LZZ je globální cíl stanoven jako snaha o zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti všech občanů České republiky, kdy má být postupným snažením dosaženo průměrné úrovně patnácti nejlepších zemí Evropské unie. Díky globálnímu cíli je zajištěna realizace Strategických cílů NSRF 2007 – 2013.

Specifické cíle

Těmito cíli lze rozumět záměry, jež mají typický charakter a jsou již konkrétněji stanoveny. Konkrétními specifickými cíli, které byly pro Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost navrženy a poté schváleny jsou:⁷⁰

- Zvětšení přizpůsobivosti zaměstnanců a zaměstnavatelů,
- Zkvalitnění postoje jedinců k zaměstnání a předcházení nezaměstnanosti,
- Podpora zapojení osob, či osob sociálně vyloučených a prevence před tímto vylučováním,
- Zintenzivnění úředních kapacit, včetně zlepšení kvality veřejných služeb,
- Posílení spolupráce mezi členskými zeměmi, založené na rozvoji lidských zdrojů a zaměstnanosti.

Každý samostatný cíl na všech úrovních jsou nezbytné pro zajištění efektivnosti při plnění stanovených cílů. Nelze jakýmkoliv způsobem vynechat či zanedbat určitou část cíle či

⁶⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66, s. 79.

⁶⁹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

⁷⁰ Tamtéž.

dokonce celou skupinu, neboť by došlo k narušení celého systému, kde každý cíl má své pevné místo. Celkový přehled jednotlivých cílů je uveden v příloze č. 12.

2.3.3 Prioritní osy OP LZZ

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je dále specifikován v rámci prioritních os, kterých je oficiálně stanoveno **šest**. U tří prioritních os se setkáváme s dělením na „a“ a „b“, kdy jedna osa prioritní osa je realizována v rámci cíle Konvergence a druhá prostřednictvím druhého cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Každá prioritní osa má stanoven globální cíl, specifické cíle a strategii pro dosažení těchto cílů, jak znázorňuje schéma v příloze č. 13. Podrobný popis jednotlivých prioritních os operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je uveden v příloze č. 14.

2.3.4 Implementační struktura OP LZZ

Aby mohl být schválený operační program realizován a dobře fungovat, bylo nezbytné stanovit celou řadu orgánů či útvarů, které budou na celý proces permanentně dohlížet. Implementační uspořádání musí být správně a věcně stanoveno a v souladu se všemi podstatnými legislativními předpisy. Celá implementační struktura je založena na zanesení principů právních norem ČR, nařízení Vlády a také jsou zde zahrnuty pozitivní i negativní zkušenosti z minulého programového období 2000 – 2006.

Řídící orgán (ŘO) (u OP LZZ Ministerstvo práce a sociálních věcí) je útvar, jenž je zodpovědný za bezproblémový chod celého Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Tento orgán ručí za správnost a efektivitu řízení celého programu a rovněž za harmonii mezi všemi podstatnými právními předpisy jak na úrovni EU, tak i na národní úrovni. Na bedrech řídicího orgánu leží jednoznačně velká tíha a zodpovědnost. Je zde celá řada velmi důležitých situací, které je nutné řešit. Řídící orgán má za úkol mnoho činností, mezi nimi například shromažďování statistických dat, zajištění výběru a dozor nad souladem s kompetentními předpisy apod. Orgán je podporován Národním strategickým referenčním rámcem, na jehož základě dodržuje stanovené doporučení či nařízení. Řídící orgán se také musí postarat o to, aby veškeré aktivity prováděné v rámci operačního programu byly v naprosté shodě s platnou národní legislativou, která je rovněž v souladu s Evropskými nařízeními a principy.⁷¹

⁷¹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

Zprostředkující subjekty (ZS) mohou být dvojího charakteru a to buď soukromé či veřejné. Na tyto subjekty byly přeneseny některé pravomoci Řídícího orgánu. Přesná míra těchto pravomocí byla stanovena písemnou smlouvou, uzavřenou mezi Řídícím a zprostředkujícím orgánem. Těmito delegovanými činnostmi, které do svých pravomocí Zprostředkující subjekty přebírají od Řídícího orgánu, jsou například činnosti typu: selekce vhodných projektů, vyhodnocování průběhu, kontrolování a zajištění dostatečné publicity. Jakožto zprostředkující subjekt, o kterém zde hovoříme lze uvést Ministerstvo vnitra (MV), Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) a další zainteresované instituce.⁷²

Platební a certifikační orgán (PCO) je z pohledu příjemců pomoci, jedním z nejdůležitějších orgánů. Tímto Platebním a certifikačním orgánem byl roku 2006 stanoven jistý *Odbor Národního fondu Ministerstva financí*. V kompetenci orgánu je celá řada oblastí, ve kterých se zapojuje. PCO dohlíží na finanční prostředky složené u ČNB, zpracovává bezpočet žádostí a zprávy, dále přijímá veškeré platby plynoucí z prostředků Evropské komise apod. Mimo jiné také provádí kontroly a vrací finanční prostředky, které byly neoprávněně vyplaceny.⁷³

Auditním orgánem OP LZZ je na základě zákona z roku 2006 stanoven útvar *Centrální harmonizační jednoty pro finanční kontrolu*. Tento orgán jedná zcela samostatně, bez jakéhokoliv ovlivňování Řídícím orgánem či Platební a certifikačním orgánem. Úkolem Auditního orgánu je především předkládání zpráv, strategií a auditů, dále je jeho povinností každoroční předložení novějších a doplněných strategií, plánů a v neposlední řadě provádí kontrolu plnění plánu auditů. Orgán je zodpovědný za veškeré činnosti, jež jsou v jeho kompetenci, ale může také delegovat část činností na další kontrolní subjekty. Orgán samotný či subjekty s přenechanou částí pravomocí jsou pak povinny podávat výsledky všech provedených kontrol Platebnímu a certifikačnímu orgánu.⁷⁴

Finanční útvar OP LZZ byl zřízen v prosinci roku 2006 a jeho hlavním úkolem byla realizace činností, které jsou stanoveny v dokumentu *Metodika finančních toků a kontroly programů financovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013*. V tomto roce byl tedy zřízen odbor financování a evidence majetku, který byl následně pověřen k zajištění činností Finančního útvaru. Aby vše bylo platné a plně v souladu s legislativou, musely všechny tyto aktivity

⁷² MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Tamtéž.

plnit stanovené podmínky – odnětí řídicích, platebních a kontrolních funkcí. Finanční útvar následně účtuje všechny příjmy z Evropského sociálního fondu a podává zprávu.⁷⁵

Národní útvar pro koordinaci (NOK) vznikl jako takový rozhodnutím české vlády na začátku roku 2006. Touto funkcí bylo delegováno Ministerstvo pro místní rozvoj, které se stalo ústředním koordinátorem. Hlavním úkolem Národního útvaru pro koordinaci je zabezpečení bezproblémového chodu a zajištění kvality při řízení všech OP. Obsahem práce tohoto útvaru je vydávání nejruznějších pokynů a metodik, provádění hodnocení, sběr informací s jejich následnou analýzou. Dále útvar monitoruje správnost dodržování zásad Národního strategického a referenčního rámce, navrhuje různá řešení v systémové oblasti, zajišťuje slučitelnost Národního strategického referenčního rámce a operačních programů s národními politikami a prioritami, apod.⁷⁶

Koordinační mechanismy programů Evropského sociálního fondu byly pro nové programové období 2007 – 2013 stanoveny tak, že je čerpání finančních prostředků z ESF prováděno pomocí tří operačních programů. Těmito programy jsou Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) a Operační program Praha Adaptabilita (OP PA). Naplňování následně mělo zastřešovat vždy příslušné ministerstvo. V případě OP LZZ se jedná o Ministerstvo práce a sociálních věcí, program OP VK řídí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Operační program Praha Adaptabilita koordinuje hlavní město Praha. Mezi všemi operačními programy by měla panovat součinnost, která jednoznačně přispívá k naplňování realizace.⁷⁷ Přehled implementační struktury Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je uveden v příloze č. 15.

2.3.5 Monitorovací indikátory a kvantifikované cíle

Aby mohl být zajištěno kvalitní plnění stanovených cílů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, bylo nezbytné vytvořit koncept systému monitorovacích indikátorů. Pro co nejpřesnější možné monitorování byl systém navržen na principu tzv. měřitelných ukazatelů. Tyto ukazatele umožňují mimo patřičnou kvalitu realizace také možnost hodnocení výkonnosti. Indikátory byly navrženy pro všech 6 prioritních os a pro celý souhrnný operační program. Oba typy indikátorů, ať pro prioritní osy či program jako

⁷⁵ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Tamtéž.

celek obsahují dle požadavků Metodického pracovního dokumentu Komise 4 typy ukazatelů. Těmito typy se rozumí ukazatele vstupů, výstupů, ale i výsledků či dopadů.⁷⁸

Ukazatele vstupů nastiňují, jaká finanční částky je k dispozici na celý program či na prioritní osy. Sledování prostředků pomocí indikátorů je pak rozlišeno dle toho, jde-li o peněžní prostředky z Evropského sociálního fondu nebo finance poskytnuté z národních zdrojů.

Ukazatele výstupů spíše informují o přímých vlivech, způsobených realizovanými projekty, podpořenými operačním programem. Tyto indikátory poskytují informace o počtu osob, které byly projektem úspěšně podpořeny, či organizací, které díky prostředkům z operačního programu mohly realizovat své plány a naplnit stanovené cíle. Informace, které se podařilo shromáždit, jsou pak kumulována v monitorovacích zprávách jednotlivých projektů.

Ukazatele výsledků pak ukazují na výsledky, kterých bylo dosaženo již během realizace konkrétního projektu. Tyto ukazatele mohou být formulovány jako například množství vyškolených osob nebo počet nových, kvalitních a trvale založených pracovních míst. Veškeré potřebné informace jsou kumulována prostřednictvím monitorovacích nebo hodnotících zpráv.

Posledními indikátory jsou **ukazatele dopadů**. Zde se hodnotí implikace operačního programu, která sahá daleko nad rámec bezprostředních účinků. Díky těmto indikátorům, lze jednoznačně prokázat efektivnost a především dlouhodobou udržitelnost po ukončení projektu. Ukazatele lze získat pomocí studií či různých přepočtů.⁷⁹

Jak již bylo nastíněno, ukazatele byly vytyčeny jak pro jednotlivé operační osy, tak i pro operační program jako celek. Tyto indikátory na úrovni programu se nazývají kontextové ukazatele a jejich hlavním úkolem je vystižení hlavních rysů prostředí, jež je stěžejním pro realizaci veškerých aktivit programu. Kontextové indikátory mají pole působnosti v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, ale i v ekonomické či demografické sféře. Díky zjištěným hodnotám těchto indikátorů lze po skončení programového období provést komparaci těchto informací s novými daty, čímž docílíme srovnání, díky kterým odhalíme změny,

⁷⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

⁷⁹ Tamtéž.

které proběhly v socioekonomickém prostředí.⁸⁰ Kompletní přehledy indikátorů na úrovni prioritních os i programu jako celku jsou pro přehlednost uvedeny v přílohách 16-23.

2.3.6 OP LZZ a horizontální témata

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost obsahuje tři horizontální témata a těmi jsou:⁸¹

- Rovné příležitosti žen a mužů,
- Zásada nediskriminace,
- Udržitelný rozvoj.

Prostřednictvím horizontálních témat lze integrovat globální a specifické cíle napříč celou škálou vertikálních prioritních os celého programu. Významnost těchto témat potvrzuje i fakt, že jsou zaneseny mezi primárními cíli ve Smlouvě o založení Společenství. Horizontální témata musejí být prosazována ve všech etapách realizace projektu.

Horizontální téma: Rovné příležitosti a zásada nediskriminace

Problematika rovných příležitostí je od nepaměti středem mnohé kritiky. Velmi často dochází k diskriminaci z pohledu pohlaví jedinců, tedy k neetickému rozlišování mezi muži a ženami. Častou situací je rozdílný přístup k lidem z různých sociálních skupin, což pramení z nepříznivých zkušeností s těmito skupinami. Nejčteněji postihovanými jsou například minority, osoby zdravotně postižené, absolventi či občané starší (často předdůchodového a důchodového věku). V České republice se v posledních letech poměrně daří situaci ohledně nerovných příležitostí řešit, avšak konkrétní data hovoří o pouze mírném zlepšení. Jedním z mnoha důvodů, proč i v poměrně vyspělé zemi jako je Česká republika, zůstávají takové významné rozdíly mezi zaměstnaností mužů a žen je skutečnost, že zde setrvávají známky stereotypu, které způsobují přetrvávající bariéry, jež ovlivňují smýšlení celé společnosti. Horizontální téma rovných příležitostí se **snaží odstraňovat diskriminaci** z důvodu nižší kvalifikace či formálních překážek. Tato forma diskriminace značně snižuje možnost cizinců i sociálně vyloučených skupin na nalezení vhodného zaměstnání.⁸²

⁸⁰ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

⁸¹ Tamtéž, s. 99.

⁸² Tamtéž.

Horizontální téma: Udržitelný rozvoj

Jedním z nejvíce propíraných pojmů posledních let se bezpochyby stal právě udržitelný rozvoj. Jeho principy jsou definovány jednak v Lisabonské strategii, ale také například v Strategických obecných zásadách společenství. Zde je udržitelný rozvoj konkrétně popsán jako nedílná součást klíčových priorit, především v kontinuitě s hospodářským růstem. Udržitelný rozvoj je takový, který se snaží nacházet rovnováhu mezi potřebami a jejich uspokojováním současných generací a s nutností zachovat prostor pro uspokojení potřeb generací budoucích. **Hovoříme tedy o rozvoji na takové úrovni, kdy je dostatek zdrojů pro uspokojení všech generací.** V souvislosti se zachováním zdrojů pro budoucí generace je potřeba klást důraz na ochranu životního prostředí, která musí být v harmonii se současným hospodářským růstem. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se snaží o snižování nepříznivých nákladů a maximální využívání výhod, čemuž se snaží pomáhat především rozvojem informovanosti o přírodním prostředí, vzděláváním a také různými motivacemi. Horizontální téma udržitelný rozvoj je zaměřeno také na vytváření podnikatelských příležitostí, které nebudou svým charakterem zatěžovat životní prostředí.⁸³

2.3.7 Finanční rámec OP LZZ

Veškeré finanční prostředky ze strukturálních fondů či Fondu soudržnosti jsou děleny mezi operační programy, na základě stanoveného finančního rámce Národního strategického a referenčního rámce. V rámci tohoto dělení byl stanoven rovněž finanční rámec OP Lidské zdroje a zaměstnanost a vymezeny prostředky, které jsou tomuto operačnímu programu v programovém období 2007 – 2013 k dispozici. V rámci prvního cíle (Konvergence) je pro současné programové období vymezeno až 7 % veškerých prostředků alokovaných SF i FS. Z druhého cíle (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost) bylo vyhrazeno 6,1 % finančních prostředků. Program splňuje zásadu **monofondovosti**, což znamená, že je financován výhradně jedním fondem - Evropským sociálním fondem. Celková výše příspěvku z Evropského sociálního fondu v rámci OP LZZ je až 85 % veškerých vynaložených výdajů. Zbývající částka do sta procent (15 %) musí být doplněna zdroji národními. Tyto veřejné, národní prostředky pro spolufinancování operačního programu doplní zejména Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu, kraje, obce, města a další.

⁸³ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

Tab. 2.3: **Rozpočet Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost dle dílčích let**

Běžné ceny v EUR	ESF Cíl Konvergence	ESF Cíl Konkurenceschopnost	Celkem
2007	224 801 428	3 440 228	228 241 656
2008	235 859 105	3 509 033	239 368 138
2009	246 965 120	3 579 214	250 544 334
2010	258 590 464	3 650 798	262 241 262
2011	274 645 968	3 723 814	278 369 782
2012	286 234 341	3 798 290	290 032 631
2013	298 023 910	3 874 256	301 898 166
Celkem 2007 – 2013	1 825 120 336	25 575 633	1 850 695 166

Zdroj: MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ 2011; vlastní zpracování

Z předchozí tabulky je zřejmé, že celková finanční alokace v programovém období 2007 – 2013 pro cíl Konvergence mnohonásobně převyšuje vymezené finanční prostředky druhého cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. První cíl disponuje částkou 1 825 120 336 EUR, což je přibližně 71krát větší objem peněžních prostředků, než má k dispozici Cíl druhý - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Konkrétně je v druhém cíli možno nakládat s částkou 25 575 633 EUR. Z přehledu lze také vyčíst, že v jednotlivých letech se postupně prostředky alokované v rámci daného roku u obou cílů mírně zvyšovaly. V roce 2007 měly oba cíle k dispozici určitou výši prostředků, které byly následně v každém dalším roce navyšovány. V posledním roce programového období (2013), pak byla v rámci obou cílů alokovaná částka nejvyšší za celé období. Celková alokace prvního i druhého cíle činila za programové období skutečně velmi objemný balík finančních prostředků, konkrétně cíle disponovaly úctyhodnou částkou 1 850 695 166 EUR.⁸⁴

Tabulka prezentující rozpočet Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost dle prioritních os, je znázorněna v příloze č. 24 a uvádí přehled rozpočtu OP LZZ na základě prioritních os programu. Je zřejmé, že Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost nakládá se skutečně velkým množstvím peněz, které jsou zde rozčleněny dle konkrétních prioritních os. Těchto základních os je 6, přičemž většina se konkretizuje ještě na osu

⁸⁴ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

financovanou v rámci prvního cíle Konvergence a osu pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Takto jsou rozděleny prioritní osy 2, 4, 5 a 6. Pouze prioritní osa 1 Adaptabilita a osa 3 Sociální integrace a rovné příležitosti jsou podporovány pouze jedním cílem – Konvergence. Jednoznačně největší příspěvek Společenství a zároveň i nejvyšší příspěvek z národních zdrojů je poskytován v rámci prioritní osy 4.2a – Aktivní politika trhu práce v rámci cíle Konvergence. S celkovou částkou 703 422 477 EUR se řadí na první místo v rámci celkové alokace. Druhou největší celkovou alokací disponuje prioritní osa 4.1 Adaptabilita, opět v rámci prvního cíle Konvergence a s třetím nejvyšším objemem finančních prostředků je nakládáno v rámci prioritní osy 4.3 Sociální integrace a rovné příležitosti. Naopak zcela nejnižší objem peněžních prostředků je alokovan pro prioritní osu 4.6b Technická pomoc, jež je realizována v rámci druhého cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Tato alokace činí pro programové období 2007 – 2013 celkem 1 157 269 EUR, z toho příspěvek Společenství 983 678 EUR a národní příspěvek ve výši 173 591 EUR. Míra spolufinancování je u většiny prioritních os stanovena na 85 % výdajů, s výjimkou prioritní osy 4.5a a 4.5b Mezinárodní spolupráce, kdy v tomto případě lze čerpat příspěvek Společenství až ve výši 95 % vynaložených výdajů.⁸⁵

2.4 OP LZZ v programovém období 2014 – 2020

Ke dni 6. října 2011 byl Evropskou komisí přijat nový návrh legislativního balíčku, jenž vytyčuje nové směřování politiky soudržnosti Evropské unie pro následující programové období 2014 – 2020, které je nastíněno v příloze č. 25. V rámci tohoto legislativního balíčku došlo k značnému množství změn týkající se jak formy, tak i samotného zavádění politiky soudržnosti. Balíček upravuje například nový pohled na priority *strategie Evropa 2020*, kdy za nejdůležitější je považován především **inteligentní, udržitelný a solidární růst**. Dále se nová legislativa zabývá odměňováním výkonu, klade důraz na podporu integrovaného programování či preferuje zaměření na konkrétní výsledky a jejich dosahování. Komise rovněž v rámci přijetí nového návrhu potvrdila nutnost pokračovat v intenzivním posilování územní soudržnosti a podpořila zjednodušení procesu dodání.⁸⁶

⁸⁵ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

⁸⁶ EUROPEAN COMMISSION. *Politika soudržnosti 2014 – 2020*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2011. 20s. ISBN 978-92-79-21486-8.

Politika soudržnosti bude v novém programovém období důležitým bodem celého rozpočtového balíku peněz. V rámci těchto vymezených prostředků má být financován i nový *Nástroj pro propojení Evropy*, jehož úkolem je podpora příhraničních projektů v mnoha rozmanitých oblastech. Podpořenými oblastmi v rámci propojení Evropy jsou přednostně projekty týkající se energetiky, dopravy či informačních technologií.⁸⁷

Fondy: *Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)*, *Evropský sociální fond (ESF)*, *Fond soudržnosti (CF)*, *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)* a *Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)* budou dle nového nařízení podléhat stanoveným **společným pravidlům**. Budou zde stanoveny zásady, jež Evropská komise navrhne pro všechny fondy bez rozdílu. Dále má dojít k **posílení strategického programování**, konkrétně to znamená, že pozornost by měla být směřována především na strategii Evropa 2020. Rovněž se nové nařízení zabývá i vyšší výkonností, která má být zintenzivněna díky zavedení nových pravidel. Pozornost je věnována i podmíněnosti ex-ante či ex post, které mají částečně zajistit efektivní plnění stanovených podmínek a cílů. V neposlední řadě má být posílena i **makroekonomická podmíněnost**, nastoleny společné režimy řízení, či zesílena podpora integrovaného programování. Zvýšené využití finančních nástrojů má vést k tomu, že dojde k rozšíření rozsahu alokace a zlepšení efektivity a flexibility při nakládání se zdroji. Velmi důležitou oblastí, které se nařízení upravuje, je rovněž zkvalitnění sledování a hodnocení v podobě povinnosti předkládat roční zprávy o provádění, kontrolní schůze či vypracování zpráv o pokroku, apod. Mimořádný důraz je zároveň kladen i na realizovaná opatření, která mají za úkol zhodnotit, zda jsou správní výdaje v přiměřené výši a rovněž kontrola, zda-li je zamezeno působení přílišné byrokracie vůči přijímajícím zemím.⁸⁸

V oblasti obecných ustanovení, která se týkají fondu ERDF, ESF a Fondu soudržnosti dochází opět k výrazným změnám. Co se týká geografického pokrytí podpory, dochází k tomu, že podporu EFRR a ESF může využít každý region bez rozdílu. Nově jsou však tyto regiony děleny na 3 skupiny a to:

- **Méně rozvinuté regiony,**
- **Přechodové regiony,**
- **Více rozvinuté regiony.**

⁸⁷ EUROPEAN COMMISSION, 2011, ref. 86.

⁸⁸ Tamtéž.

Jednotlivé regiony jsou do dané skupiny přiděleny na základě výše HDP. Dále dojde k posílení strategického programování, jež bude zaměřeno na výsledky a k zjednodušení finančního řízení a kontroly. Další oblastí, která má být nově podpořena je přechod k tzv. „e-soudržnosti“, která má značně ulehčit administrativě a věnovat větší pozornost konkrétním projektům.⁸⁹

Z dostupných informací lze vyčíst, čeho všeho se změny nejvíce dotknou. Je zřejmé, že největší změnu zaznamenáme v oblasti kategorie regionů, kde vzniknou tři nová označení. Rovněž cíle doznají změn, kdy ze tří cílů stávajícího programového období (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce) vzniknou nově pouze cíle dva. Původní třetí cíl Evropská územní spolupráce zůstane zachován, ovšem dva předchozí cíle zcela zaniknou a nahradí je nový cíl **Investice do růstu a zaměstnanosti**. Ucelený přehled na budoucí architekturu politiky soudržnosti ve srovnání se stále ještě aktuálním uspořádáním (programové období 2007 – 2013) přináší příloha č. 26.

Značné změny doznaly regiony v souvislosti se změnami v rozdělení. Se vznikem tří nových skupin (méně rozvinuté, přechodové a více rozvinuté) došlo ke změnám v oblastech nadnárodních podpor, čerpání z fondu soudržnosti, apod.

2.4.1 Nové operační programy ČR pro období 2014 – 2020

Pro intervence *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD)* je navržen Program rozvoje venkova 2014 – 2020 a pro *Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)* je navržen Operační program Rybářství, jež je v gesci ministerstva zemědělství.⁹⁰

V rámci ERDF, CF a ESF budou realizovány následující operační programy:⁹¹

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost,
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání,
- **OP Zaměstnanost,**
- OP Doprava,
- OP Životní prostředí,
- Integrovaný regionální operační program,

⁸⁹ EUROPEAN COMMISSION, 2011, ref. 86.

⁹⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020*. Praha: MMR, 2012a. 95 s.

⁹¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2012a, ref. 90.

- OP Praha - pól růstu ČR,
- OP Technická pomoc.

Operační program „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“ má být v kompetenci Ministerstva průmyslu a obchodu. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má mít nově ve své gesci Operační program s názvem „Výzkum, vývoj a vzdělávání“ a Ministerstvo práce a sociálních věcí má řídit program „Zaměstnanost“. Ve správě Ministerstva dopravy je následně nově program „Doprava“ a Ministerstvo životního prostředí bude v novém programovém období řídit Operační program „Životní prostředí“. V gesci Ministerstva pro místní rozvoj budou nyní dva operační programy a to „Integrovaný regionální operační program“ a „Technická pomoc“. Magistrát hlavního města Prahy do své kompetence dostane v nastávajícím období správu nového operačního programu „Praha – pól růstu ČR“.⁹²

Pro ERDF cíle „Evropská územní spolupráce“ jsou stanoveny tyto operační programy:⁹³

- OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou,
- OP nadnárodní spolupráce Central Europe,
- OP meziregionální spolupráce.

Všechny výše uvedené operační programy jsou na území ČR koordinovány *Ministerstvem pro místní rozvoj*, které se stará o komplexní a bezproblémový chod programů a naplňování stanovených cílů vč. řízení veškerých aktivit v rámci programů.⁹⁴

Operační program „Zaměstnanost“

OP Lidské zdroje a zaměstnanost, který byl využíván v programovém období 2007 – 2013 pod tímto konkrétním názvem již nebude v navazujícím období realizován. **Pro nové**

⁹² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2012a, ref. 90.

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ Tamtéž.

programové období 2014 – 2020 je vytvořen operační program s jednoduchým, jednoslovným názvem „Zaměstnanost“.

Operační program Zaměstnanost bude financován z ESF. Jeho prioritním zaměřením je podpora opatření pro bezproblémové fungování trhu práce. Toho může být dosaženo jediné společně s podporou zainteresovaných institucí. Jedním z předních zájmů programu je také podpora sociálního začleňování (inkluze).⁹⁵

Hlavním cílem nového programu je tedy zajistit efektivní fungování trhu práce, který je základem k udržitelnosti a dlouhodobé konkurenční schopnosti ekonomiky ČR. Konkurenceschopnost má být podpořena zejména podporou celoživotního učení, díky kterému mají být prohlubovány stávající znalosti pracujících tak, aby byli schopni vyvíjet inovativní produkty, které uspějí v globalizovaném světě. Nesmírně důležité je též zapojení všech skupin obyvatelstva, včetně sociálně vyloučených, u kterých je nezbytné opětovné zapojení na trh práce. Důležitou oblastí podpory je rovněž prevence a snaha o zamezení sociálního vyloučení, neboť prevence je vždy účinnější a levnější než řešení nastalých následků. Hlavním řídicím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Figuruje zde celá řada spolugestorů v podobě výčtu téměř všech ministerstev ČR, až po kraje, města a obce.⁹⁶

2.4.2 Finanční rámec pro programové období 2014 – 2020

Po velmi dlouhých a složitých jednáních došlo na summitu Evropské Rady dne 7. a 8. února 2013 ke schválení finančního rámce pro období 2014 – 2020. Zde se hlavy států společně s předsedy vlád jednotlivých zemí dohodli na novém finančním plánu pro programové období 2014 – 2020. Vymezené finanční prostředky představují přibližně 1 % hrubého národního důchodu (HND) Evropské unie. **Tato alokace je menší, než byl původní finanční návrh předložený Evropskou komisí a zároveň je i menší, v porovnání s rozpočtem programového období pro léta 2007 – 2013.** Nový víceletý finanční rámec byl zpracován pro 28 členských zemí EU (vč. Chorvatska, jež má do EU vstoupit k 1. 7. 2013). Pro těchto sedmadvacet členských států byl navržen **sedmiletý rámec**, který by měl co nejlépe reflektovat individuální potřeby členských zemí s přihlédnutím na současnou situaci v Evropě.⁹⁷ Výdaje jsou v návrhu rozděleny do šesti

⁹⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2012a, ref. 90.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ EUROPEAN COMMISSION. Víceletý finanční rámec. *Europa.eu* [online]. 2012g [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/cs/ec/135374.pdf

oblastí, které mají zajistit potřebnou efektivnost a flexibilitu. První okruh finančního rámce je rozdělen na dva podokruhy (1a a 1b), dále následuje 5 dalších okruhů:⁹⁸

- 1a - Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost,
- **1b - Hospodářská, sociální a územní soudržnost,**
- 2 - Udržitelný růst: přírodní zdroje,
- 3 - Bezpečnost a občanství,
- 4 - Globální Evropa,
- 5 - Správa,
- 6 - Vyrovnávací platby.

Shoda, které bylo na summitu dosaženo, stanovuje, že maximální objem výdajů pro programové období 2014 – 2020 je ve výši **996 782 mil. EUR** (v cenách roku 2011), což odpovídá částce 1 125 099 mil. EUR (v běžných cenách). Kompletní přehled schváleného rozpočtu je uveden v příloze č. 27 (v cenách roku 2011) a v příloze č. 28 (v běžných cenách). Ačkoliv došlo k dohodě o omezení finančních zdrojů (v porovnání s programovým obdobím 2007 – 2013), tak **prostředky určené pro oblast podpory výzkumu, inovací a vzdělávání byly navýšeny**. Tímto krokem má být stimulován a posílen růst ekonomik a zaměstnanosti.⁹⁹

Finanční prostředky pro podokruh 1b – hospodářská, sociální a územní soudržnost

Na **politiku soudržnosti** je v rámci finančního rámce pro období 2014 – 2020 vyčleněn jeden z největších balíků finančních prostředků. Je tedy zjevné, že právě úspěšná realizace politiky soudržnosti je jedním z nejdůležitějších cílů EU. Díky tomuto nástroji pro snižování disparit mezi evropskými regiony je možné hospodárně alokovat finanční prostředky do méně rozvinutých regionů a členských států. Díky politice soudržnosti je umožněno realizovat celou řadu investic, podporovat růst a vytváření pracovních míst. Představuje rovněž i značnou část prostředků při veřejných investicích, díky čemuž pomáhá stimulovat ekonomický růst, konkurenceschopnost a růst zaměstnanosti v jednotlivých oblastech.

Příděly pro jednotlivá léta v rámci podokruhu 1b se pohybují v rozmezí 44 678 až 47 925 mil. EUR/rok, přičemž **celková výše závazků podokruhu 1b nesmí přesáhnout 325 149**

⁹⁸ EUROPEAN COMMISSION [online], 2012g, ref. 97.

⁹⁹ Tamtéž.

mil. EUR (v cenách roku 2011). Přehled alokace jednotlivých let je uveden v následující tabulce.

Tab. 2.4: **Podokruh 1b – Hospodářská, sociální a územní soudržnost (mil. EUR, v cenách roku 2011)**

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
alokace	44 678	45 404	46 045	46 545	47 038	47 514	47 925

Zdroj: EUROPEAN COMMISSION [online], 2012g; vlastní zpracování

Finanční prostředky vymezené na financování aktivit v rámci cíle *Investice pro růst a zaměstnanost* mají dle předpokladu dosahovat výše až **313 197 mil. EUR**. Z toho je největší objem peněžních prostředků určen pro méně rozvinuté regiony (164 279 mil. EUR). Pro členské státy, které jsou podpořeny Fondem soudržnosti, je pro programové období 2014 – 2020 vymezeno 66 362 mil. EUR, což představuje druhou největší finanční alokaci v rámci cíle „Investice pro růst a zaměstnanost“. Částka 49 492 mil. EUR musí postačit k uspokojení rozvinutějších regionů, neboť tato částka představuje max. objem finančních prostředků, které mohou získat. Nejméně prostředků bude alokováno pro tzv. přechodové regiony a to ve výši 31 677 mil. EUR. V rámci rozpočtu bylo vymezeno (jakožto dodatečné finanční prostředky) i 1 387 mil. EUR pro tzv. **nejvzdálenější regiony a severní řídce osídlené regiony**.¹⁰⁰

Prostředky určené na podporu cíle *Evropská územní spolupráce* **mají činit 8 948 mil. EUR** a mají být rozděleny mezi tři kategorie pomoci. Na podporu přeshraniční spolupráce je vymezeno 6 627 mil. EUR. V rámci nadnárodní spolupráce bude moci být v programovém období 2014 – 2020 využito 1 822 mil. EUR a 500 mil. EUR je alokace určená pro podporu meziregionální spolupráce.¹⁰¹

Pro **technickou pomoc** je vymezena částka dosahující **0,35 % z celkových finančních prostředků**. Zajištění technické pomoci je důležitou součástí celého procesu, kdy dochází např.: k podpoře významu institucí, budování nových kapacit (zejména pro administrativu) apod. To vše má následně přispět k efektivnímu řízení fondů a k podpoře jednotlivých členských států.¹⁰²

¹⁰⁰ EUROPEAN COMMISSION [online], 2012g, ref. 97.

¹⁰¹ Tamtéž.

¹⁰² Tamtéž.

3 Analýza a hodnocení finančního a věcného pokroku realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

3.1 Programový cyklus a čerpání strukturální pomoci EU

Fondy Evropské unie jsou hlavními nástroji, jež pomáhají vyrovnávat rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, prostřednictvím podpory problémových oblastí a tedy snižováním regionálních disparit. Všechny snahy o podpoření méně rozvinutých oblastí směřují k celkovému cíli, kterým je provádění politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V rámci těchto aktuálně realizovaných strukturálních fondů je v současném programovém období pro Českou republiku k dispozici částka téměř **26,7 miliard EUR**. Aby mohla země tyto prostředky získat, musí splnit několik podmínek. Každá členská země je povinná navrhnout operační programy, které následně projednává s Evropskou komisí a čeká, zda-li jí budou tyto programy schváleny. Operační programy tvoří spojenci mezi hlavními evropskými fondy a příjemci finančních prostředků. Pro současné programové období 2007 – 2013 bylo schváleno **26 operačních programů**. Díky těmto oficiálním dokumentům jsou stanoveny problematické oblasti dané země, jejichž eliminací se bude daný členský stát zabírat. Úspěšné by měly pouze programy, které svou podstatou naplňují hlavní evropské cíle, tedy takové, které přispívají ke splnění záměrů kohezní politiky. Každý žadatel, který chce získat peněžní podporu z fondů Evropské unie je povinen předložit svůj vypracovaný projekt k předem stanovenému datu, prostřednictvím systému BENEFIT⁷. Z tohoto systému jsou následně projektové žádosti předány k vyhodnocení příslušným řídicím orgánům. Projekt je posléze v několika fázích hodnocen. Projde – li úspěšně všemi hodnotícími koly a je schválen, může začít být skutečně realizován. Subjekt následně realizaci projektu financuje ze svých prostředků, které jsou mu posléze propláceny na základě předložení příslušných dokumentů, jež potvrzují výši a umístění finančních prostředků. Po splnění všech těchto stanovených podmínek jsou peněžní prostředky ve stanovené výši zaslány realizátorovi projektu na bankovní účet.¹⁰³ Schéma průběhu je znázorněno v příloze č. 29.

¹⁰³ STRUKTURÁLNÍ FONDY. Informace o фондах. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012d [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

3.1.1 Vymezení základních pojmů v procesu čerpání finanční pomoci v rámci EU

Nyní následuje výčet vybraných základních pojmů, jež jsou v procesu čerpání finanční pomoci v rámci EU nejpodstatnější:

- **Evaluace** je procesem, který je nezbytný ve všech oblastech, kde je nakládáno s veřejnými finančními prostředky. Díky včasné evaluaci je zajištěna maximální možná hospodárnost peněžních prostředků. Hodnocení se provádí před započatím realizace projektu a v této fázi se nazývá „**ex ante**“ evaluace. V průběhu uskutečňování projektu se provádí tzv. „**ad hoc**“ nebo též „**on-going**“ hodnocení. A poslední fází evaluace projektu je hodnocení po skončení celé realizace, které je nazýváno „**ex post**“ hodnocení.¹⁰⁴
- **Finanční alokací** označujeme celkový objem peněžních prostředků, jež byly vymezeny pro určitou oblast podpory či prioritní osu. V obecnější rovině může jít rovněž o prostředky, které byly přiděleny na úrovni státu, či pro konkrétní operační program.¹⁰⁵
- **Finanční plán projektu** je povinným dokumentem, který předkládá konečný příjemce společně s předložením vypracované projektové žádosti. Je-li daný projekt vybrán mezi podpořené projekty, stává se tento plán součástí podepsané smlouvy o financování projektu. Finanční plán musí obsahovat konkrétní časové plány, které musí zcela jasně nastiňovat celý časový průběh realizace projektu a rovněž uvádí ujednanou výši spolufinancování z konkrétních zdrojů. Dokument obsahující finanční plán obsahuje mimo způsobilé výdaje také nezpůsobilé výdaje. Neuznatelné výdaje jsou vždy placeny výhradně z finančních zdrojů žadatele a nelze je požadovat z veřejných zdrojů.¹⁰⁶
- **Globální grant** je skupinový projekt, který je specifický v mnoha aspektech své povahy. Řízení a provádění části operačních programů má v kompetenci jeden či více zprostředkujících subjektů. Tyto subjekty následně poskytují záruky způsobilosti.

¹⁰⁴ STRUKTURÁLNÍ FONDY. Abecední seznam pojmů. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012e [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/Abecedni-seznam-pojmu>.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž.

Cílem globálních grantů je podpora nestátních neziskových organizací a správní dohled nad těmito granty vykonává Nadace rozvoje občanské společnosti.¹⁰⁷

- **Grantové schéma** se vyznačuje tím, že příjemce pomoci není konečným uživatelem projektu. Nejčastěji jsou příjemci pomoci v rámci grantového schématu krajské úřady, úřady práce či další nevládní organizace. Uživatelé jsou pak například podnikatelé soukromého sektoru. V rámci jednoho opatření grantového schématu je pak realizováno více projektů.¹⁰⁸
- **Hodnotitelé** jsou osoby speciálně proškolené za účelem kvalitního a objektivního hodnocení předložených projektů. Jejich úkolem je provádění hodnocení projektů, kdy přidělují bodové ohodnocení na základě příslušného bodového rozpětí. Po sečtení těchto bodů by měl vzejít žebříčky, ze kterých jsou zřejmé nejkvalitnější projekty. Hodnotitelé by měly být osoby nestranné, nezáujaté a nepodplatitelné. O své nestrannosti a důvěrnosti k nabytým informacím musí rovněž každý z hodnotitelů před zahájením své činnosti podepsat formální prohlášení. V případě, že hodnotitel má cokoliv dočinění s podaným projektem, či tématem a hrozí střet zájmů, je povinen tyto skutečnosti ihned oznámit a vystoupit z hodnotícího procesu daného projektu.¹⁰⁹
- **Indikátory** nebo-li ukazatele jsou nedílnou součástí celého procesu monitorování průběhu a výsledků realizovaného projektu. Indikátory se vztahují i ke konkrétním oblastem podpory, prioritním osám či samotným programům, to vše v souvislosti s definovanými cíli. Tyto ukazatele jsou chváleny výborem zabývajícím se monitoringem (monitorovací výbor) a tento soupis indikátorů je zároveň součástí prováděcího dokumentu. Nedílnou součástí vypracované žádosti o podporu, kterou žadatel předkládá ke schválení je rovněž dokument dokládající konkrétní monitorovací ukazatele celého projektu a kvantifikace zvolených indikátorů. Předložené monitorovací ukazatele jsou posléze mj. předmětem smlouvy o financování projektu a mají ústřední význam při evaluaci realizace projektu. Naplňování stanovených monitorovacích ukazatelů se následně prezentuje ve vypracovaných monitorovacích zprávách. V případě, že nedochází k plnění povinností v souvislosti s monitorovacími

¹⁰⁷ STRUKTURÁLNÍ FONDY [online], 2012e, ref. 104.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ Tamtéž.

ukazateli, může to být důvodem k částečnému či úplnému odejmutí přiřknuté dotace.¹¹⁰

- **Individuální projekt** je takový, který není zahrnut tzv. grantovým schématem. Jedná se o projekt, jehož realizátor je přímým příjemcem podpory, tzn. že žadatel (předkladatel) takového individuálního projektu je vždy zároveň konečným příjemcem a konečným uživatelem podpory.¹¹¹
- **Oblast podpory** jsou intervence, díky nimž budou stanovené cíle naplňovány. Jsou realizovány prostřednictvím konkrétních projektů a vyjadřují operační cíle celého programu. Oblasti podpory představují absolutně nejnižší úroveň zaměření programu. Tyto oblasti jsou tedy konkrétními opatřeními, jež popisují přesné aktivity a činnosti, které mohou být podpořeny finančními prostředky z evropských zdrojů.¹¹²
- **Operační program** je základní strategický dokument, který vytyčuje strategii rozvoje s uceleným souborem priorit a uvádí stanovené cíle. V tomto důležitém dokumentu lze nalézt rovněž informace k typovým aktivitám, které mohou být unijními prostředky podpořeny. Samozřejmě operační program definuje také všechny ty, kteří se mohou stát žadateli o peněžní podporu. Finanční prostředky plynoucí do operačních programů jsou buď penězi čerpanými ze strukturálních fondů nebo Fondu soudržnosti (v rámci Cíle 1).¹¹³
- **Prioritní osa** je oblastí rozvoje, které budou přiděleny konkrétní finanční prostředky. V rámci prioritních os jsou vyjádřeny specifické cíle programu a realizace probíhá pomocí oblastí podpory. Prioritní osy jsou zaneseny v Národním rozvojovém plánu (NRP) a Národním strategickém referenčním rámci (NSRF). Prioritní osa může být definována jako nedílná součást operačního programu, která představuje jednu z priorit celkové strategie.¹¹⁴
- **Program** je organizovaný soubor finančních, lidských a organizačních zdrojů zaměřený k dosažení cílů, jež byly pro dané časové období stanoveny. Tento soubor má omezený časový rámec a stanovený rozpočet.¹¹⁵

¹¹⁰ STRUKTURÁLNÍ FONDY [online], 2012e, ref. 104.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ Tamtéž.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Tamtéž.

- **Programování** je obecně definováno jakožto proces přípravy určitých akcí, které se týkají ekonomického rozvoje území v daném, většinou víceletém období. Akce se dějí díky určitému množství finančních prostředků, které byly pro tyto účely přiděleny a veškerá alokace se děje prostřednictvím programů. V případě **programování na úrovni EU** je tento proces zkonkretizován a programování se definuje jako proces přípravy a následné realizace různých akcí rozvoje území, které probíhá v určitém mnohaletém cyklu a to prostřednictvím specifických programů a projektů, které využívají prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie (ERDF, ESF) a dalších nástrojů (Fond soudržnosti, příslušné iniciativy).¹¹⁶
- **Projekt** je ucelený pojem pro nedělitelnou akci, časový plán, rozpočet, apod. Za jeho pomoci jsou realizovány oblasti podpory. Projekt musí mít vždy stanovenou odpovědnost, tzv. konečného příjemce, který zodpovídá za průběh jeho realizace a veškeré dění s ní související. Projekty mohou být různé, například měkké, které jsou zaměřeny na sociální oblast, dovednosti, vzdělávání apod. Dalším typem jsou projekty tvrdé, týkající se výstavby prospěšných objektů, revitalizace řek a hřišť, stavba vodních čističek a mnohé další.¹¹⁷
- **Příjemci pomoci** mohou být jak subjekty veřejné sféry (kraje, obce), tak i sféry soukromé (MSP, FO, neziskové organizace, VŠ, apod.). Tyto subjekty se stávají příjemcem ve chvíli, kdy obdrží finanční prostředky (dotaci), zaslanou platební jednotkou a realizují projekt. Někdy jsou příjemci pomoci/podpory označováni též jako oprávnění žadatelé. Každá výzva obsahuje přesný popis příjemců pomoci, kteří se konkrétního výběrového řízení se svým projektem mohou účastnit. Oprávnění žadatelé jsou rovněž vymezení v příručce pro žadatele, kde jsou stanoveny konkrétní podmínky typu: maximální výše obratu, počtu zaměstnanců či podmíněná délka působnosti na trhu apod.¹¹⁸
- **Systém Benefit 7** je informační systém, jehož úkolem je přijímat vyplněné elektronické žádosti oprávněných žadatelů, kteří prostřednictvím projektů žádají o podporu ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. Jedná se o elektronický formulář, díky kterému mohou všichni žadatelé jednak předkládat své žádosti, ale rovněž jde o nástroj další komunikace mezi realizátory projektu a jejím

¹¹⁶ STRUKTURÁLNÍ FONDY [online], 2012e, ref. 104.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ Tamtéž.

administrátorem, v případě, že byl projekt schválen a je realizován. Prostřednictvím tohoto systému lze pak nadále spolupracovat, například tím, že realizátor pomocí Benefit7 předkládá příslušné monitorovací zprávy, či podává žádosti o platby.¹¹⁹

- **Uživatel pomoci** je rovněž jistý subjekt, který je ale konečným uživatelem poskytnuté pomoci v rámci určité skupiny. Tato skupina se vyznačuje tím, že aktivně nebo pasivně využívá aktivit a výstupů realizovaných projektů, ať už individuálních či grantových. Není-li však projekt svou povahou globálním grantem, tak je uživatel považován za uživatele i příjemce zároveň.¹²⁰
- **Významný projekt** je definován jako projekt, který tvoří ekonomicky neoddělitelné práce a svým finančním rozpočtem přesahuje stanovenou hranici. V oblasti životního prostředí se za významný projekt považuje takový, který svým rozpočtem přesahuje výši 25 milionů EUR. Infrastrukturní projekty, které mají být označeny jako významné projekty, musí přesáhnout výdaje ve výši 50 milionů EUR. Všechny velké projekty zrealizované v členském státě, musí být předloženy Evropské komisi. Toto opatření je uskutečněno jako ochrana před narušováním hospodářské soutěže, zasahujícího do průběhu větší otevřenosti a integrace evropských trhů.¹²¹

3.1.2 Typologie finančních toků

Aby mohly být finanční prostředky z evropských zdrojů propláceny je zapotřebí splnit celou řadu požadovaných náležitostí dle pravidel stanovených EU. Nejprve je potřeba včas zareagovat na vyhlášenou výzvu a předložit kvalitní projektovou žádost. Je-li projekt úspěšný, následuje podpis právního aktu stvrzující záruku poskytnutí dotace.

Platby jsou úspěšným příjemcům podpory poskytovány na základě podaných **žádostí o platbu**. Tyto platby jsou realizovány dvěma způsoby. Prvním způsobem je **ex-post platba**, což znamená, že finanční prostředky jsou příjemcům propláceny zpětně, tzn. že profinancovány jsou až výdaje již vynaložených plateb. Druhou možností je **ex-ante platba**, kdy jsou finanční prostředky poskytnuty příjemci ještě před realizací jeho výdajů na projekt. Jakým způsobem budou evropské prostředky vynakládány, rozhoduje řídící

¹¹⁹ STRUKTURÁLNÍ FONDY [online], 2012e, ref. 104.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Tamtéž.

orgán, který tohoto rozhodnutí konzultuje se správcem, zodpovídajícím za příslušnou kapitolu státního rozpočtu.¹²²

Aby mohly být prostředky příjemci pomoci proplaceny, je zapotřebí při předložení žádosti o platbu řádně odůvodnit všechny předložené výdaje. Tím má být zajištěna **maximální efektivnost a hospodárnost** vynaložených prostředků. Všechny požadované platby musí být řádně podloženy, např. doklady, fakturami či smlouvami, které potvrzují účelné nakládání s prostředky a zajišťují tak co nejvyšší transparentnost. Veškeré dokumenty, pomocí nichž jsou žádosti o platby dokládány, musejí být archivovány a k dispozici případným kontrolám či auditním šetřením.¹²³

Certifikace je jedním z nejdůležitějších kroků při čerpání evropských prostředků. Systém prostředků plynoucích z evropského rozpočtu funguje na principu tzv. **předfinancování**. To v praxi znamená, že finanční prostředky, které mají být financovány z rozpočtu EU, jsou **nejdříve propláceny ze státního rozpočtu (SR)** – z příslušných kapitol SR a teprve **posléze jsou propláceny ze zdrojového účtu Platebního a certifikačního orgánu**. Poté se tedy vynaložené prostředky, které byly dočasně hrazeny ze státního rozpočtu, vrací do jednotlivých kapitol SR.¹²⁴ Schéma průběhu čerpání finančních prostředků je uvedeno v příloze č. 30.

Pravidlo n+3/ n+2

Pravidla n+3 a n+2 jsou nezbytnou součástí při financování projektů z evropských prostředků. Jedná se vlastně o jakýsi administrativní nástroj, jehož úkolem je zajistit plynulé a řádné čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu či Fondu soudržnosti. Pravidlo stanovuje, do kdy musejí být finanční prostředky alokovány a vyčerpány. Podpora, jež je alokována dle pravidla n+3 musí být pro n-tý rok vyčerpána během následujících tří let. Stejně tak alokace podpory pro n-tý rok dle pravidla n+2 musí být vyčerpána nejpozději do konce dvou následujících let.¹²⁵

Pravidlo n+3 bylo stanoveno v rámci programového období 2007 – 2013 jako závazné pro léta 2008, 2009 a 2010. Pro alokace v letech 2011 a 2012 je závazné řídit se pravidlem n+2. Finanční prostředky, které nejsou dle příslušného pravidla vyčerpány, podléhají tzv.

¹²² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – leden 2013*. [online]. 2013 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/9ff0b0b3-d2cf-47a8-ad5c-7e2f07e98a3a/MMZ_2013_01.pdf

¹²³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2013, ref. 122.

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Tamtéž.

automatickému zrušení závazku. Nevyčerpané prostředky následně nelze zpětně vymáhat a jsou automaticky navraceny zpět do rozpočtu Evropské unie. Aby k automatickému zrušení závazku nedocházelo nebo docházelo minimálně, mohou být v případě rizika využity tzv. **předběžné platby** neboli zálohy. Další možností jak omezit vznik rizika s automatickým zrušením závazku je použití nástroje, kterým je **specifický výpočet** pro naplňování pravidla $(n+3/n+2)$ u velkých projektů.

Plnění pravidel $n+3 / n+2$ je sledováno pomocí **pěti kritérií**, těmi jsou:¹²⁶

- Závazky a certifikace výdajů probíhá v **eurech**,
- Sledují se pouze **zdroje EU** (ESF, ERDF, CF- na národní zdroje se automatické zrušení závazku nevztahuje),
- Sledování **na úrovni OP**,
- Sledování **na úrovni fondů**,
- Sledování **na úrovni cílů**.

3.1.3 Realizace podpory z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Všichni žadatelé, kteří podávají své projektové žádosti v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost se v současném programovém období 2007 – 2013 musí řídit platnými příručkami a to nejen při realizaci projektu, ale rovněž při jeho přípravě. Těchto příruček, jež jsou jako písemná opora žadatelům k dispozici, je celkem 10 („Desatero OP LZZ“) a poskytují žadateli kompletní zdroj informací. V rámci „Desatera“ jsou žadatelům nápomocny tyto dokumenty:¹²⁷

- Příručka pro žadatele,
- Příručka pro příjemce,
- Dokument „Horizontální témata“,
- Manuál pro publicitu,
- Metodika způsobilých výdajů OP LZZ,
- Průvodce vyplněním projektové žádosti,
- Dokument „Veřejná podpora a podpora de minimis“,

¹²⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2013, ref. 122.

¹²⁷ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Informace pro žadatele a příjemce. *Mpsv.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/6023>

- Metodika monitorovacích indikátorů,
- Metodický pokyn pro zadávání zakázek,
- Pokyny pro vyplnění monitorovacích zpráv o realizaci projektu a jejich příloh.

Příručka pro žadatele je materiálem, informujícím potenciální žadatele o veškerých úkonech v souvislosti s předložením projektové žádosti ke schválení. Příručka obsahuje základní informace, kterých by měl žadatel při přípravě své projektové žádosti dostat. Materiál rovněž poskytuje žadateli oporu nejen během přípravy projektu, ale i v průběhu celého zpracování žádosti a při jeho konečném předložení ke schválení. Příručka definuje základní pojmy týkající se fondů EU a konkrétně představuje Evropský sociální fond, se zaměřením na Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, díky kterému mohou být čerpání unijní prostředky a finančně podpořeny kvalitní projekty. Příručka dále vymezuje konkrétní postupy při tvorbě projektové žádosti, konkrétně formuluje oprávněné žadatele v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, stanovuje rovněž oprávněné partnery projektu, apod. Materiál žadateli poskytuje oporu po celou dobu tvorby projektu až po samotné předložení žádosti, informuje o krocích, jež následují po odevzdání žádosti, nastiňuje proces hodnocení a poskytuje informace o vyhlášení výsledků výběrového řízení.¹²⁸

Příručka pro příjemce pomoci je opět materiálem, který poskytuje velké množství důležitých informací, ovšem její obsah je již konkrétně zaměřen na úspěšné žadatele, kteří se stali příjemci pomoci. Dokument je tedy určen všem žadatelům, jejichž projekty byly schváleny a začínají s realizací. Materiál poskytuje příjemci cenné rady, které je nutno dodržovat, aby nedošlo k porušení pravidel poskytování pomoci. Jsou zde popsána konkrétní pravidla čerpání peněžních prostředků a principy týkající se projektů od jejich schválení, přes realizaci, až po samotné ukončení projektu. Materiál je určen pro všechny úspěšné příjemce, tedy i pro ty, kteří dosud neměli s podobnými projekty zkušenosti, a proto obsahuje vymezení základních pojmů, principů, pravidel, rady a tipy jak správně postupovat, aby příjemce nepřišel do rozporu se stanovenými pravidly. Dokument stanovuje povinnosti příjemce, v podobě pravidel týkajících se řízení, monitorování, kontroly a předkládání různých hodnotících zpráv vč. povinnosti podlehnout externímu auditu, apod.¹²⁹

¹²⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2012, ref. 127.

¹²⁹ Tamtéž.

Horizontální témata představují dokument, zabývající se problematikou rovných příležitostí a udržitelného rozvoje. Na tuto oblast se klade zvláště v posledních letech velký důraz a řešení problémů týkajících se rovných příležitostí a udržitelného rozvoje je velmi silně zohledňováno i při hodnocení a schvalování předložených projektů. Právě Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je programem, v rámci kterého je na tato témata kladen extrémní důraz. V publikaci jsou uvedeny jednak obecné informace týkající se horizontálních témat, ale také zpracované návody vedoucí žadatele ke správnému pochopení a zpracování těchto témat ve své projektové žádosti. Dokument poskytuje také informace týkající se realizace projektu tak, aby k podpoře horizontálních témat docházelo zejména v praxi, nikoliv pouze v rámci projektových žádostí.¹³⁰

Manuál pro publicitu je dokumentem, který uvádí, jak a v jaké míře je příjemce pomoci povinen veřejně prezentovat poskytovatele pomoci. Materiál se zabývá používáním log Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, které musí být v určité minimální míře prezentovány veřejnosti. V případě neplnění těchto podmínek může být příjemce pomoci postihován.¹³¹

Metodika způsobilých výdajů OP LZZ je publikací, zabývající se způsobilými výdaji. Příjemce pomoci v tomto materiálu nalezne velmi podstatné informace týkající se výdajů, které mohou být z unijních prostředků uhrazeny. Podpora poskytovaná prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je rovněž poskytována pouze na platby způsobilých výdajů. Žadatel prostřednictvím publikace získává komplexní přehled o podmínkách, které je nutno splnit, aby mu prostředky mohly být proplaceny.¹³²

Průvodce vyplněním projektové žádosti je materiálem, jehož cílem je pomoci žadatelům/příjemcům s registrací do informačního systému Benefit7, vyplněním žádosti a jejím odesláním. V současném programovém období jsou žádosti předkládány výhradně pomocí systému Benefit7 tzn., že i veškeré projektové žádosti v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost jsou podávány výhradně tímto způsobem.¹³³

Veřejná podpora a podpora de minimis je publikací, jež svým obsahem vymezuje jednak přijatelné nakládání s podporou v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, ale i poskytuje kompletní rady žadatelům, později příjemcům pomoci.

¹³⁰ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2012, ref. 127.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Tamtéž.

¹³³ Tamtéž.

V rámci příručky se lze dočíst, jaká kritéria jsou stanovena pro předložení projektových žádostí, jaký proces hodnocení a schvalování bude následovat, dále rovněž potřebné informace k samotné realizaci projektů i ke kontrole dodržování stanovených pravidel. Materiál informuje své čtenáře také o skutečnostech, že poskytování finanční podpory bude kladen důraz na poskytování tzv. blokových výjimek, týkajících se podpory zaměstnanosti, zkvalitnění vzdělávání a v neposlední řadě podpory malých a středních podniků. Jak již název příručky napovídá, informace, které žadatelům/příjemcům předkládá, se týkají rovněž oblasti podpory de minimis, což je jinak řečeno – podpora malého rozsahu. Tato podpora není de iure podporou veřejnou, nicméně je jí velmi podobná, svou povahou se jí blíží a částečně s ní splývá.¹³⁴

Metodika monitorovacích indikátorů je příručka obsahující veškeré důležité informace o monitorovacích indikátorech, jejichž znalost je pro žadatele/příjemce pomoci nepostradatelná. Monitorovací ukazatele jsou základním nástrojem k hodnocení, zda byla poskytnutá finanční podpora použita efektivně a byl díky ní naplněn cíl projektu. Publikace informuje také o fungování elektronického informačního systému, díky němuž může být celý průběh realizace projektu velmi snadno a rychle monitorován. Díky tomu pak lze sledovat komplexní schopnost operačního programu, v našem případě Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Materiál s názvem Metodika monitorovacích indikátorů informuje žadatele o důležitých skutečnostech, např. že žadatel je povinen stanovit si hodnoty jednotlivých monitorovacích ukazatelů a tyto hodnoty uvést ve své projektové žádosti – Žádosti o finanční podporu. Metodika poskytuje mj. i informace týkající se nutnosti překládat příslušným orgánům monitorovací zprávy, konkretizuje specifické skupiny ukazatelů, kdy je potřeba provést i monitoring detailnějšího členění, apod.¹³⁵

Metodický pokyn pro zadávání zakázek je publikace, která poskytuje odpověď na vznik specifické situace, kdy příjemce podpory či partner tohoto příjemce nemá k dispozici dostatečné vybavení pro úspěšnou realizaci projektu. Příručka se zabývá rovněž řešením negativní situace kolem nedostatku vlastních pracovníků a nabízí východisko v podobě pořízení služeb, vybavení či stavebních prací z finančních prostředků poskytnutých pro realizaci projektu. Metodický pokyn definuje dvě varianty postupu při zadání zakázek v rámci realizace projektů OP LZZ a těmi jsou:¹³⁶

¹³⁴ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2012, ref. 127.

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ Tamtéž.

- Zadání zakázky, která nepodléhá postupům dle zákona o veřejných zakázkách,
- Zadání tzv. veřejné zakázky, která podléhá postupům dle zákona o veřejných zakázkách.

Pokyny pro vyplnění monitorovacích zpráv o realizaci projektu a jejich příloh je souhrnný materiál obsahující důležité informace týkající se povinností realizátora projektu. Povinností příjemce pomoci je informovat poskytovatele finančních prostředků o veškerém dění kolem realizace projektu, vč. celkového průběhu. V rámci materiálu je obsaženo několik zpráv, které je prostřednictvím monitorovacích zpráv realizátor projektu povinen předložit. Těmito zprávami jsou:¹³⁷

- Zpráva o zahájení realizace projektu,
- Průběžná monitorovací zpráva,
- Závěrečná monitorovací zpráva.

V případě, že se žadatel dokonale seznámil se všemi výše zmíněnými dokumenty, které jsou nezbytné pro další spolupráci v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, je téměř stoprocentně připraven na realizaci projektu, která jistě povede ke zdárnému konci.

Prvním krokem, který musí žadatel udělat je zaregistrovat se v aplikaci Benefit7. V případě, že již dříve projektovou žádost podával, využije své existující registrace a nemusí provádět registraci novou. Jestliže však nikdy v aplikaci Benefit7 registrován nebyl, je povinen vyplnit základní kontaktní údaje o uživateli a provést registraci. Je-li žadatel úspěšně zaregistrován a provede přihlášení do aplikace, jako první pohled je mu nabídnuta nabídka „Konto“, která poskytuje komplexní přehled o všech předložených žádostech z minulosti a rovněž nabízí možnost vytvoření nové žádosti prostřednictvím záložky Nová žádost.

Tvorba nové projektové žádosti, jež byla příslušným postupem založena, musí být neprodleně doplněna o specifikaci operačního programu, kdy je žadatelem ze seznamu formulářů projektových žádostí vybrána oblast tematických operačních programů, konkrétně Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Žádost má nepřeborné množství záložek, které jsou potřeba žadatelem o podporu z OP LZZ zodpovědně a pravdivě vyplnit. Žádost zde musí být identifikována, projekt podrobně popsán, definován i žadatel projektu, jeho adresa, osoby podílející se na projektu, partneři, realizační tým,

¹³⁷ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2012, ref. 127.

dopady projektu a místa, kde bude realizován. Projekt musí být velmi podrobně představen, aby bylo možné zvážit, zda je přínosný a měl by být schválen. Proto jsou zde další záložky, kde je věnován prostor popisu klíčových aktivit, cílovým skupinám, harmonogramu realizace, rozpočtu projektu, zdrojům financování, finančním plánům, hodnotám indikátorů, výběrová řízení, horizontálním tématům, publicitě, veřejné podpoře, apod. Jsou-li naplněny všechny požadavky, následuje finalizace a tisk projektové žádosti. Posléze je žádost odeslána do Informačního systému Monit7+. ¹³⁸ Projekt následně prochází zdlouhavou hodnoticí procedurou, kde je nejprve bodován nezávislými hodnotiteli. Projekty, které jsou ve věcném hodnocení úspěšné a obdrží dostatečný počet bodů, postoupí do dalšího kola. Naopak projekty, které nedosáhnou požadované výše bodů, jsou automaticky z účasti v dalším kole vyřazeny. Tyto nedostatečně bodově ohodnocené projekty nejsou vůbec předloženy k hodnocení výběrové komisi a jsou bezpodmínečně vyloučeny. Projekty, které jsou ve věcném hodnocení úspěšné, jsou postoupeny k hodnocení výběrové komise. Tato komise rozhoduje o potřebnosti projektu a vydává vyjádření, zda projekt doporučuje k podpoře či nikoliv. Konečné formální rozhodnutí je následně vloženo na bedra příslušného kraje, kde je hlasováním koncově rozhodnuto o budoucnosti podaných projektů. Úspěšné projekty dále čeká započetí realizace, neúspěšné projekty mohou jejich žadatelé přepracovat a v budoucnu reagovat na další výzvy. Grafické znázornění popsaného cyklu je uvedeno v příloze č. 31.

¹³⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Průvodce vyplněním projektové žádosti OP Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online]. 2008 [25. 3. 2013]. Dostupný z WWW <http://www.konep.cz/editor/filestore/File/pruvodce.pdf>.

3.2 Průběh čerpání pomoci EU prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012

Podkapitola se zaměřuje na průběh čerpání pomoci z evropského rozpočtu v rámci programu OP LZZ v jednotlivých letech v rozmezí 2007 – 2012. Cílem této podkapitoly je zanalyzovat čerpání v každém roce a srovnat zjištěné výsledky mezi sebou. Výstupem by pak měl být přehled jednotlivých let, z něhož bude patrné, která léta byla z pohledu čerpání evropských peněz nejúspěšnější a ve kterých letech naopak čerpání zaostávalo. Na základě zjištěných dat bude možné sledovat trendy ve vývoji čerpání, např. zda s postupem času docházelo ke zlepšení úspěšnosti čerpání evropských peněz či nikoliv.

Celková alokace podpory na programové období 2007 – 2013 pro OP LZZ činí 2 127 095,7 tisíc EUR. Díky této finanční alokaci se Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost řadí v porovnání s ostatními operačními programy mezi ty s největšími finančními alokacemi (6. místo z 18), jak ukazuje následující tabulka. Nevětší finanční alokaci měl OP Doprava, následovaný OP Životní prostředí a OP Podnikání a investice. Naopak nejméně prostředků bylo vyčleněno pro OP Praha – Adaptabilita, OP ČR – Polsko či OP Praha – Konkurenceschopnost a OP Technická pomoc.¹³⁹

Tab. 3.1: Celková alokace finanční podpory v programovém období 2007 – 2013 dle jednotlivých OP (v tis. EUR)

OP	Finanční alokace
OP D	6 793 036,7
OP ŽP	5 785 726,0
OP PI	3 578 014,8
OP VaVpI	2 358 140,1
OP VK	2 366 129,8
OP LZZ	2 127 095,7
IOP	1 861 635,5
OP TP	291 509,6
ROP SZ	877 842,4
ROP MS	842 462,6
ROP JV	828 759,6
ROP SM	773 399,3

¹³⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – leden 2008*. [online]. 2008a [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1c147ae0-0978-45a0-bdf5-69b3139c5912/MMZ_2008_01_1c147ae0-0978-45a0-bdf5-69b3139c5912.pdf

ROP SV	772 303,1
ROP JZ	729 001,5
ROP SČ	657 745,7
OP PK	276 395,3
OP PA	127 512,0
ČR - Polsko	258 187,5
Celkem	31 340 739,4

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008a; vlastní zpracování

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je blíže specifikován prostřednictvím jednotlivých prioritních os, kterých je u tohoto OP šest:¹⁴⁰

- Prioritní osa 1 – **Adaptabilita**.
- Prioritní osa 2:
 - **2a Aktivní politiky trhu práce** (Konvergence),
 - **2b Aktivní politiky trhu práce** (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost).
- Prioritní osa 3 – **Sociální integrace a rovné příležitosti**.
- Prioritní osa 4:
 - **4a Veřejná správa a veřejné služby** (Konvergence),
 - **4b Veřejná správa a veřejné služby** (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost).
- Prioritní osa 5:
 - **5a Mezinárodní spolupráce** (Konvergence),
 - **5b Mezinárodní spolupráce** (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost).
- Prioritní osa 6:
 - **6a Technická pomoc** (Konvergence),
 - **6b Technická pomoc** (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost).

Pro tyto jednotlivé prioritní osy byly přesně vymezeny finanční prostředky na celé programové období 2007 – 2013. Jednoznačně **největší** finanční alokace byla vymezena v rámci prioritní osy **2a – Aktivní politiky trhu práce (Konvergence)**, kde bylo přiděleno 703 422,5 tisíc EUR. Druhá největší alokace patřila prioritní ose 1 – Adaptabilita (618 159,1 tisíc EUR) a třetí místo patří prioritní ose 3 – Sociální integrace a rovné příležitosti s 468 948,3 tisíci EUR. Byly zde i tři prioritní osy (4b, 5b, 6b – všechny Regionální

¹⁴⁰ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, ref. 66.

konkurenceschopnost a zaměstnanost), které nedostaly vymezeny **žádné** finanční prostředky. Mimo tyto tři osy, které neměly žádnou finanční alokaci, získala nejméně prostředků prioritní osa **2b – Aktivní politiky trhu práce (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost)**, „pouze“ 9 255,6 tisíc EUR. Podrobný přehled představuje následující tabulka.¹⁴¹

Tab. 3.2: **Celková alokace finanční podpory pro programové období 2007 – 2013 dle jednotlivých prioritních os (v tis. EUR)**

Prioritní osa	Finanční alokace
1 - Adaptabilita	618 159,1
2a - Aktivní politiky trhu práce (Konvergence)	703 422,5
2b - Aktivní politiky trhu práce (Regionální konkur. a zaměstnanost)	9 255,6
3 - Sociální integrace a rovné příležitosti	468 948,3
4a - Veřejná správa a veřejné služby (Konvergence)	213 158,3
4b - Veřejná správa a veřejné služby (Regionální konkur. a zaměstnanost)	0,0
5a - Mezinárodní spolupráce (Konvergence)	38 144,1
5b - Mezinárodní spolupráce (Regionální konkur. a zaměstnanost)	0,0
6a - Technická pomoc (Konvergence)	85 263,3
6b - Technická pomoc (Regionální konkur. a zaměstnanost)	0,0
Celkem	2 127 095,7

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008a; vlastní zpracování

3.2.1 Čerpání finančních prostředků v roce 2007 z OP LZZ

Vzhledem tomu, že byl OP Lidské zdroje a zaměstnanost schválen Evropskou komisí až 16. října 2007, neproběhlo v tomto roce **žádné čerpání finančních prostředků**. Počet výzev byl v tomto období roven nule, tzn., že nebyly evidovány žádné podané projektové žádosti, projekty ve schvalovacím cyklu, schválené projekty, ani předložené žádosti o platbu. V roce 2007 nebyly proplaceny žádné finanční prostředky příjemcům pomoci v rámci OP LZZ. U ostatních operačních programů byla situace příznivější z hlediska počtu vyhlášených výzev či počtu podaných a následně schválených žádostí. Nicméně

¹⁴¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008a, ref. 139.

předložené žádosti o platbu se i u těchto úspěšnějších OP na konci roku 2007 rovnaly nule.¹⁴²

3.2.2 Čerpání finančních prostředků v roce 2008 z OP LZZ

Začátek roku 2008 byl z hlediska počtu vyhlášených výzev poměrně neúspěšný. V lednu tohoto roku ještě nebyly vyhlášeny žádné výzvy. Historicky první tři výzvy v rámci OP LZZ vyhlásil příslušný řídicí orgán až během února 2008. Další výzvy se postupně otevíraly během prvního čtvrtletí téhož roku. Situace se následně zlepšovala a na konci roku 2008 objemy podaných žádostí markantně **přesahovaly přípustné alokace podpory**, jež měl OP LZZ pro léta 2007 – 2008 vymezeny.¹⁴³

V oblasti předkládání **individuálních projektů** byla situace za léta 2007 a 2008 (k 7. 1. 2009) poměrně příznivá. Celý Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost registroval k tomuto datu 104 projektových žádostí, které v peněžním vyjádření představovaly více než 15 mld. Kč. Z těchto 104 předložených žádostí bylo k 7. 1. 2009 definitivně schváleno pouze 15 projektů. Dalších 14 projektů bylo vyřazeno již během hodnotícího procesu z administrace a 75 projektů bylo ve fázi posuzování projektové žádosti.¹⁴⁴ Údaje o pokroku při předkládání individuálních projektů jsou uvedeny v příloze č. 32.

V oblasti podávání žádostí v rámci **globálních grantů** bylo registrováno méně žádostí, ve srovnání s individuálními projekty. Od počátku programového období bylo (k 7. 1. 2009) s žádostí o přidělení podpory předloženo 14 projektových žádostí, jejichž hodnota činila více než 20 mld. Kč. Z těchto předložených 14 žádostí bylo k přidělení grantů schváleno 11 projektů, 1 žádost byla vyřazena z administrace a 2 projekty se nacházely ve schvalovacím procesu.¹⁴⁵ Přehled údajů o globálních grantech k 7. 1. 2009 je uveden v příloze č. 33.

Z hlediska počtu podaných projektových žádostí byly jednoznačně nejúspěšnější **grantové projekty**, kterých příslušné orgány evidovaly k 7. 1. 2009 celkem 1873 ks, v celkové hodnotě 7929,8 mil. Kč. Z tohoto počtu bylo z administrace k téže datu definitivně vyřazeno 233 projektů, 1524 žádostí bylo ve schvalovacím procesu a schválený/v realizaci

¹⁴² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008a, ref. 139.

¹⁴³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2008*. [online]. 2008b [25. 3. 2013]. Dostupný z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a.pdf](http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a/MMZ_2008_12_6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a.pdf)

¹⁴⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b, ref. 143.

¹⁴⁵ Tamtéž.

byl k 7. 1. 2009 pouze 1 projekt.¹⁴⁶ Přehled pokroku v oblasti grantových projektů je uveden v příloze č. 34.

Alokace prostředků pro léta 2007 a 2008 byla **omezena stropem 14 649,9 mil. Kč**, přičemž hodnota předložených žádostí na konci roku 2008 činila 23 403,9 mil. Kč, což představovalo **159,8 % celkové alokace** těchto dvou prvních let (2007 – 2008). Zájem o realizaci projektů v rámci OP LZZ byl skutečně značný a podané žádosti o 59,8 % přesahovaly možnosti alokace tohoto období. Finanční objem schválených projektů činil k 7. 1. 2009 přibližně 7 802 mil. Kč (53,3 % možné alokace). Předložené žádosti o platbu k téže datu registrovaly příslušné úřady ve výši 159,8 mil. Kč, což představovalo pouze 1,1 % z celkových prostředků vymezených pro tato dvě léta (2007 – 2008). Na konci roku 2008 nebyly proplaceny žádné finanční prostředky příjemcům a prostředky předložené k certifikaci se rovněž rovnaly nule.¹⁴⁷ Kompletní přehled úspěšnosti čerpání finančních prostředků OP LZZ za období 2007 – 2008 je uveden v příloze č. 35.

3.2.3 Čerpání finančních prostředků v roce 2009 z OP LZZ

Od začátku, kdy bylo zahájeno fungování operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost bylo k 7. 1. 2010 podáno celkem 432 projektových žádostí v rámci kategorie **individuálních projektů**. Hodnota těchto 432 projektů činila kumulativně téměř 25 mld. Kč, ovšem úspěšně schválených projektů bylo k 7. lednu 2010 pouze 138 projektů v hodnotě okolo 12,5 mld. Kč. K téže datu byl objem proplacených finančních prostředků pouze zlomkem schválených prostředků a příjemcům bylo odesláno přibližně 1,8 mld. Kč, což představuje zhruba 3 % celkové finanční alokace pro období 2007 – 2013. Certifikované prostředky činili k 7. 1. 2010 logicky ještě menší podíl z celkových prostředků a to 0,1 %.¹⁴⁸ Přehled pokroku u individuálních projektů je zobrazen v příloze č. 36.

Situace u **globálních grantů** meziročně příliš nezměnila. Oproti konci roku 2008 zde byla zaznamenána pouze 1 nová žádost o globální grant, celkový počet žádostí o globální granty bylo k 11. 1. 2010 registrováno pouze 15. Těchto patnáct projektů mělo kumulativně hodnotu téměř 22 mld. Kč a schváleno k realizaci bylo 14 grantů (o objemu přibližně 21

¹⁴⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b, ref. 143.

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2009*. [online]. 2009 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a/MMZ_2009_12_1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a.pdf.

mld. Kč). Pouze jediný globální grant nevyhověl předepsaným požadavkům a byl vyřazen z administrace. Jeho celková hodnota činila téměř 1,3 mld. Kč.¹⁴⁹ Přehled údajů zobrazující pokrok v globálních grantech je uveden v příloze č. 37.

V oblasti **grantových projektů** byla situace již tradičně nejvýraznější. Od začátku realizace OP LZZ bylo k 11. 1. 2010 podáno **5147 projektových žádostí** (značný nárůst oproti konci předchozího roku, kdy počet podaných žádostí nedosahoval ani hodnoty 1900), jejichž hodnota přesahovala částku 25 mld. Kč. Z tohoto velkého počtu žádostí bylo k téže datu schváleno pouze 686 (asi 13 %) projektů k realizaci. Tyto schválené projekty představovaly jen 12 % z celkového objemu prostředků předložených žádostí.¹⁵⁰ Pokrok, jehož bylo dosaženo v oblasti grantových projektů, dokládá přehled v rámci přílohy č. 38.

Celková alokace podpory 2007 – 2013 činila dle příslušného měnového kurzu k 7. 1. 2010 okolo 57 mld. Kč. Podané projektové žádosti, které byly od počátku realizace programu OP LZZ zaevidovány byly o objemu téměř 24,8 mld. Kč, což představovalo přes 43 % celkové finanční alokace. Z těchto projektů však ve schvalovacím procesu uspěli jen někteří žadatelé a schválené projekty měly hodnotu přibližně 12,6 mld. Kč. Tyto úspěšné projekty schválené k financování představovaly asi polovinu objemu finančních prostředků předložených žádostí (24,8 mld. Kč). Projekty schválené k financování představovaly přibližně 22,1 % celkové alokace podpory pro programové období 2007 – 2013. Schválené žádosti o platbu měly k 7. lednu 2010 hodnotu necelé 2 mld. Kč, tedy okolo 3,4 % celkové alokace. Situace u proplacených prostředků byla velmi podobná, vyplaceno bylo 1,9 mld. Kč (cca 3,3 % celkové finanční alokace období 2007 – 2013). Prostředky předložené k certifikaci, činily počátkem roku 2010 téměř 30 mil. Kč, což představovalo pouze 0,1 % celkové finanční alokace pro celé aktuální programové období.¹⁵¹ Kompletní přehled úspěšnosti dosavadního čerpání finančních prostředků v rámci OP LZZ je uveden v příloze č. 39.

3.2.4 Čerpání finančních prostředků v roce 2010 z OP LZZ

V kategorii **individuálních projektů** bylo k 5. 1. 2011 zaevidováno 626 podaných projektových žádostí v celkové hodnotě převyšující 30,3 mld. Kč. Z těchto více než šesti set podaných žádostí bylo k téže datu z administrace vyřazeno 122 žádostí, což

¹⁴⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2009, ref. 148.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ Tamtéž.

představovalo finanční prostředky o objemu téměř 6 mld. Kč. K 5. lednu 2011 bylo ve schvalovacím procesu 123 projektů, jejichž hodnota přesahovala 3,6 mld. Kč. Úspěšně schválených projektů bylo od počátku realizace programu OP LZZ k 5. 1. 2011 registrováno 381, jejichž podepsané smlouvy měly hodnotu přesahující 22 mld. Kč. Finančně ukončené projekty k téže datu nebyly evidovány.¹⁵² Přehled pokroku u individuálních projektů je znázorněn v příloze č. 40.

V oblasti **globálních grantů** se situace v porovnání s minulým rokem vůbec nezměnila. K 5. lednu 2011 bylo stejně jako před rokem (11. 1. 2010) registrováno pouze 15 podaných žádostí. Jejich hodnota zůstala samozřejmě také nezměněna a mezi žádosti vyřazené z administrace spadal rovněž jeden a tentýž projekt.¹⁵³ Přehled údajů o pokroku u globálních grantů je uveden v příloze č. 41.

Grantové projekty jsou již tradičně skupinou s nejvíce podanými žádostmi o podporu. K 5. 1. 2011 bylo zaevidováno **7830 projektových žádostí** na grantové projekty v hodnotě přesahující 39 mld. Kč. V této skupině však bývá mnoho projektů také vyřazeno z administrace a výjimka nenastala ani tentokrát. Od počátku realizace programu bylo vyřazeno již 4548 žádostí (v hodnotě cca 24 mld. Kč). Úspěšně schválených projektů bylo k 5. lednu 2011 téměř dva tisíce (1965) a hodnota jejich alokace činila 8,6 mld. Kč.¹⁵⁴ Údaje o grantových projektech jsou uvedeny v příloze č. 42.

Velmi zajímavá situace byla počátkem roku 2011 statisticky zaznamenána ohledně celkového finančního pokroku OP LZZ. Podané žádosti dosahovaly hodnoty přesahující 52 mil. Kč, což představovalo 96 % celkové finanční alokace pro Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost v programovém období 2007 – 2013. Z těchto hodnot je patrné, že program se potýkal se skutečně **velkým zájmem**. Schválených projektů bylo samozřejmě méně, než podaných žádostí, ovšem i tak bylo projektů s podepsanou smlouvou o financování velmi mnoho. Výše hodnoty projektů s vydaným pozitivním rozhodnutím byla dosahující téměř 42 mld. Kč a tato suma představovala 76,1 % celkové alokace programu OP LZZ v období 2007 – 2013. Z této částky bylo od počátku programového období k 5. lednu 2011 vyplaceno na účty příjemců asi jen 15 % (8,3 mld. Kč) prostředků náležících realizátorům projektů (individuální a globální granty). Z toho jen

¹⁵² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2010*. [online]. 2010 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f/MMZ_2010_12_a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f.pdf.

¹⁵³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2010, ref. 152.

¹⁵⁴ Tamtéž.

za rok 2010 bylo příjemcům proplaceno přibližně 6,4 mld. Kč, což představovalo až 77 % z celkové částky dosud proplacených finančních prostředků. Objem certifikovaných výdajů se v roce 2010 zvýšil na téměř 5,7 mld. Kč (individuální projekty a globální granty), což představovalo více než 10 % celkové finanční alokace programového období 2007 – 2013.¹⁵⁵ Kompletní přehled úspěšnosti dosavadního čerpání finančních prostředků v rámci OP LZZ je uveden v příloze č. 43.

3.2.5 Čerpání finančních prostředků v roce 2011 z OP LZZ

V kategorii **individuálních projektů** bylo k 4. 1. 2012 evidováno 709 podaných projektových žádostí, jejichž hodnota přesahovala 40 mld. Kč. Z tohoto počtu však bylo k téže datu 155 žádostí vyřazených z administrace (v hodnotě přibližně 8,5 mld. Kč) a žádostí, které byly ve schvalovacím procesu, bylo pouze 47. Individuální projekty se vyznačují po celou dobu velkou úspěšností. To potvrzuje i fakt, že k 4. lednu 2012 byla z celkového počtu podaných žádostí (709 žádostí) velká část projektových žádostí schválena (507 žádostí). Hodnota těchto podepsaných smluv činila k téže datu necelých 30 mld. Kč. V tomto období bylo rovněž evidováno 45 projektů, které byly finančně ukončeny a jejich hodnota činila 307,3 mil. Kč.¹⁵⁶ Údaje o individuálních projektech jsou uvedeny v příloze č. 44.

Situace zůstala po roce opět nezměněna i v oblasti **globálních grantů**. Počátkem roku 2012 zůstával počet registrovaných žádostí v této kategorii na stejném počtu jako před rokem (15 podaných žádostí). Zůstala shodná i hodnota těchto podaných žádostí (téměř 22 mld. Kč.) a počet vyřazených žádostí byl stále jedna.¹⁵⁷ Podrobnější data jsou uvedena v příloze č. 45.

Zájem o **grantové projekty** zůstával i nadále stále veliký a k 4. lednu 2012 se jejich počet vyšplhal až na 9 204 podaných žádostí, v hodnotě převyšující 45 mld. Kč. Ovšem z tohoto velkého počtu podaných žádostí byla velká část vyřazena z administrace, konkrétně šlo o 5 640 žádostí vyřazených žádostí. Ve schvalovacím procesu se k téže datu nacházelo 805 žádostí a 2759 projektů mělo úspěšně podepsanou smlouvu. Ukončených projektů bylo 4.

¹⁵⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2010, ref. 152.

¹⁵⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2011*. [online]. 2011 [25. 3. 2013]. Dostupný z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671.pdf](http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671/MMZ_2011_12_1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671.pdf).

¹⁵⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2011, ref. 156.

ledna 2012 pouze 64 v celkové hodnotě 247,6 mil. Kč.¹⁵⁸ Kompletní přehled týkající se grantových projektů k počátku roku 2012 je uveden v příloze č. 46.

Celková hodnota podaných projektových žádostí činila (IP a GG) k 4. 1. 2012 téměř 87 mld. Kč (157 % celkové alokace podpory pro léta 2007 – 2013). Projekty s vydaným rozhodnutím měly k téže datu celkovou hodnotu přesahující 42 mld. Kč a představovaly 76 % celkové alokace. Proplacené prostředky za individuální projekty a globální granty dosahovaly 17,5 mld. Kč, což představovalo 31,6 % z celkové alokace na program. Objem certifikovaných výdajů činil k 4. lednu 2012 necelých 12,5 mld. Kč, což odpovídá 22,4 % z celkové alokace na OP Lidské zdroje a zaměstnanost na období 2007 – 2013.¹⁵⁹ Kompletní přehled úspěšnosti dosavadního (k 4. 1. 2012) čerpání finančních prostředků v rámci OP LZZ je uveden v příloze č. 47.

3.2.6 Čerpání finančních prostředků v roce 2012 z OP LZZ

V kategorii **individuálních projektů** bylo zaevidováno k 4. 1. 2013 celkem 794 projektových žádostí. Oproti předchozímu roku šlo o nárůst a žadatelé od 4. 1. 2012 podali 85 projektových žádostí. Tyto projekty měly hodnotu téměř 45 mld. Kč. Oproti předchozímu roku vstoupil i počet vyřazených žádostí ze 155 na 168. Ve schvalovacím procesu se k 4. lednu 2013 nacházelo 55 projektů v hodnotě okolo 2,8 mld. Kč a projektů s vydaným rozhodnutím či již podepsanou smlouvou bylo 549 (v celkové hodnotě přesahující 33,3 mld. Kč). Velký pokrok nastal v kategorii finančně ukončených projektů, kde oproti 45 projektům (k 4. 1. 2012) bylo o rok později (k 4. 1. 2013) ukončeno již 115 projektů.¹⁶⁰ Souhrnná data o individuálních projektech k 4. lednu 2013 jsou uvedena v příloze č. 48.

Situace u **globálních grantů** zůstala opět nezměněna a oproti předcházejícímu roku nedošlo k žádnému pokroku. Podaných žádostí zůstává 15, z toho 1 vyřazená a 14 schválených.¹⁶¹ Přehled pokroku v oblasti globálních grantů k 4. 1. 2013 je uveden v příloze č. 49.

¹⁵⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2011, ref. 156.

¹⁵⁹ Tamtéž.

¹⁶⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2012*. [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf.

¹⁶¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2012b, ref. 160.

Naopak velké změny nastaly v oblasti **grantových projektů**, kde počet podaných žádostí přesáhl 13tisíc (přesně 13 224). Jejich hodnota se blížila téměř k 63 mld. Kč, ovšem ne všechny projekty byly úspěšné a schválené k realizaci. Neúspěchem skončilo hodnocení 7 786 projektových žádostí, jež by vyřazeny z administrace. Ve schvalovacím procesu se aktuálně nacházelo 2 147 žádostí o podporu a 3 264 žadatelů se mohlo těšit z úspěšného schválení jejich projektové žádosti. Hodnota těchto schválených projektů přesáhla 15 mld. Kč. Velký počet projektů již byl k 4. lednu 2013 finančně ukončen, jejich počet se blížil tisíci, konkrétně 965 projektů.¹⁶² Podrobnější data jsou uvedena v příloze č. 50.

Během roku 2012 podali žadatelé přes 4 tisíce (4 105) žádostí o finanční podporu v rámci individuálních a grantových projektů. Jejich hodnota byla vypočtena ve výši 20,8 mld. Kč, což představuje téměř 24 % meziroční nárůst. Od počátku programového období byly podány tisíce žádostí, jejichž hodnota dosahovala neuvěřitelných 107,7 mld. Kč a odpovídala 194,3 % celkové alokace tohoto období. Schválen však byl jen zlomek těchto žádostí a to v hodnotě přesahující 48 mld. Kč. Tato schválená suma odpovídá 87,3 % celkové alokace pro OP LZZ v období 2007 – 2013. Od počátku programového období k 4. lednu 2013 bylo v rámci individuálních projektů a globálních grantů proplaceno na účty příjemců téměř 25 mld. Kč. Jen za loňský rok bylo příjemcům proplaceno 7,1 mld. Kč, což představuje necelých 30 % z celkové částky určené pro programové období. Objem certifikovaných výdajů předložených EK (individuální projekty a globální granty) se za rok 2012 zvýšil o 7,4 mld. Kč (na 19,86 mld. Kč) což odpovídalo meziročnímu nárůstu o 60 %.¹⁶³ Kompletní přehled úspěšnosti dosavadního (k 4. 1. 2013) čerpání finančních prostředků v rámci OP LZZ je uveden v příloze č. 51.

3.2.7 Souhrnná evaluace vývoje čerpání finančních prostředků z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012

Ve všech kategoriích byl v průběhu programového období zaznamenán **výrazný pokrok**. Obecně lze říci, že v letech 2007 a 2008 byl tento pokrok velmi pozvolný, ovšem v průběhu roku 2009 nastal ve všech oblastech výrazný postup vpřed. Během roku 2009 již nezaostávalo vyhlásování výzev a žadatelé tak měli možnost reagovat a předkládat své projektové žádosti. To se pozitivně projevilo i na počtu úspěšně schválených projektů, jimž byla poskytnuta finanční podpora. Zpočátku období bylo rovněž větší množství

¹⁶² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2012b, ref. 160.

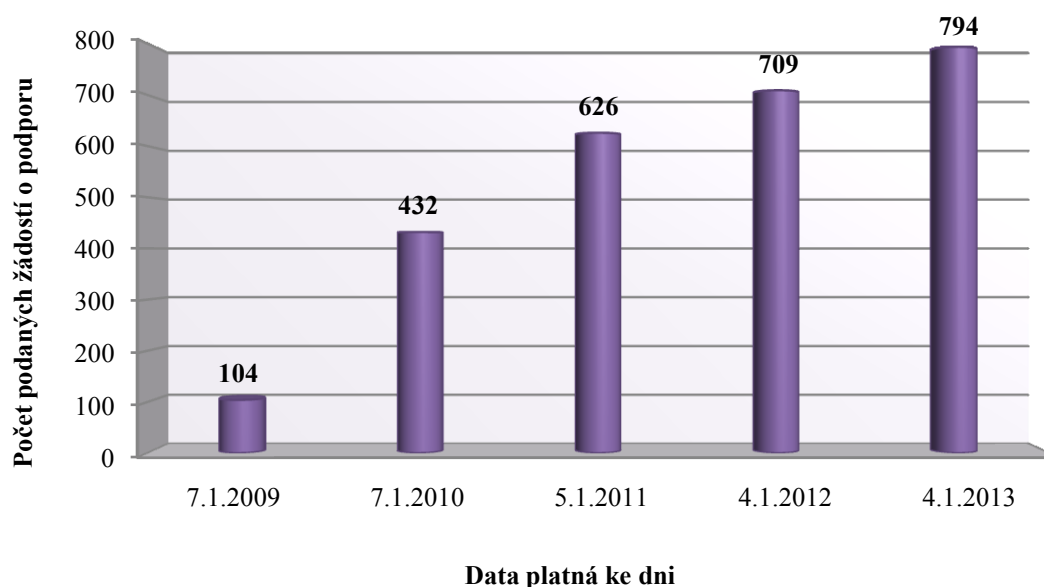
¹⁶³ Tamtéž.

projektových žádostí, které byly vyřazeny z administrace, například z důvodu nesplnění formálních náležitostí, apod. S postupem času se však schopnosti a zkušenosti předkladatelů projektových žádostí zvětšovaly, takže klesaly i počty vyřazených žádostí z těchto důvodů.

Pokrok v kategorii individuálních projektů

Předmětem zkoumání této části podkapitoly je zjistit pokrok v kategorii individuálních projektů. První graf představuje pokrok z hlediska počtů podaných projektových žádostí, druhý graf se zaměřuje čistě na finanční pokrok.

Graf 3.1: Počet podaných žádostí individuálních projektů v letech 2007 – 2012

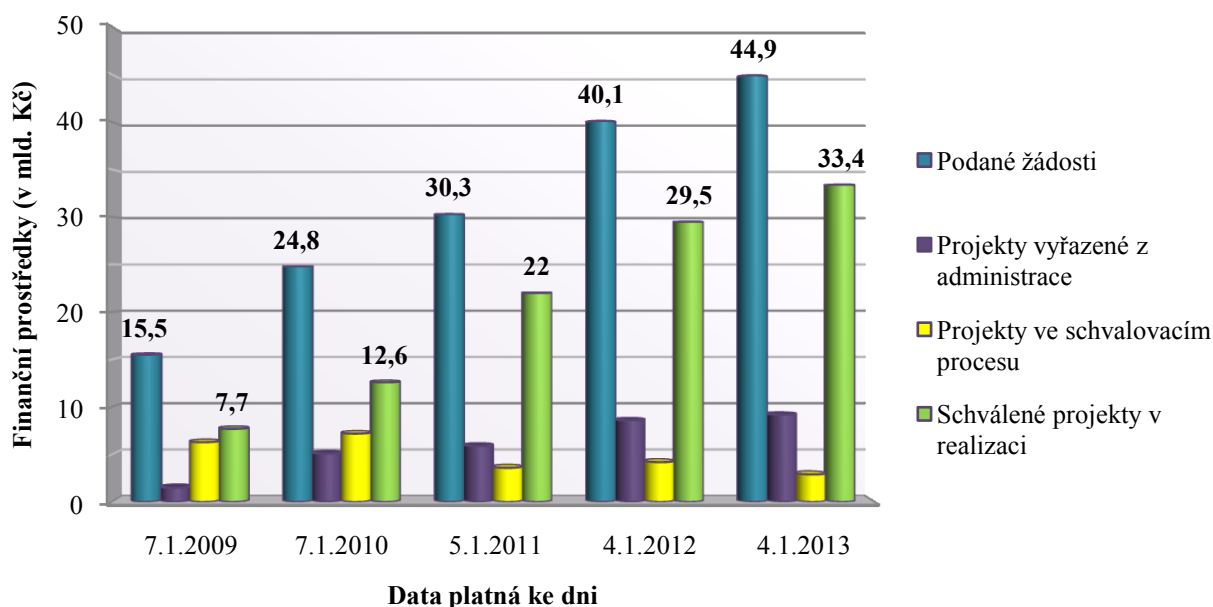

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b - 2012; vlastní zpracování

Z předchozího grafu je zřejmé, že první dva roky (2007 a 2008) realizace operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost byly z pohledu podaných žádostí o podporu individuálních projektů poměrně rozpačité. Ovšem situace se výrazně změnila již v průběhu roku 2009, kdy byl zaznamenán velký nárůst registrovaných žádostí o podporu. Mezi 7. lednem 2009 (104 žádostí) a 7. lednem 2010 (432 žádostí) bylo zaevidováno 328 nových žádostí o podporu. Poměrně výrazný byl i meziroční nárůst předložených žádostí v období mezi počátkem roku 2010 a 5. lednem 2011 (626 žádostí), kdy příslušné úřady zaregistrovaly 194 nových žádostí o podporu. V následujících letech již přibývaly nové žádosti o podporu pomaleji než v letech předchozích. K 4. 1. 2012 bylo evidováno celkem 709 projektových žádostí, což ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku

představovalo nárůst pouze 83 žádostí. Mezi 4. lednem 2012 a 4. lednem 2013 byl nárůst nových projektů téměř totožný s předchozím rokem a úřady registrovaly 85 nově předložených žádostí.

Graf 3.2: Finanční pokrok u individuálních projektů v letech 2007 – 2012

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b - 2012; vlastní zpracování

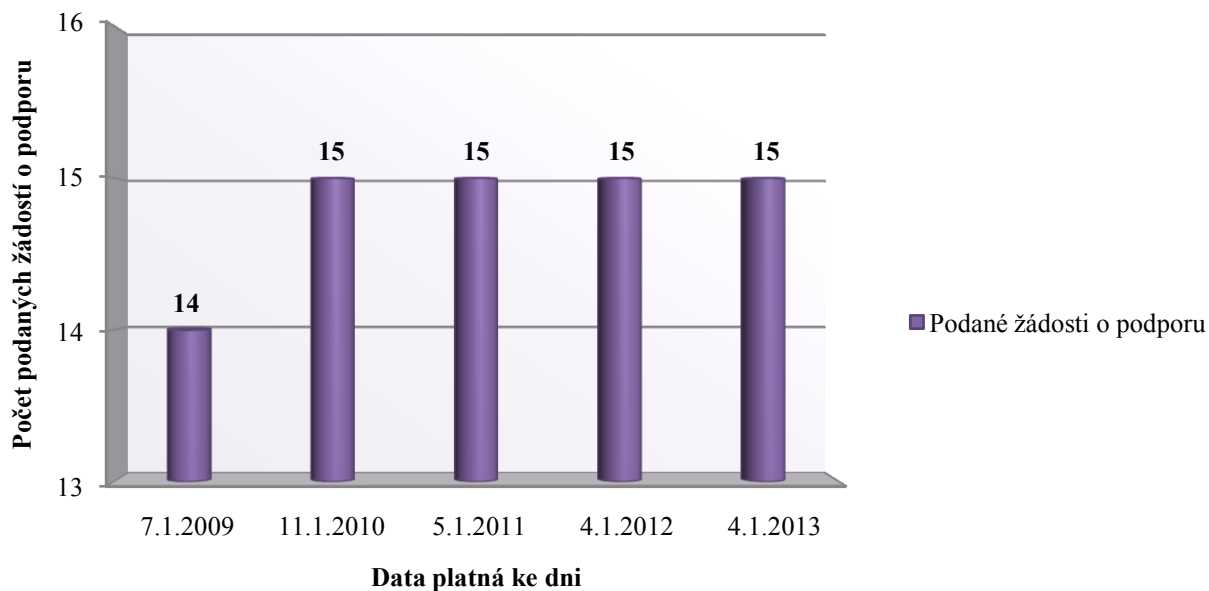
Souhrnný graf finančního pokroku u individuálních projektů názorně představuje rozdíly mezi finanční hodnotou podaných, vyřazených či právě hodnocených žádostí, spolu s údaji o hodnotě projektů, jež byly schváleny k realizaci. Je zřejmé, že hodnota podaných žádostí ve všech letech výrazně převyšovala hodnotu skutečně schválených projektů. Z grafu lze rovněž vyčíst, že na počátku období bylo velké množství projektů vyřazeno z administrace, ale s postupem času takto neúspěšných projektů ubývalo. To mohlo být dáno i tím, že se postupně zdokonalovaly techniky psaní a navrhování projektových žádostí, které pak nemusely být vyřazovány např. z důvodu formálních chyb. Obecně lze konstatovat, že čerpání v kategorii individuálních projektů bylo **velmi úspěšné**, neboť z celkové hodnoty 44,9 mld. Kč podaných projektových žádostí bylo již nyní (k 4. 1. 2013) 33,4 mld. Kč skutečně přiřčeno úspěšným žadatelům.

Pokrok v kategorii globálních grantů

Pokrok v oblasti globálních grantů je nastíněn v následujících grafech, které mají za úkol reflektovat pokrok od počátku programového období, až po počátek roku 2013. První graf

představuje vývoj podaných žádostí dle jejich počtu, druhý graf znázorňuje pokrok výhradně z finančního hlediska.

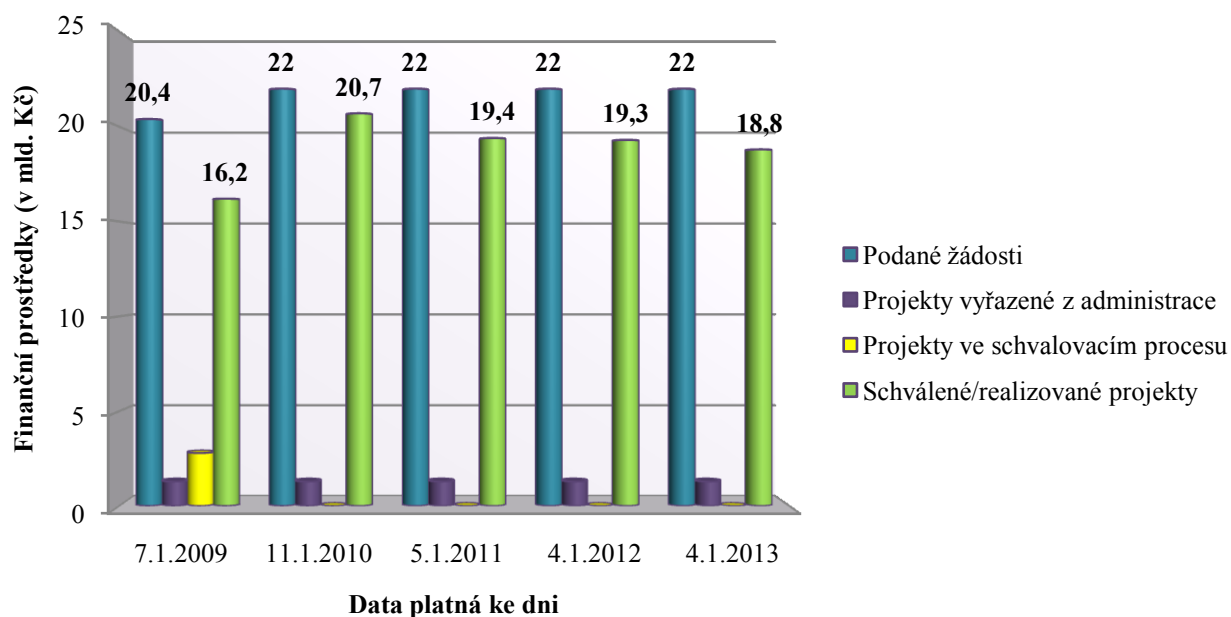
Graf 3.3: Počet podaných žádostí globálních grantů v letech 2007 – 2012

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b - 2012; vlastní zpracování

Z předcházejícího grafu je patrné, že vývoj v oblasti globálních grantů byl po celé sledované období víceméně konstantní. K 7. lednu 2009 bylo zaevidováno 14 žádostí o podporu globálních grantů, o rok později byl zaznamenán nárůst stavu o jednu jednotku. Počet zaregistrovaných žádostí vzrostl během roku 2009 ze čtrnácti žádostí na 15 a tento stav zůstal nezměněn po celé sledované období (až k 4. 1. 2013).

Graf 3.4: Finanční pokrok u globálních grantů v letech 2007 – 2012

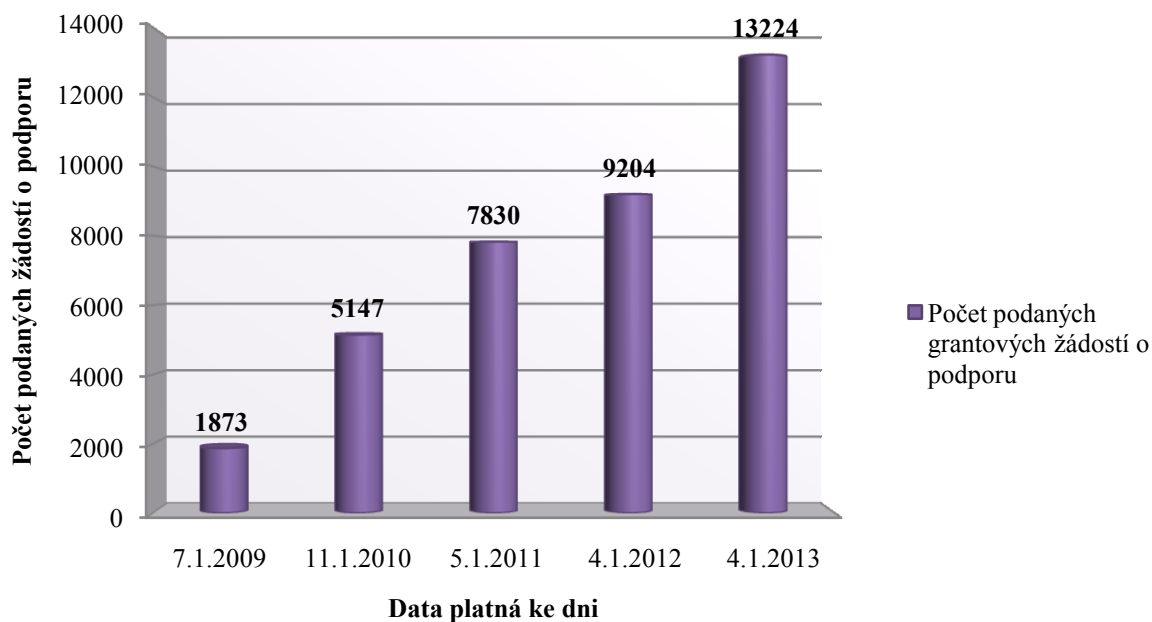
Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b - 2012; vlastní zpracování

Jak již naznačil předchozí graf, v oblasti globálních grantů se ve sledovaném období příliš neměnilo. K 7. lednu 2009 bylo evidováno 14 žádostí v hodnotě 20,4 mld. Kč a tato hodnota byla během roku 2009 navýšena na 22 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že další žádosti nebyly podány, se výše požadovaných finančních prostředků neměnila (dle údajů ze 4. 1. 2013 je tato hodnota stále 22 mld. Kč.). Obdobná situace byla i u všech ostatních sledovaných dat, jako například u projektů vyřazených z administrace či projektů ve schvalovacím řízení. Hodnota schválených/ realizovaných projektů se měnila pouze dle aktuálního kurzu, jinak její hodnota samozřejmě zůstala rovněž nezměněna.

Pokrok v kategorii grantových projektů

V oblasti grantových projektů jsou zde zkonstruovány rovněž dva grafy, stejně jako u předchozích kategorií. Prvním grafem je představen pokrok v oblasti počtu podaných projektových žádostí, druhý graf následně odráží finanční pokrok.

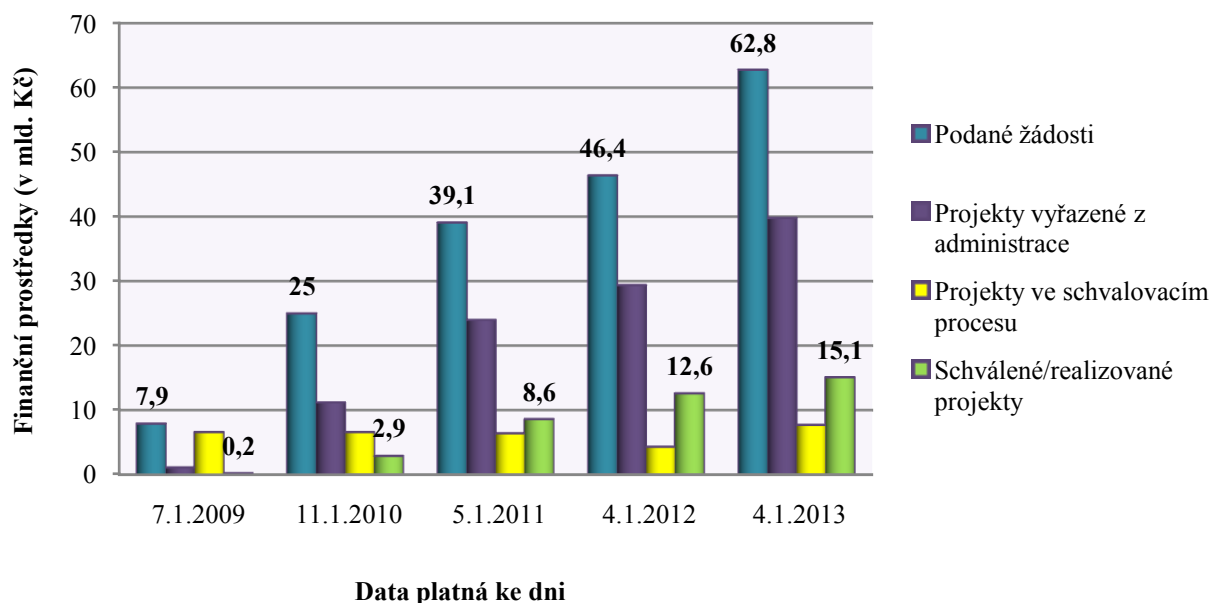
Graf 3.5: Počet podaných žádostí grantových projektů v letech 2007 – 2012

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b - 2012; vlastní zpracování

Z předchozího grafu je zřejmé, že v oblasti grantových projektů byl jednoznačně nejvyšší počet podaných žádostí (ve srovnání s individuálními projekty a globálními granty). K 7. lednu bylo zaregistrováno 1873 projektových žádostí. O rok později (11. 1. 2010) však bylo těchto žádostí již 5147, což je o 3274 žádostí více. Během následujícího roku trend velkého zájmu ze strany žadatelů neoslaboval a bylo opět zaevidováno velké množství nových projektových žádostí (2683 žádostí). V období mezi 5. lednem 2011 a 4. lednem 2012 bylo již podáno nových žádostí o něco méně (1374 žádostí). V dalším roce pak byl zaznamenán opětovný nárůst zájmu ze strany žadatelů a v období mezi 4. lednem 2012 a 2013 podali žadatelé o podporu historicky nejvyšší počet žádostí v rámci celého OP LZZ. V tomto období bylo zaevidováno 4020 nových projektových žádostí. Z hlediska zájmu lze tedy pokrok v oblasti grantových projektů označit za velmi výrazný.

Graf 3.6: Finanční pokrok u grantových projektů v letech 2007 – 2012

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2008b - 2012; vlastní zpracování

Hodnota podaných projektových žádostí nedosahovala k 7. lednu 2009 ani 10 mld. Kč, ale tento stav se následně během dalšího roku velmi rychle změnil. O rok později (11. 1. 2010) již celková finanční hodnota podaných žádostí dosahovala přibližně trojnásobku oproti hodnotám z minulého roku. V dalších letech růst pokračoval a počátkem roku 2013 již přesahovala hodnota podaných projektových žádostí 60 mld. Kč. Obdobný vývoj však byl zaznamenán i u projektů vyřazených z administrace, neboť ne všechny projektové žádosti byly úspěšně schváleny. Hodnota projektů nacházejících se ve schvalovacím procesu, se pohybovala okolo stejné úrovně po celé sledované období. V žádném roce nebyl zaznamenán výraznější propad či extrémní nárůst počtu hodnocených projektových žádostí. Finanční hodnota schválených projektů v letech postupně mírně rostla. Tento její rostoucí trend však svou intenzitou ani zdaleka nekopíroval výrazný růst hodnoty podaných projektových žádostí.

3.3 Aktuální stav čerpání finančních prostředků prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Ke dni 5. 3. 2013 byl aktuální stav čerpání finančních prostředků následující. **Celková alokace** finančních prostředků ve všech 5 prioritních osách činila 53,8 mld. Kč. Žadatelé k tomuto datu **registrovali** v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost **žádosti** v celkové hodnotě 106,7 mld. Kč, přičemž **schváleny** byly dosud projekty o objemu 48,9 mld. Kč. Projekty v realizaci, mají k 5. březnu 2013 celkovou hodnotu 48,7 miliard Kč. Největší celková alokace je pro současné programové období vymezena pro druhou prioritní osu, ve výši 18,7 mld. Kč. Naopak nejmenší balík finančních prostředků ve výši 1 mld. Kč byla přiřknuta páté prioritní ose. Největší peněžní obnosy jsou ze strany žadatelů žádány v rámci třetí prioritní osy, kde žadatelé předložili své žádosti v celkové výši 38,8 mld. Kč. Nejméně finančních prostředků zkoušeli získat žadatelé v rámci páté prioritní osy a to 4,2 mld. Kč. Ačkoliv byla tato alokace v rámci prioritních os nejnižší, zájem o čerpání v rámci této prioritní osy hrubě převyšoval možnosti osy. Tento trend vysokého zájmu o podporu z prostředků OP LZZ lze sledovat u všech prioritních os, kde žadatelé prostřednictvím registrovaných žádostí mnohdy i několikanásobně překročili celkovou alokaci prostředků, jež byla pro tyto účely vymezena. Z údajů v následující tabulce lze také vyčíst, že schválené projekty využívají již z velké části prostředky určené pro tyto účely. Například projekty schválené v rámci první prioritní osy jsou již nyní, k 5. 3. 2013 přiděleny ve výši téměř 92 % celkové alokace. V rámci druhé prioritní osy je rovněž pokořena hranice 90 % čerpání finančních prostředků. K 5. březnu 2013 bylo v rámci schválených projektů přiděleno druhé prioritní ose již 92,5 % celkové alokace určené pro tuto prioritní osu. Rovněž třetí prioritní osa se k tomuto datu z velké části blíží celkové alokaci, neboť schválených projektů je již tolik, že jejich finanční výše činí 84,7 % celkové alokace určené této prioritní ose pro celé programové období. Zbývající prioritní osy jsou rovněž velmi úspěšné a všechny se blíží k plnému vyčerpání alokovaných prostředků. Komplexní přehled zmíněných údajů znázorňuje následující tabulka.¹⁶⁴

¹⁶⁴ EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR. Statistická data čerpání. *Esfer.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.esfer.cz/statisticka-data-cerpani>

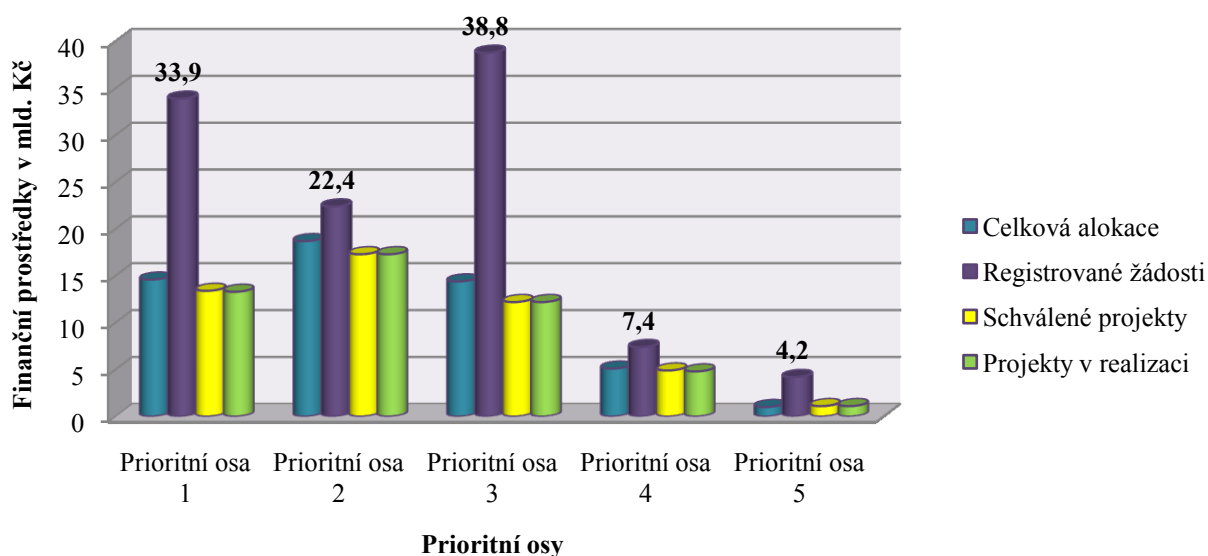
Tab. 3.3: **Komplexní přehled čerpání finančních prostředků k 5. březnu 2013**

Programové období 2007 – 2013 (stav ke dni: 5. 3. 2013, v mld. Kč)					Čerpáno % celkové alokace
Prioritní osa	Celková alokace	Registrované žádosti	Schválené projekty	Projekty v realizaci	
1	14,6	33,9	13,4	13,3	91,7
2	18,7	22,4	17,3	17,3	92,5
3	14,4	38,8	12,2	12,2	84,7
4	5,1	7,4	4,9	4,9	96,1
5	1	4,2	1,1	1,1	100,0
Celkem	53,8	106,7	48,9	30,6	-

Zdroj: EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR [online], 2012; vlastní zpracování

Data uvedená v tabulce, jež předkládají informace o čerpání finančních prostředků k 5. březnu 2013 jsou následně zpracována přehledně v grafu. Z tohoto grafického znázornění je již na první pohled patrné, že ve všech prioritních osách objem prostředků požadovaný prostřednictvím registrovaných žádostí je skutečně enormní, vzhledem k alokovaným prostředkům, které byly daným osám vymezeny. Obrovský zájem ze strany žadatelů je tedy jednoznačný a ke konci programového období jistě ještě poroste, neboť žadatelé se budou pokoušet dočerpat prostředky, které jsou stále k dispozici.

Graf 3.7: **Komplexní přehled čerpání finančních prostředků (k 5. 3. 2013)**

Zdroj: EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR [online], 2012; vlastní zpracování

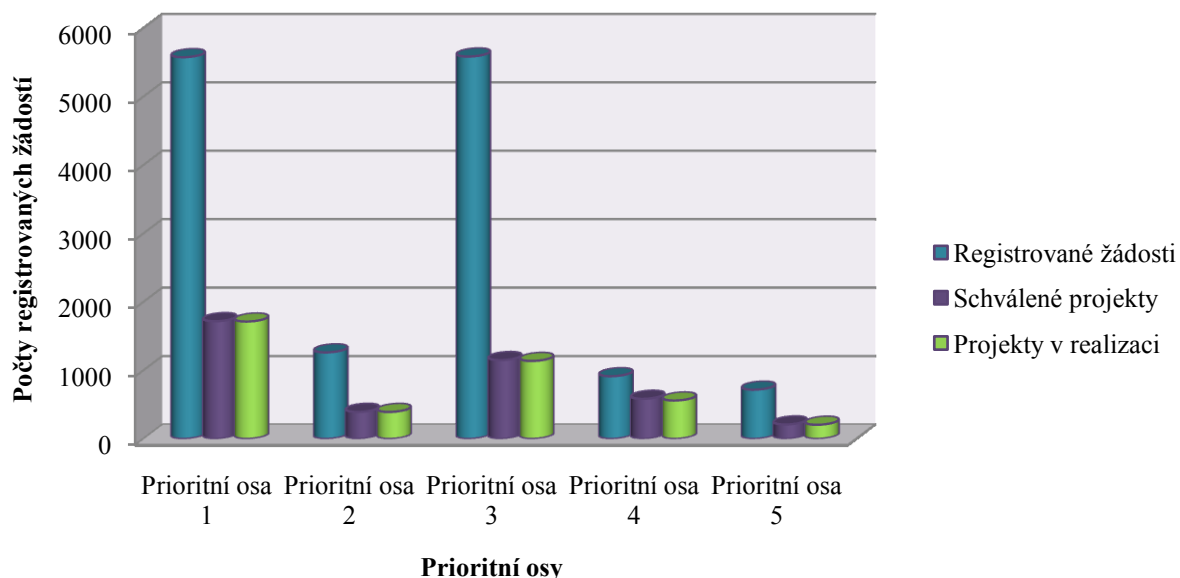
Dalším zajímavým aspektem, jenž je velmi zajímavý k hodnocení a sledování dějů v rámci OP LZZ a jeho os, je zkoumání počtu podaných žádostí a množství schválených projektů. Z čísel, která jsou k 5. březnu 2013 k dispozici je jednoznačné, že počet registrovaných žádostí ve velké míře převyšuje počet úspěšně schválených projektů. Například u první prioritní osy byl registrovaný počet žádostí trojnásobně převyšující počet žádostí, jež byly nakonec schváleny. Velmi obdobná situace je i u prioritní osy 2, kde zájem v podobě registrovaných žádostí převyšuje téměř trojnásobně počet schválených projektů. Nejvyšší převis poptávky po schválení předložených žádostí je pak u prioritní osy 3 (pětkrát vyšší). U prioritní osy 5, je situace rovněž velmi zajímavá, neboť počet registrovaných žádostí více než 3 krát převyšuje množství schválených projektů. Nejvíce úspěšných žadatelů můžeme vidět u prioritní osy 4, kde je „pouze“ každý druhý žadatel neúspěšný. Konkrétní hodnoty jsou uvedeny v tabulce. Graf, který následuje po tabulce, pak přehledně ukazuje, ve kterých prioritních osách je převis registrovaných žádostí nad schválenými žádostmi nejmarkantnější.

Tab. 3.4: Počty projektů dle stavů a prioritních os (k 5. 3. 2013)

Počty projektů dle stavů a prioritních os				„Převis“ registrovaných žádostí nad schválenými projekty (x krát)
Prioritní osa	Registrované žádosti	Schválené projekty	Projekty v realizaci	
1	5576	1718	1713	3,25
2	1262	393	392	3,21
3	5586	1150	1137	4,86
4	914	584	559	1,57
5	717	209	205	3,43
Celkem	14055	4054	4006	-

Zdroj: EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR [online], 2012; vlastní zpracování

Graf 3.8: Počty projektů dle stavů a prioritních os (k 5. 3. 2013)

Zdroj: EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR [online], 2012; vlastní zpracování

3.4 Věcný pokrok při realizaci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Následující kapitola nastiňuje vývoj týkající se věcného naplňování strategických cílů Národního strategického referenčního rámce (NSRF) dosaženého jak na úrovni celého programu, tak i dle jednotlivých prioritních os. Hlavní důraz je kladen na komparaci vytyčených cílů se skutečně dosahovanými výsledky. Část kapitoly přináší slovní zhodnocení dosavadního pokroku indikátorů a komentáře jejich plnění. Zaměřuje se zejména na zhodnocení nenaplňování či naopak přezávazkování / přeplňování vybraných indikátorů. Některá vybraná slovní hodnocení jsou následně pro větší názornost doplněna grafy.

3.4.1 Metodika věcného pokroku OP LZZ

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost spadá pod Cíl 2 s názvem „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“. Tento cíl se zaměřuje na podporu tzv. „**měkkých projektů**“, které prioritně podporují zvyšování kvalifikované a flexibilní pracovní síly. Dále jsou v rámci druhého cíle podporovány aktivity zvyšující vzdělanostní potenciál celé společnosti, spolu s podporou efektivního systému veřejné správy a služeb. Na realizaci aktivit, jež mají tyto oblasti podporovat se v rámci druhého cíle NSRF podílejí zejména OP

LZZ, OPVK, OP Praha – Adaptabilita. O podporu veřejné správy se stará Integrovaný operační program.¹⁶⁵

Obecně lze říci, že naplňování cílů v rámci druhého cíle NSRF je přijatelné. U některých aktivit bylo již v průběhu období zaznamenáno přezávazkování, jiné dosud nebyly naplněny. K zmíněnému přeplňování cílových hodnot dochází tradičně zejména u programů, jež jsou spolufinancovány z Evropského sociálního fondu. Těmi jsou například OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost či OP Praha – Adaptabilita.¹⁶⁶

Celkově se příjemci Cíle 2 - NSRF „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ zavázali podpořit 3,4 mil. osob. Již v průběhu roku bylo prostřednictvím různých aktivit NSRF (vzdělávací a rekvalifikační kurzy, stáže, konzultace, školení, praxe) podpořeno více než 4 mil. osob. Rovněž cíl vytvoření 41 700 nových pracovních míst byl již překonán (51 300 míst). Všechny indikátory, jež jsou využívány programy spolufinancovanými z ESF, jsou již přeplňovány. Obecně se přeplňování týká především indikátorů, které sledují vývoj počtu podpořených osob či počty úspěšných absolventů kurzů apod. Menší plnění se spíše projevuje v sociální oblasti Integrovaného operačního programu.¹⁶⁷

Při hodnocení indikátorů je potřeba rozlišovat o jaký typ se jedná. V hodnoceních v rámci NSRF se totiž setkáváme s **třemi typy indikátorů** a těmi jsou:¹⁶⁸

- **Indikátor výstupu** – se vztahuje přímo k aktivitám a měří se nejčastěji ve fyzických nebo peněžních jednotkách (například délka vybudovaných cyklostezek, počet podpořených osob apod.)
- **Indikátor výsledku** – se vztahuje k přímým a okamžitým účinkům, které program přinesl. Poskytuje celou řadu informací, kterými mohou být například data o chování, kapacitě či výkonnosti příjemců. Tyto ukazatele jsou nejčastěji fyzického či finančního charakteru.
- **Indikátor dopadu** – jež se vztahuje přímo k následkům programu, které překračují rámec bezprostředních účinků pouze na příjemce, ale ovlivňují i širší společnost. Rozlišují se dva typy dopadů. Specifické dopady jsou účinky, které nastanou po

¹⁶⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2012b, ref. 160.

¹⁶⁶ Tamtéž.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ REGIONÁLNÍ RADA NUTS II Severovýchod. Slovník pojmů. *Rada-severovychod.cz* [online]. 2009 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/g-i>.

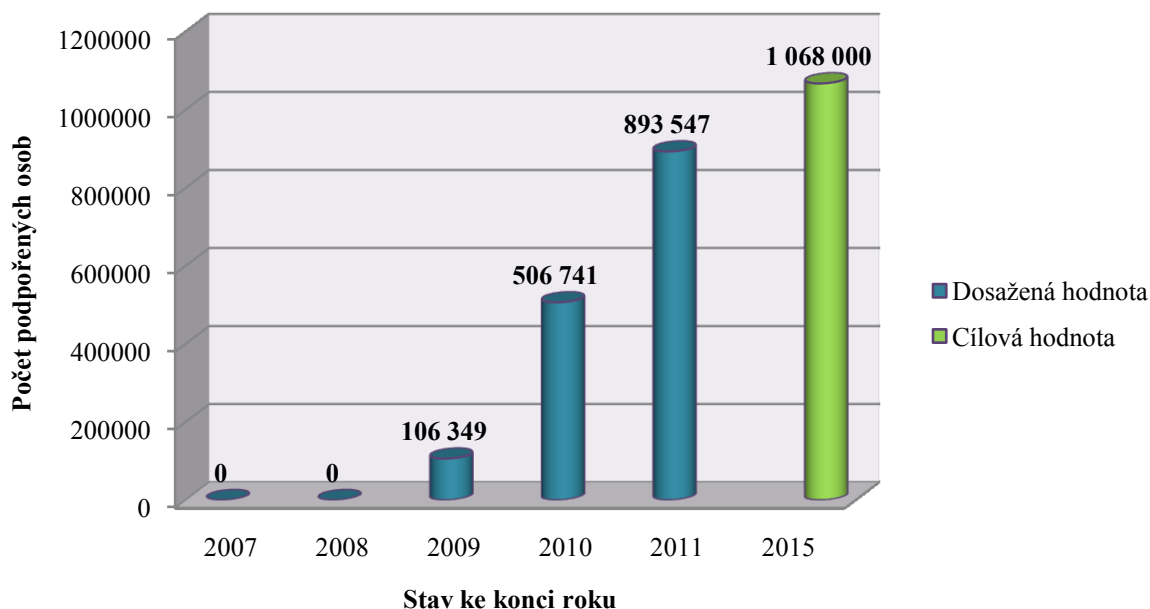
určité časové prodlevě, nicméně souvisí přímo s provedenými akcemi. Globální dopady jsou dlouhodobé účinky ovlivňující širší populaci.

3.4.2 Hodnocení věcného pokroku na úrovni programu

Monitorovací indikátory na úrovni OP LZZ

V oblasti hodnocení **výstupů** je hlavním (a zároveň jediným) indikátorem **počet podpořených osob – celkem**. V rámci tohoto indikátoru byl stanoven cíl na celé programové období - podpořit celkem 1 068 000 osob. V letech 2007 a 2008 byla průběžná dosažená hodnota rovna nule, v roce 2009 pak dosahoval počet podpořených osob hodnoty 106 349. V dalších letech se pokrok vyvíjel stále vpřed a v roce 2010 již bylo zaznamenáno přes půl milionu podpořených osob (506 741). O rok později již byla dosažená hodnota ve výši téměř 900 tisíc (893 547 podpořených osob) a tato hodnota je k 28. 2. 2012 zatím nejaktuálnějším datem. Dosavadní vývoj je znázorněn v následujícím grafu. Při srovnání dosažených hodnot s cílovou hodnotou lze konstatovat, že cíl je stanoven reálně a s velkou pravděpodobností bude do konce programového období naplněn.¹⁶⁹ Kompletní přehled hodnocených dat je uveden v příloze č. 52.

Graf 3.9: Věcný pokrok pro vybraný indikátor výstupů – Počet podpořených osob (celkem)

Zdroj: MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013; vlastní zpracování

¹⁶⁹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Výroční zpráva o provádění Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost 2011*. [online]. 2013 [25. 3. 2013]. Dostupný z: <http://www.esfcr.cz/file/8314/>.

V oblasti hodnocení **výsledků** je již hodnotících indikátorů více. Jsou zde nastaveny 4 typy indikátorů, jimiž jsou:¹⁷⁰

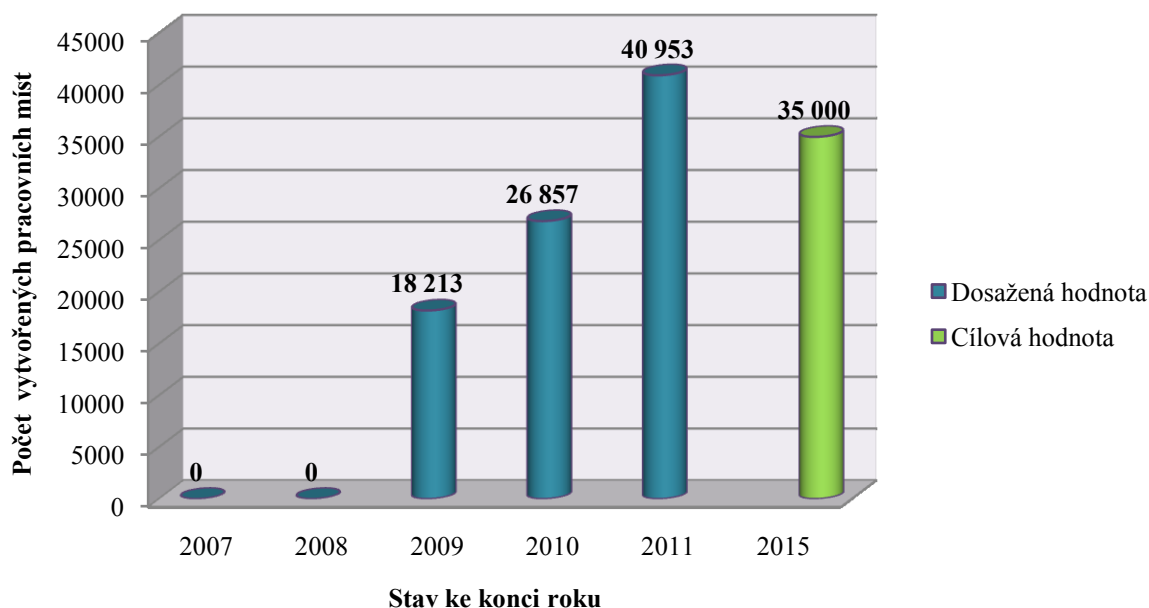
- Počet nově vytvořených pracovních míst – celkem,
- Počet nově vytvořených pracovních míst – ženy,
- Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem,
- Podíl úspěšně podpořených osob.

Z dat uvedených ve výroční zprávě je patrné, že se velmi dařilo zejména v oblasti vytváření nových pracovních míst. Průběžné výsledky takto zaměřených kategorií markantně překročily stanovené cíle již během roku 2011. Například počet nově vytvořených pracovních míst pro ženy měl jako cíl pro celé programové období stanoven tvorbu 19 000 pracovních míst. Již ke konci roku 2011 bylo těchto míst určených na podporu zaměstnanosti žen vytvořeno více než 40 000, což více než dvojnásobně převyšovalo celkový cíl. Ostatní indikátory byly rovněž naplňovány velmi úspěšně, například počet úspěšných absolventů kurzů již v roce 2011 dosahoval počtu 608 051 a cílová hodnota stanovená pro rok 2015 činila 733 000 absolventů. Také podíl úspěšně podpořených osob, jehož cílem bylo dosáhnout hodnoty 60 %, byl překonán a činil již v roce 2011 více než 64 %.¹⁷¹ Grafické znázornění úspěšnosti při vytváření pracovních míst - celkem, je uvedeno v grafu níže. Komplexní přehled všech údajů týkajících se indikátorů výsledků je uveden v příloze č. 52.

¹⁷⁰ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁷¹ Tamtéž.

Graf 3.10: Věcný pokrok pro vybraný indikátor výsledku – Počet nově vytvořených pracovních míst (celkem)

Zdroj: MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013; vlastní zpracování

Další oblastí vhodnou ke srovnávání, je hodnocení indikátorů **dopadu**. Zde nalézáme nejvíce hodnotících indikátorů (9) a jejich přehled je uveden níže:¹⁷²

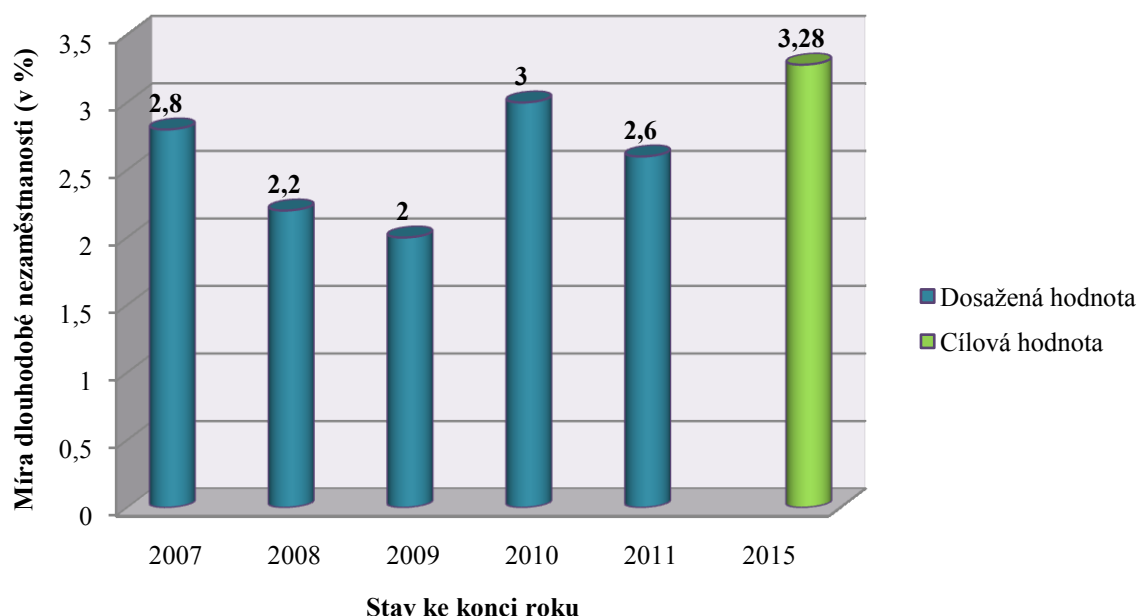
- Míra zaměstnanosti obyvatel ve věku 15 – 64 let – celkem,
- Míra zaměstnanosti obyvatel ve věku 15 – 64 let – muži,
- Míra zaměstnanosti obyvatel ve věku 15 – 64 let – ženy,
- Míra dlouhodobé nezaměstnanosti – celkem,
- Míra dlouhodobé nezaměstnanosti – muži,
- Míra dlouhodobé nezaměstnanosti – ženy,
- Diferenciace regionální míry nezaměstnanosti – celkem,
- Míra účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (25 – 64 let),
- Míra účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (25 – 64 let) – ženy.

Při komparaci dat týkajících se indikátorů dopadu již situace tak příznivá není. Cílových hodnot, stanovených jako průměr 15 nejlepších zemí EU v oblasti míry zaměstnanosti není dosahováno. Situace je o něco pozitivnější u indikátorů hodnotících míru dlouhodobé nezaměstnanosti, kde jsou stanovené cíle mírně překonávány již nyní (k 28. 2. 2012). Například míra dlouhodobé nezaměstnanosti – celkem, dosahuje k 28. únoru 2012 hodnoty

¹⁷² MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

2,8 %, přičemž výchozí hodnotou bylo 4,1 % a cíl pro celé programové období byl stanoven na 3,28 %. Obdobně jsou na tom též indikátory míry dlouhodobé nezaměstnanosti mužů a žen, kde dosavadní výsledky rovněž přesahují cílové hodnoty. Dosud se však nedaří dosáhnout cílů v rámci míry účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (ve věku 25 – 64 let). Cílem indikátoru účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání je dosáhnout míry účasti ve výši 10 % všech osob, přičemž během roku 2011 se podařilo dosáhnout pouze účasti ve výši 7,5 %. Situace je obdobná i u míry vzdělávání žen, kde z cíle 10 % bylo k 28. únoru 2012 dosaženo pouze 7,7 % účasti.¹⁷³ Kompletní data znázorňující postupný vývoj v letech u jednotlivých indikátorů je uveden v příloze č. 52.

Graf 3.11: Věcný pokrok pro vybraný indikátor dopadu – Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (celkem)

Zdroj: MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013; vlastní zpracování

Kontextové indikátory

Výroční zpráva též obsahuje věcný pokrok z hlediska kontextových indikátorů. Těchto indikátorů je celkem 27 a zaměřují se na celou řadu oblastí, jako např. hrubý domácí produkt na obyvatele v PPS, strukturu obyvatel dle věku, míru ekonomické aktivity, míru zaměstnanosti obyvatel či starších pracovníků, obecnou míru nezaměstnanosti, strukturu

¹⁷³ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

obyvatelstva dle vzdělání, podíl podnikatelů z celkového počtu zaměstnaných, apod.¹⁷⁴ Výsledkům v této kategorii zde nebude věnována zvláštní pozornost a podrobnější rozbor, avšak jejich kompletní přehled je uveden v příloze č. 53.

3.4.3 Hodnocení věcného pokroku na úrovni prioritních os

Prioritní osa 1 - Adaptabilita

V rámci prioritní osy 1 je stanoveno celkem 10 indikátorů. Tři z těchto desíti indikátorů jsou **indikátory výstupu**.¹⁷⁵

- Počet podpořených projektů OP LZZ – PO1,
- Počet podpořených osob – celkem,
- Počet nově vytvořených/inovovaných produktů.

Obecně lze říci, že většina indikátorů výstupu je naplňována velmi úspěšně. V hodnocení počtu podpořených projektů OP LZZ je situace nejméně příznivá. Cílovou hodnotou tohoto indikátoru je 1900 podpořených projektů. Těch však bylo k 28. únoru 2012 registrováno pouze 522. Mnohem příznivější jsou však výsledky v dalších hodnoceních. Například u indikátoru, jež hodnotí počet podpořených osob - celkem byla konečná cílová hodnota nastavena na počet 300 000 podpořených osob. Již k 28. 2. 2012 bylo evidováno 411 168 podpořených osob, takže stanovený cíl byl překonán. Obdobná byla i situace u indikátoru nově vytvořených / inovovaných produktů, kde cílová hodnota činila 2000 produktů, ale již během roku 2011 bylo dosaženo počtu 4850.¹⁷⁶

Indikátorů výsledků je v rámci první prioritní osy stanoveno pět a těmi jsou:¹⁷⁷

- Výdaje podniků (10 - 49 zaměstnanců) na vzdělávání zaměstnanců,
- Výdaje podniků (50 - 249 zaměstnanců) na vzdělávání zaměstnanců,
- Výdaje podniků (250 a více zaměstnanců) na vzdělávání zaměstnanců,
- Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem,
- Podíl úspěšně podpořených osob.

Indikátory výsledků zaměřené na hodnocení výdajů podniků na vzdělávání zaměstnanců mají stanoveny cílové hodnoty, pohybující se v rozmezí 50 - 55 %. Výroční zpráva

¹⁷⁴ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁷⁵ Tamtéž.

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ Tamtéž.

neuvádí dosažené výsledky, takže srovnání pokroku se stanoveným cílem v této oblasti není k 28. 2. 2012 možné. U indikátoru počtu úspěšných absolventů kurzů data dostupná jsou a jsou velmi pozitivní. Cílem bylo dosáhnout počtu 200 000 úspěšných absolventů a již v průběhu roku 2011 bylo evidováno 309 190 úspěšně podpořených osob. Celkový podíl úspěšně podpořených osob byl následně v cíli pro období stanoven jako 75 %, ten však již v únoru 2012 dosáhl hodnoty 96,43 % a překonal stanovený cíl.¹⁷⁸

Posledními dvěma indikátory, jež lze v první prioritní ose nalézt jsou **indikátory dopadu**. Těmi jsou:¹⁷⁹

- Míra účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (25 - 64 let),
- Míra účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (25 - 64 let) – ženy.

S indikátory dopadu jsme se již setkali u indikátorů pokroku celého operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Míra účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (25 - 64 let) a míra účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání (25 - 64 let) – ženy, zatím cílových hodnot nedosahuje. V obou případech bylo cílem dosáhnout 10 % účasti na vzdělávání, ta se však během roku 2011 pohybovala v obou případech okolo 7,5 %.¹⁸⁰ Kompletní výsledky k 28. 2. 2012 jsou uvedeny v příloze č. 54.

Prioritní osa 2 – Aktivní politiky trhu práce

V rámci prioritní osy 2 je stanoveno celkem 11 indikátorů a pouze dva z těchto jedenácti indikátorů jsou **indikátory výstupu**.¹⁸¹

- Počet podpořených projektů OP LZZ – PO2,
- Počet podpořených osob – celkem.

V rámci obou indikátorů výstupu nebylo prozatím dosaženo cílových hodnot. U indikátoru podpořených projektů bylo zatím evidováno pouze 40 projektů z 800 naplánovaných. Indikátor počtu podpořených osob dosud rovněž nebyl naplněn a cíle 500 000 osob nebylo k 28. 2. 2012 dosaženo ani z poloviny (219 330).¹⁸²

Indikátorů výsledků je v rámci první prioritní osy stanoveno pět a těmi jsou:¹⁸³

¹⁷⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁷⁹ Tamtéž.

¹⁸⁰ Tamtéž.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² Tamtéž.

¹⁸³ Tamtéž.

- Počet nově vytvořených pracovních míst – celkem,
- Počet nově vytvořených pracovních míst – ženy,
- Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem,
- Podíl úspěšně podpořených osob,
- Podíl umístěných uchazečů prostřednictvím APZ.

V rámci prvních dvou indikátorů byly cílové hodnoty již k 28. 2. 2012 překročeny. Počet nově vytvořených míst – celkem, přesáhl cílovou hodnotu 33 000 míst a to o více než sedm tisíc míst (40 953). Cílová hodnota nově vytvořených míst pro ženy činila 18 000 míst, avšak již během roku 2011 bylo nových míst určených pro podporu zaměstnanosti žen vytvořeno 40 327. Méně pozitivní situace byla u indikátoru počtu úspěšných absolventů kurzů – celkem, kde cíl 400 000 absolventů nebyl dosud naplněn (k 28. 2. 2012 činila dosažená hodnota 157 998 osob. Rovněž nebylo dosaženo ani podílu úspěšně podpořených osob, kde je k únoru 2012 dosažená hodnota ve výši 52 %, ovšem cílovou hodnotou je 60 % úspěšnost. U indikátoru podílu umístěných uchazečů prostřednictvím APZ je cílovou hodnotou 43 %, která byla již během roku 2011 překonána a k 28. únoru 2012 činila 44,2 %.¹⁸⁴

Poslední čtyři indikátory, jež lze v první prioritní ose 2 nalézt, jsou **indikátory dopadu**. Těmi v tomto případě jsou:¹⁸⁵

- Registrovaná míra nezaměstnanosti specifických skupin 15 - 24 let,
- Registrovaná míra nezaměstnanosti specifických skupin 15 - 24 let – z toho ženy,
- Registrovaná míra nezaměstnanosti u osob starších 50 let celkem,
- Registrovaná míra nezaměstnanosti specifických skupin 50+ - ženy.

Všechny výše uvedené indikátory dosud nebyly úspěšně naplněny. Lze zde však sledovat mírná zlepšení oproti výchozím hodnotám. Například registrovaná míra nezaměstnanosti specifických skupin 50+ žen měla výchozí hodnotu 10 % nezaměstnanost. Ta v průběhu času kolísala okolo 9 % a k 28. 2. 2012 činila 8,90 %. Cílovou hodnotou je v tomto případě

¹⁸⁴ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁸⁵ Tamtéž.

8 % hranice, které by pravděpodobně do konce období mohlo být dosaženo.¹⁸⁶ Kompletní přehled všech údajů týkajících se prioritní osy 2 je uveden v příloze č. 55.

Prioritní osa 3 – Sociální integrace a rovné příležitosti

V rámci prioritní osy 3 je nastaveno 12 indikátorů. Pouze dva z nich jsou **indikátory výstupu** a těmi jsou:¹⁸⁷

- Počet podpořených projektů OP LZZ – PO 3,
- Počet podpořených osob – celkem.

V případě prvně zmíněného indikátoru (počet podpořených projektů) k 28. 2. 2012 cílová hodnota naplněna nebyla. Jako cíl byl stanoven počet 2 200 projektů, avšak k téže datu jich bylo evidováno pouze 266. Situace je naopak velmi pozitivní u druhého indikátoru výstupu, kdy počet podpořených osob – celkem překročil cílovou hodnotu 180 000 osob již v průběhu roku 2011 a k poslednímu únoru 2012 dosahoval hodnoty 221 418 podpořených osob.¹⁸⁸

Indikátorů výsledku je u prioritní osy 3 stanoven 5 a jsou definovány jako:¹⁸⁹

- Počet nově vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny – celkem,
- Počet nově vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny – ženy,
- Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem,
- Podíl úspěšně podpořených osob,
- Zlepšení podmínek pro sladování rodinného a pracovního života.

Indikátory počtu nově vytvořených míst znevýhodněných skupin, ať už celkově či pro ženy, nebyly k sledovanému datu vůbec úspěšné. Počet těchto nově vytvořených míst činil celkem k 28. 2. 2012 pouze 344 míst, cílovou hodnotou je do roku 2015 vytvořit 2 000 nových míst. Naprosto obdobná situace byla k téže datu i u počtu nově vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny - ženy. I přes tento dosavadní vývoj je stále dostatek času a cílová hodnota může být včas naplněna. Překročení cílové hodnoty bylo již nyní zaregistrováno např. u počtu úspěšných absolventů kurzů – celkem, kdy cílem bylo dosažení počtu 60 000 absolventů, těch však bylo již během roku 2011 evidováno 62 307.

¹⁸⁶ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ Tamtéž.

Podíl úspěšně podpořených osob byl rovněž překonán již během roku 2011 (dle dat k 28. 2. 2012).¹⁹⁰

Poslední čtyři indikátory, které lze v první prioritní ose 3 zaznamenat, jsou **indikátory dopadu**. Těmi v tomto případě jsou:¹⁹¹

- Relace mezi mediánem mezd mužů a žen,
- Dlouhodobá nezaměstnanost specifických skupin 15 - 24 let celkem,
- Dlouhodobá nezaměstnanost specifických skupin 15 - 24 let – ženy,
- Dlouhodobá nezaměstnanost specifických skupin 50 let+ celkem,
- Dlouhodobá nezaměstnanost specifických skupin 50 let+ ženy.

V těchto indikátorech týkajících se převážně dlouhodobé nezaměstnanosti, již výsledky tak přívětivé jako v předchozích případech nejsou. Velké problémy jsou zejména zaznamenány u snižování dlouhodobé nezaměstnanosti specifických skupin. U věkové skupiny starší 50 let je nezaměstnanost těchto osob ve výši 25,60 % a cílem je hodnota 10,4 %. Obdobně nepříznivá je i situace u věkové skupiny 15 - 24 let či v kategorii žen. Všechny hodnoty ukazují velký rozdíl mezi dosahovanými a cílovými hodnotami a bude zapotřebí vynaložit velkého úsilí, aby byly do konce období naplněny všechny cílové hodnoty.¹⁹² Kompletní údaje týkající se věcného pokroku v rámci třetí prioritní osy jsou uvedeny v příloze č. 56.

Prioritní osa 4 – Veřejná správa a veřejné služby

V rámci prioritní osy 4 je nastaveno celkem 14 indikátorů. Pouze tři z nich jsou **indikátory výstupu** a těmi jsou:¹⁹³

- Počet podpořených projektů OP LZZ – PO 4,
- Počet podpořených osob – celkem,
- Počet nově vytvořených/inovovaných produktů.

V oblasti počtu podpořených projektů je situace obdobná jako u stejného indikátoru předchozích prioritních os. I v tomto případě dosud nebylo dosaženo cílové hodnoty 300 projektů a zaevidováno bylo k 28. 2. 2012 pouze 79 podpořených projektů. Počet podpořených osob rovněž nedosahuje cílové hodnoty (80 000 osob), protože jeho hodnota

¹⁹⁰ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² Tamtéž.

¹⁹³ Tamtéž.

je dosud pouze 31 919 podpořených osob. Naopak velmi se dařilo indikátoru počtu nově vytvořených/inovativních produktů, jichž bylo k poslednímu únoru 347, přičemž cílovou hodnotou bylo podpořit 200 nových produktů.¹⁹⁴

Indikátorů výsledku je v rámci prioritní osy 5 skutečně mnoho – 8 indikátorů.¹⁹⁵

- Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem,
- Rozvoj hodnocení dopadu regulace,
- Zveřejňování formou dálkového přístupu,
- Využití e-governmentu veřejnou správou – Ústřední státní a správa,
- Využití e-governmentu veřejnou správou – Krajské úřady,
- Využití e-governmentu veřejnou správou – obce nad 500 obyvatel,
- Zkrácení délky soudních řízení – Krajské soudy,
- Zkrácení délky soudních řízení – Okresní soudy.

Dle indikátoru hodnotícího počet úspěšných absolventů kurzů – celkem lze konstatovat, že tento počet již v průběhu hodnoceného období předčil očekávání (cílovou hodnotu 70 000 úspěšných absolventů). **K 28. únoru 2012** byl evidovaný počet úspěšných absolventů kurzů ve výši 75 665 osob. Zajímavý je též rozdílný vývoj ve využití e-governance v jednotlivých oblastech veřejné správy. Například ústřední státní správa, jejíž cílová hodnota do roku 2015 činí 31,3 % využití, již tuto hranici překonala a koncem února 2012 činila 43,3 %. Naopak hůře se dařilo například krajským úřadům, jejichž cílem nevyužití e-governance ve výši 100 %, avšak zatím této hodnoty nebylo dosaženo (k 28. 2. 2012 činilo využití na krajských úřadech 76,9 %). Obdobná situace se vyskytovala k téže datu u obcí nad 500 obyvatel. V těchto úřadech bylo cílem dosáhnout 20 % využití, které během roku 2011 dosáhlo pouze 12,2 %. Velmi zajímavý je též indikátor hodnotící zkrácení délky soudních řízení. U krajských soudů bylo výchozí hodnotou 1 057 dnů, s cílem eliminovat tuto dobu na 846 dnů. K 28. 2. 2012 z evaluační studie gestora operačního programu vyplynulo, že u krajských soudů došlo k výraznému zkrácení, na současných 394 dnů. Naprosto obdobná situace je dle téže studie i u okresních soudů. Z výchozích 453 dnů bylo cílem provést zkrácení procesu na 362 dnů, což se také podařilo a délka soudních řízení byla zkrácena na 126 dnů.¹⁹⁶

¹⁹⁴ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁹⁵ Tamtéž.

¹⁹⁶ Tamtéž.

Indikátory dopadu jsou v páté prioritní ose pouze tři a to jsou:¹⁹⁷

- Zlepšení kvality regulace,
- Míra administrativní zátěže,
- Míra spokojenosti občanů s veřejnou správou.

Indikátory pro zlepšení kvality regulace a míry administrativní zátěže neměly v daném období stanoveny žádnou cílovou hodnotu a data jejich dosažených hodnot nejsou k dispozici. Míra spokojenosti občanů s veřejnou správou rovněž neměla pro současné programové období stanovenou cílovou hodnotu, ovšem z průzkumu veřejného mínění pořádaného gestorem operačního programu vyšlo najevo, že pouze 33,5 % občanů je spokojeno s veřejnou správou.¹⁹⁸ Kompletní data o vývoji věcného pokroku v rámci prioritní osy 4, jsou uvedena v příloze č. 57.

Prioritní osa 5 - Mezinárodní spolupráce

V rámci prioritní osy 5, týkající se mezinárodní spolupráce je stanoveno celkem 6 indikátorů. Tři z nich jsou indikátory výstupu, dva výsledku a pouze jeden indikátor dopadu. **Indikátory výstupu** jsou stanoveny jako:¹⁹⁹

- Počet podpořených projektů OP LZZ – PO 5,
- Počet podpořených osob – celkem,
- Počet vytvořených partnerství.

V rámci prvního indikátoru je hodnocen počet projektů a jejich vývoj v letech kumulativně. Celkem bylo k 28. únoru 2012 evidováno 28 projektů, přičemž cílová hodnota je 200 projektů. Více se dařilo v rámci hodnocení podpořených osob, jejichž počet již během roku 2011 překročila hranici cílové hodnoty (8 000) a s počtem 9 712 podpořených osob překonala očekávání a stanovené cíle. Úspěšné bylo i vytváření partnerství, jejichž počet dosahoval v únoru 2012 počtu 67 partnerství a cílovou hodnotou bylo 50.²⁰⁰

¹⁹⁷ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ Tamtéž.

²⁰⁰ Tamtéž.

Indikátory výsledku jsou u prioritní osy 5 stanoveny pouze dva a jsou označovány jako:²⁰¹

- Počet proškolených osob – celkem,
- Udržitelnost vytvořených partnerství.

Celkový počet proškolených osob byl k 28. únoru 2012 ve výši 3439. Cílová hodnota, která je v tomto případě stanovena činí 5000 proškolených osob. V rámci indikátoru udržitelnosti vytvořených partnerství bylo jako cílová hodnota stanoveno 20 % úspěšnost, přičemž již v průběhu roku 2011 bylo dosaženo 24 % úspěšnosti.²⁰²

Indikátor dopadu v rámci prioritní osy 5 je pouze jeden: Zvýšení efektivnosti strategií a politik v oblasti lidských zdrojů a zaměstnanosti. Jeho cílovou hodnotou je nula procent a během roku 2011 bylo dosaženo hodnoty 2,21 %.²⁰³ Komplexní přehled vývoje věcného pokroku je znázorněn v příloze č. 58.

Prioritní osa 6 – Technická pomoc

U šesté prioritní osy jsou stanoveny celkem 4 indikátory. Dva jsou indikátory výstupu a dva výsledku. Indikátory dopadu nejsou v této prioritní ose logicky zahrnuty. **Indikátory výstupu** v rámci prioritní osy 6 jsou:²⁰⁴

- Počet podpořených projektů OP LZZ - PO6,
- Počet nově vytvořených/inovovaných produktů.

Počet projektů, jež byly k **28. 2. 2012** evidovány, činil 5 kusů. Cílovou hodnotou nastavenou pro celé programové období je dosáhnout počtu 150 podpořených projektů. V tuto chvíli tedy indikátor není ani zdaleka naplněn. Situace je lepší v oblasti indikátoru nově vytvořených/inovovaných projektů, kde plán hovoří o počtu 80 nově vytvořených projektů a během roku 2011 jich bylo evidováno 66.²⁰⁵

²⁰¹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

²⁰² Tamtéž.

²⁰³ Tamtéž.

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ Tamtéž.

Indikátory výsledku jsou u šesté prioritní osy dva a to:²⁰⁶

- Počet úspěšných absolventů kurzů – celkem,
- Míra čerpání prostředků programu.

Indikátor počtu úspěšných absolventů byl již k 28. 2. 2012 téměř naplněn, neboť dosahoval počtu 2 891 absolventů, přičemž cíl činil 3 000 osob. Dosahovaná hodnota je tedy velmi blízko k naplnění cílové hodnoty. Indikátor míry čerpání prostředků programu naopak tak pozitivní výsledky nezaznamenává, neboť během roku 2011 dosáhl hodnoty 22,9 %, přičemž cílová hodnota je 100 %.²⁰⁷ Podrobnější data týkající se pokroku v rámci prioritní osy 6, jsou uvedena v příloze č. 59.

3.4.4 Celková evaluace vývoje věcného pokroku při realizaci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v letech 2007 – 2012

Z analyzovaných informací vyplývá, že se obecně daří naplňovat předsevzaté cíle v rámci OP LZZ velmi dobře. Problémy s dosahováním cílových hodnot jsou spíše výjimečné a týkají se zejména specifických oblastí, jako například snížení dlouhodobé nezaměstnanosti u specifických skupin obyvatelstva apod.

U monitorovacích indikátorů na úrovni celého programu Lidské zdroje a zaměstnanost se obecně velmi dařilo naplňovat cíle jako např.: počty podpořených osob, vytváření nových pracovních míst, počty úspěšných absolventů či snižování míry dlouhodobé nezaměstnanosti. Méně se nedařilo v oblasti naplňování stanovených cílových hodnot zejména u míry účasti zaměstnaných osob v dalším vzdělávání či v dosahování míry zaměstnanosti obyvatel ve srovnání s 15ti nejlepšími státy EU.

Věcný pokrok dle jednotlivých prioritních os je víceméně podobný situaci na úrovni celého programu. Obecně nejsou naplňovány cílové hodnoty počtu podpořených projektů v rámci jednotlivých os. Naopak ve většině prioritních os (mimo 2 a 4) jsou počty podpořených osob ve všech prioritních osách přeplňovány. Daří se též naplňovat i cíle v oblasti vytváření nových / inovovaných produktů. Velmi úspěšné jsou monitorovací indikátory také v oblasti hodnocení počtů úspěšných absolventů kurzů. Velmi úspěšný pokrok byl zaznamenán i v oblasti zkrácení délky trvání soudních řízení (prioritní osa 4), kde došlo k nesmírně výraznému pokroku, hluboce přesahujícímu cílové hodnoty. Horší průběh

²⁰⁶ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online], 2013, ref. 169.

²⁰⁷ Tamtéž.

pokroku má např. indikátor hodnotící míru účasti zaměstnaných v dalším vzdělávání či schopnost využití e-governance na krajských úřadech. Velmi nepříznivou situaci zaznamenaly příslušné indikátory v oblasti registrované míry nezaměstnanosti specifických skupin, kde se stanovených cílů dosavadní výsledky nepřibližují ani zdaleka. Příliš dobré výsledky nezaznamenal ani indikátor míry spokojenosti občanů s veřejnou správou, kdy ačkoliv nebyla stanovena cílová hodnota, tak výsledky nejsou ani přesto vůbec příznivé.

Situaci ohledně věcného pokroku v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost tedy lze shrnout tak, že v mnoha oblastech **došlo k velmi výraznému pokroku**, cílové hodnoty jsou často markantně překračovány ještě před koncem období, ale mnoho oblastí (a často velmi zásadních) je stále **potřeba řešit a podporovat i nadále**.

4 Realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na příkladu vybraného projektového záměru

Následující kapitola obsahuje představení projektu „Práce na dálku“, jež byl na základě předložené žádosti ve výběrovém řízení schválen a podpořen. Jelikož byl již projekt dle harmonogramu ukončen (k 31. 12. 2012) bude v další části zpětně zhodnocen a to jak ze strany realizátorů projektu, tak i ze strany cílové skupiny osob/firem. Výsledky hodnocení budou podloženy dotazníkovým šetřením.

4.1 Identifikace operačního programu a výzvy

Projektová žádost projektu „Práce na dálku“ byla podána v rámci operačního programu s číslem CZ.1.04, který nese název Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt spadl do kategorie globálních grantů s číslem CZ. 1.04/3.4.04. V rámci tohoto začlenění byl projekt zařazen mezi **globální granty**, které nesou obecně název „**Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života.**“ Projektová žádost byla zařazena pod prioritní osu s číslem 4.3 – Sociální integrace a rovné příležitosti, přesněji pod oblast podpory s číslem 4.3.4 – Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života. Projektová žádost byla vypracována na základě **výzvy číslo 54**, s názvem „Výzvy pro předkládání GP 3.4 – Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života“. Účetní jednotkou byl v tomto případě stanoven podnikatel a účetní osnova se řídila zákonem 500/2002 Sb.²⁰⁸

4.1.1 Kategorizace pomoci

Jedná se o hospodářskou činnost spadající pod č. 18 – **Vzdělávání**. Typ území je pak označen jako č. 01 – Město. Prioritní téma č. 69 s Názvem: Opatření na zlepšení přístupu k zaměstnání a ke zvýšení udržitelné zaměstnanosti žen a udržitelného postupu žen v zaměstnání za účelem snížení segregace podle pohlaví na trhu práce a sladění pracovního a soukromého života, např. usnadnění přístupu k péči o děti péči o závislé osoby, jež obsahuje částku 6 769 702,23 Kč.²⁰⁹

Celý oficiální název projektu, pod kterým byl projekt podán a následně schválen zněl „Poradenské a vzdělávací centrum pro práci na dálku“. Jako zkrácený název projektu bylo

²⁰⁸ EDUWORK o.s. *Projektová žádost „Práce na dálku“*. Interní materiál společnosti, 2010, s. 53.

²⁰⁹ Tamtéž.

využíváno označení „**Práce na dálku**“. Předpokládané datum zahájení realizace projektu byl v projektové žádosti uveden 1. leden 2011. K tomuto dni byla realizace projektu skutečně zahájena a veškeré aktivity s tím spojené spuštěny. Předpokládané datum ukončení realizace projektu bylo stanoveno na 31. prosince 2012.²¹⁰ Z těchto informací vyplývá, že projekt „Práce na dálku“ byl naplánován na dvouleté období (24 měsíců) a v k **poslednímu prosinci roku 2012 byl skutečně úspěšně ukončen.**

4.1.2 Identifikace žadatele

Žadatelem projektu bylo občanské sdružení *PROFICIO, o.s.* Sdružení vzniklo s účtyhodným cílem, poskytovat pomoc všem znevýhodněným osobám a skupinám. Hlavním cílem bylo pomoci těmto skupinám obyvatel zlepšit jejich situaci a postavení ve společnosti. Toho mělo být dosaženo díky velkému množství vzdělávacích aktivit, jež mají rozvojový, informační a aktivizační charakter. Veškeré osoby působící v rámci tohoto spolku mají bohaté zkušenosti jak s danou problematikou, tak i s realizací projektů spojených s rovnými příležitostmi a diskriminací. Občanské sdružení se již podílelo na realizaci celé řady projektů, jako např. Podnikavá žena, Dítě není handicap či Ženský element. Partner projektu zase disponuje značnými zkušenostmi s projekty financovanými z Evropského sociálního fondu a projekty financovanými z vlastních zdrojů soukromých firem. Charakteristika obou podílejících se realizátorů naznačuje, že šlo o vysoce kvalifikované týmy lidí, kteří svými zkušenostmi a znalostmi přispěli k úspěšné realizaci projektu.²¹¹

4.1.3 Partner projektu

Partnerem projektu bylo občanské sdružení Eduwork. Tento spolek byl založen s cílem prezentovat široké veřejnosti flexibilní formy práce. Dalším impulzem, který se přičinil ke vzniku sdružení, je skutečnost, že zakladatelé chtěli pomoci zlepšit postavení osob na trhu práce a poskytnou osvětu v této oblasti prostřednictvím poskytování poradenství a realizací vzdělávacích kurzů. Eduwork se dlouhodobě snaží o rozvoj lidských schopností a dovedností, o podporu vzdělávání v oblasti lidských zdrojů a v neposlední řadě i o zlepšení kvalifikace v oblasti profesního růstu. Spolek založili lidé s významnými zkušenostmi v oblasti rozvoje lidských zdrojů, školství, managementu, řízením projektů apod. Při vzniku sdružení byli zapojeni rovněž podnikatelé, kteří úspěšně vedou své firmy díky

²¹⁰ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²¹¹ Tamtéž.

zkušenostem a znalostem prověřených praxí. Všichni tito zainteresovaní lidé byli naprosto kompetentní v oblasti poskytování rad případným zájemcům a mohli bezesporu poskytovat důležité informace zaměstnavatelům, které zajímala možnost zavedení práce z domova. Lidé z tohoto spolku jsou zkušení odborníci z oblasti tvorby projektů, proto se aktivně zapojili již při tvorbě projektové žádosti. Během realizace projektu se partner celou dobu zapojoval do veškerého dění a aktivit. V určitých oblastech, jako je tvorba webového portálu, příprava a realizace webinářů, zajištění videozáznamů apod., byl partner projektu stěžejním koordinátorem těchto aktivit. V dalších oblastech hrál podpůrnou roli, například v oblasti projektového managementu či pořádání konference. V rámci celého projektu musely obě strany neustále spolupracovat - oddělení činnosti realizátora a partnera projektu nebylo možné, neboť veškeré činnosti v rámci projektu byly absolutně provázány.²¹²

Partner se postaral:²¹³

- V znik poradenského centra a po celou dobu provozu se podílel spolu s žadatelem na jeho fungování,
- Poskytování poradenství cílovým skupinám ohledně možností, jež skýtá práce na dálku,
- Vytvořil webový portál,
- Spolupracoval při tvorbě materiálů,
- Zajistil realizaci webinářů,
- Zrealizoval workshopy pro cílové skupiny,
- Spolupracoval na přípravě a zorganizování konference,
- Průběžně vytvářel videozáznamy z uskutečněných webinářů.

4.1.4 Cíle projektu

Cílem projektu bylo vytvoření, realizace komplexního poradenského a vzdělávacího centra, jež mělo za cíl propagovat a šířit možnosti práce na dálku. Centrum mělo za úkol představit nejen možnosti práce na dálku, ale také prezentovat východiska sladování rodinného a profesního života. Prioritním cílem projektu bylo zvýšit informovanost mezi zaměstnavateli o možnostech umožňování flexibilních forem práce (Práce na dálku), které jednoznačně vedou k posílení významu sladování rodinného a profesního života všech zaměstnanců. Spolu s tímto cílem bylo též stanoveno jako velmi důležité ověřit funkčnost

²¹² EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²¹³ Tamtéž.

Poradenského centra pro Práci na dálku či zavedení webového portálu, jehož úkolem je prezentace této formy zaměstnávání jako prostředku vedoucímu k zlepšování rovných příležitostí žen a mužů v oblasti zaměstnávání. Cílová skupina byla v rámci projektu rozčleněna na dvě skupiny – primární a sekundární. Do primární cílové skupiny byli zařazeni zaměstnanci, osoby zaměstnány péčí o závislého rodinného příslušníka či rodiče s dětmi. Pod druhou cílovou skupinu, tedy sekundární, byli zařazeni všichni zaměstnavatelé.²¹⁴

Z průzkumu vyplynulo, že nabídka Práce na dálku je dlouhodobě na trhu práce kriticky nízká. Možnost práce na dálku firmy prezentují a nabízejí svým zaměstnancům jako formu benefitů, přičemž si neuvědomují, že by tuto formu práce měli brát spíše jako konkurenční výhodu. Práce na dálku je bezpochyby velkým přínosem pro mnohé skupiny osob, které z důvodu péče o dítě, nemohoucí blízkou osobu či z dalších důvodů neztrácí spojení se svým oborem a nedochází tak ke snižování jejich kvalifikace. Práce na dálku je výhodná pro obě strany, zaměstnance i zaměstnavatele. Projekt „Práce na dálku“ měl za cíl zvýšit povědomí o těchto možnostech flexibilního zaměstnávání a poskytnout důležité informace k jejímu zavedení a realizaci. V rámci projektu byly poskytnuty cenné informace první cílové skupině (zaměstnancům) a uděleny rady druhé cílové skupině (zaměstnavatelům) ohledně zajištění technického, komunikačního a dalšího zázemí pro tuto flexibilní formu práce na dálku v praxi. V rámci projektu vzniklo poradenské centrum v Moravskoslezském kraji, online vzdělávací kurzy, manuály pro obě cílové skupiny a bylo zrealizováno mnoho dalších materiálů a aktivit. Na realizaci projektu spolupracovali žadatel spolu s partnerem projektu. Obě participující strany byli zkušenými odborníci v oblasti projektového managementu, vzdělávání a v neposlední řadě specialisté na flexibilní formy práce a sladování profesního života s rodinným.²¹⁵

4.1.5 Realizační tým

Realizační tým byl složen z 15 osob. Každá z těchto osob měla přesně stanoveny své kompetence a povinnosti, které musela v rámci projektu naplňovat. Realizační tým byl tvořen z odborníků, kteří se před přijetím projektu zavázali, udělat maximum pro

²¹⁴ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²¹⁵ Tamtéž.

bezproblémovou a efektivní realizaci celého projektu. Realizační tým projektu byl složen z osob, pracujících na těchto pozicích:²¹⁶

- Projektový manažer,
- Asistent projektového manažera,
- Finanční manažer,
- Marketingový specialista,
- Evaluátor,
- Grafik,
- Metodik/Lektor slad'ování profesního a rodinného života,
- Specialista/lektor a metodik pro práci na dálku,
- Koordinátor poradenského centra/vzdělávacích aktivit projektu,
- Pracovník poradenského a vzdělávacího centra,
- IT specialista/programátor,
- Technický konzultant,
- Specialista na rovné příležitosti,
- Administrativní pracovník,
- Moderátor/organizátor konference.

4.1.6 Dopady a místa realizace projektu

Celý projekt byl koncipován tak, že území dopadu bylo možno pojmut velmi široce. Bylo zde zahrnuto **13 krajů České republiky** (všechny kraje ČR mimo Prahu), jejichž obyvatelé mohli být realizací projektu příznivě ovlivněni. Jako místo realizace projektu byla stanovena oblast NUTS5 – Rybí, spadající pod Nový Jičín. Investice, jež byly realizovány, probíhaly na úrovni NUTS3 – Moravskoslezský kraj a to ve výši 100 %.²¹⁷

4.1.7 Popis projektu

Jako **hlavní cíl** projektu bylo stanoveno úsilí o maximálním zvyšování povědomí zaměstnavatelů o důležitosti a významu slad'ování profesního a rodinného života. Tohoto cíle mělo být dosaženo zejména prostřednictvím propagace a následného zavádění flexibilních forem práce (práce na dálku), které slad'ování rodinného a profesního života účinně napomáhají. Rovněž bylo vytvořeno Poradenské centrum pro práci na dálku a

²¹⁶ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²¹⁷ Tamtéž.

webový portál, jehož cílem bylo prosazovat rovné příležitosti obou pohlaví v zaměstnavatelské sféře.²¹⁸

Dílčí cíle, které blíže specifikovaly konání v rámci projektu, byly stanoveny jako:²¹⁹

- Snaha o snižování bariér, jež brání cílové skupině při zaměstnávání,
- Pomoci s vytvořením Poradenského centra, které bude svými nástroji schopno podporovat propagování práce na dálku a tím sladování rodinného a profesního života,
- Snaha o snížení nezaměstnanosti cílové skupiny na trhu práce,
- Pokusit se snížit negativní obavy a předsudky, jež mají mnozí zaměstnavatelé ve vztahu k práci na dálku,
- Podpora a vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti Práce na dálku.

Zdůvodnění potřeby projektu

Potřeba projektu byla v rámci předložené žádosti dostatečně vysvětlena a doložena. V současném technicky velmi vyspělém světě je znatelný rozvoj informačních technologií, které umožňují využívat nové metody práce. Jednou z těchto nových metod je právě práce na dálku, kterou se snažil projekt prezentovat a zavádět.

Současný stav na trhu práce v oblasti využívání nových metod práce je velmi omezený. Mnoho firem svým zaměstnancům práci na dálku neumožňuje vůbec a podniky které ji umožňují, ji často uvádí jen jako benefit pro své zaměstnance, nikoliv jako svou konkurenční výhodu na trhu práce. Přitom právě práce na dálku přináší řadu úspor na firemních nákladech a je velmi pozitivní právě pro samotné zaměstnavatele. Projekt byl koncipován s cílem rozšířit povědomí o práci na dálku a pomoci s jejím zaváděním, na základě výsledků průzkumu dvou prestižních společností (jobpilot a Monster). Výsledky jednoznačně ukázaly velký zájem zaměstnanců o práci z domova a na těchto faktech byla vize celého projektu postavena. Z více než 11 tisíc odpovědí respondentů vyplynulo, že více než 80 % osob by si přálo pracovat z domova (stále či občasně). Ukázalo se rovněž, že nejvíce zaměstnanců pracujících na dálku pochází ze severovýchodních zemí, kde takto pracuje více než 40 % zaměstnanců. Velmi známá svou flexibilitou na trhu práce je rovněž USA, což potvrzují i čísla, která hovoří o tom, že 37 % všech zaměstnaných pracuje z domova. V rámci Evropy je situace poměrně pozitivní v pobaltských zemích, kdy především Litva

²¹⁸ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²¹⁹ Tamtéž.

hlásí více než 10 % takto pracujících. Naopak v zemích střední Evropy se práce na dálku zatím jeví jako nepříliš používaná, neboť v Polsku, Maďarsku či České republice této možnosti zaměstnávání svých pracovníků využívá pouze 5 % podniků. Z průzkumu rovněž vyplynulo, že tyto možnosti práce prioritně umožňují větší společnosti, které již mají dostatečné zkušenosti a know-how při zavádění práce na dálku.²²⁰

Práce na dálku přitom přináší řadu výhod, jako:²²¹

- Úspory nákladů pro firmu,
- Sladění rodinného a profesního života (zejména u ohrožených skupin jako rodiče s dětmi, osoby pečující o rodinného příslušníka apod.),
- Umožňuje práci i osobám žijícím v oblastech s obtížnou dopravní dostupností,
- Šetří životní prostřední (emise CO₂ při cestování automobily, úspora pohonných hmot, apod.).

Rizika ohrožující realizaci projektu:

Každá realizace projektu přináší jistá rizika. Je proto zapotřebí rizika dopředu identifikovat a připravit varianty pro jejich řešení. Samozřejmě mohou vzniknout i nepředpokládaná rizika při realizaci projektu, která musí být řešena operativně po svém vzniku. Rizika, která byla identifikována při tvorbě projektu, byla:²²²

- Nedostatečný zájem o projekt ze strany CS,
- Volba nevhodného dodavatele služeb/statků,
- Hrozba prodloužení doby realizace projektu,
- Všemožné vnější vlivy ovlivňující projekt,
- Změna podmínek v oblasti legislativy či politické změny.

Inovativnost projektu

Projekt byl velmi inovativní zejména v těchto oblastech:²²³

- Vytvoření Poradenského a vzdělávacího centra pro práci na dálku,
- Vytvoření webového portálu pro práci na dálku s nejnovějšími informacemi a trendy v této oblasti (online poradna, pořádání školení, webinářů, videozáznamů),

²²⁰ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²²¹ Tamtéž.

²²² Tamtéž.

²²³ Tamtéž.

- Školení pomocí nové inovativní formy online vzdělávání – webinářů,
- Vytvoření manuálů a příruček o možnostech sladování rodinného a profesního života,
- Portálu zaměřujícího se na identifikaci podvodných nabídek práce.

4.1.8 Klíčové aktivity projektu

Jako každý projekt i tento měl ve své žádosti detailně nadefinovány své klíčové aktivity. Bylo jich stanoveno 8 a každá z nich byla nedílnou součástí pro efektivní realizaci projektu. V rámci projektu byly vytvořeny tyto aktivity:²²⁴

1. **Projektový management** – základní pilíř celého projektu. V rámci aktivity došlo k efektivnímu řízení a koordinaci celého projektu na základě stanoveného harmonogramu jednotlivých projektových aktivit.
2. **Tvorba poradenského a vzdělávacího centra pro práci na dálku** – kde byl cílem vznik a provoz poradenského centra. To mělo být centrálním místem pro šíření informací o práci na dálku v rámci konzultací a workshopů.
3. **Tvorba webového portálu** – jehož úkolem byla propagace práce na dálku. Portál obsahoval velké množství přínosných informací jak pro zúčastněné osoby v projektu, tak i pro širokou veřejnost. Webový portál byl průběžně aktualizován a doplňován o nejaktuálnější informace a elektronické materiály.
4. **Tvorba manuálů** – zahrnovala vytvoření 2 manuálů podrobně popisujících práci na dálku a aktivity pro sladování rodinného a profesního života zaměstnanců. Dále byl vytvořen také návod na zavádění práce na dálku pro zaměstnavatele (od každé publikace 1000 ks + elektronická forma na webovém portále).
5. **Tvorba a realizace webinářů** – jejich tvorba, testování a realizace. Tato inovativní forma vzdělávání přinesla všem zúčastněným pozitivní zkušenosti s novými možnostmi v oblasti školení a komunikace pomocí internetu.
6. **Workshopy** – jejichž cílem bylo zvýšení povědomí o možnostech práce na dálku a to jak pro zaměstnance, tak i zaměstnavatele.
7. **Konference** – závěrečné setkání v podobě konference pro cílovou skupinu participující na projektu, ale i pro širokou veřejnost.

²²⁴ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

- 8. Tvorba videozáznamů z webinářů** – cílem bylo vytvoření systému pro přehrávání videozáznamů přímo na webovém portálu – tzv. streamingový systém.

4.1.9 Cílové skupiny projektu

V rámci projektu byly pro poskytnutí podpory nadefinovány 4 cílové skupiny (CS): **Rodiče s dětmi, osoby pečující o závislého člena rodiny, zaměstnavatelé a zaměstnanci.**

CS rodiče s dětmi

Pro CS rodiče s dětmi byla v rámci projektu připravena řada motivací, např.:²²⁵

- **Online vzdělávání (webináře)**, které rodičům umožnilo účastnit se zajímavých a přínosných vzdělávacích seminářů bez nutnosti dojet do místa konání. Popřípadě možnost zhlédnout tato školení ze záznamu (videozáznamy) pro rodiče, kterým péče o potomka neumožnila účastnit se daného semináře.
- **Online poradenství**, jak ve vzdělávacím centru tak i pomocí „face to face“ poradenství, jež pomohlo cílové skupině řešit specifické a individuální potřeby.
- **Workshopy**, kde díky setkávání osob s podobnými potřebami docházelo k výměnám názorů a zkušeností, jež mohly být využity i dalšími osobami ve svém praktickém životě.

CS rodičů s dětmi projevila velký zájem na sladování rodinného a pracovního života. Právě nové moderní a velmi pružné formy zaměstnávání či vzdělávání jsou velmi přínosné pro celou společnost. Rodiče nemusejí být omezeni v pracovním životě, nepotýkají se s problémy návratu do zaměstnání či případné ztráty kvalifikace, kterou si během pobytu nemohli rozvíjet. V rámci projektu byly klíčové aktivity zaměřeny tak, aby uspokojovaly potřeby právě těchto osob. Jediné co účastník projektu nutně potřeboval, bylo standardně výkonné připojení k internetu a pak již mu nic nebránilo účastnit se celé řady školení rozvíjejících a prohlubujících jeho znalosti.²²⁶

CS osoby pečující o závislého člena rodiny

Další cílovou skupinou, kterou se projekt snažil podpořit, byly osoby pečující o závislého člena rodiny. U této cílové skupiny byla náplň podpory shodná jako u předchozí CS

²²⁵ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²²⁶ Tamtéž.

(rodiče s dětmi), neboť i tyto osoby jsou velmi časově a fyzicky omezeny a to jak při výkonu zaměstnání, tak i pro účast na různých školeních. I pro tuto skupinu projekt zrealizoval možnost účastnit se online vzdělávání, online poradenství a účast na workshopech. I zde je totiž velký všeobecný zájem o sladění rodinného života zahrnující péči o závislou osobu s profesním rozvojem a možnostmi zaměstnání.²²⁷

CS zaměstnavatelé

Třetí CS projektu byli zaměstnavatelé. Ačkoliv je v České republice dostatečná základna, která nebrání zavádění práce na dálku, v současnosti této formy zaměstnávání příliš mnoho zaměstnavatelů nevyužívá. Cílem proto bylo seznámit zaměstnavatele s celou řadou výhod, které práce na dálku přináší a podnítit tak vznik těchto pracovních míst. Zaměstnavatelé zapojení do projektu získali celou řadu cenných informací a zkušeností z praxe, týkající se nových forem flexibilního zaměstnávání, popř. pomoc s jejím zavedením v jejich podnicích.²²⁸

Jako motivační prvek bylo zaměstnavatelům nabídnuto:²²⁹

- **Účast na online vzdělávání** (týkající se informování o zavádění práce na dálku či další témata),
- **Online poradenství** ve vzdělávacím centru a „face to face“ poradenství,
- **Workshopy pro zaměstnavatele** (setkání zaměstnavatelů, kteří již implementovali práci na dálku a mohou ostatním poskytnout cenné rady z praxe),
- **Seznámení zaměstnavatelů s realizovaným projektem a jeho cíli,**
- **K dispozici poradenské a vzdělávací centrum,** poskytující informace o zavádění práce na dálku v podnicích.

Díky zavádění nových flexibilních pracovních míst si mohou zaměstnavatelé ponechávat své stávající zaměstnance, kteří by jinak dočasně museli podnik opustit. Tito zaměstnanci jsou již ve firmě zaškoleni, a umožňuje-li to povaha práce, mohou ji provádět z domova (na mateřské dovolené apod.). Zaměstnavateli tak odpadají starosti s hledáním nového zaměstnance, náklady spojené s jeho zaškolením apod. Trh se tak stává mnohem

²²⁷ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ Tamtéž.

flexibilnějším a pracovat mohou i osoby, které by jinak byly velmi omezeny, což vede k zlepšení celkové situace na trhu práce.²³⁰

CS zaměstnanci

Poslední cílovou skupinou byli zaměstnanci. Jednalo se o CS, kterou se projekt snažil podpořit obdobným způsobem jako skupinu zaměstnavatelé, neboť právě znalost zaměstnanců o možnostech práce na dálku a její požadování v praxi může u zaměstnavatelů stimulovat zájem o tyto nové možnosti zaměstnávání. I pro tuto skupinu projekt zrealizoval možnost účastnit se online vzdělávání, online poradenství, účast na workshopech, seznámení s cíli projektu a možnost využívat služeb poradenského a vzdělávacího centra.²³¹

4.1.10 Harmonogram realizace projektu

Projekt byl dle předpokladu zahájen 1. ledna 2011 a ukončen k poslednímu prosinci 2012. Po celou dobu realizace projektu probíhala dle plánu celá řada aktivit, jež jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 4.1: Harmonogram realizace projektu „Práce na dálku“

	2011											
Klíčová aktivita	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Projektový management	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tvorba poradenského a vzdělávacího centra	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tvorba webového portálu	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tvorba manuálů					X	X	X	X	X	X	X	X
Tvorba a realizace webinářů								X	X	X	X	X
Workshopy										X	X	X
Tvorba videozáznamů z webinářů								X	X	X	X	X
	2012											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Projektový management	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tvorba poradenského a vzdělávacího centra	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Tvorba webového portálu	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tvorba manuálů	X	X	X	X								
Tvorba a realizace webinářů	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Workshopy	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Konference									X	X	X	
Tvorba videozáznamů z webinářů	X	X	X	X	X	X	X	X	X			

Zdroj: EDUWORK o.s., 2010

²³⁰ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²³¹ Tamtéž.

4.1.11 Rozpočet projektu

V rámci projektu byla pořízena celá řada hmotného i nehmotného majetku a rozpočítány mzdy realizačního týmu. Celkové výdaje projektu činily **7 560 040,43 Kč**. Z toho celkové nezpůsobilé výdaje činily 0 Kč a způsobilé výdaje korespondují s celkovými výdaji projektu (7 560 040,43 Kč).²³²

Osobní náklady činily celkem 5 426 668,80 Kč, což představovalo více než 80 % všech prostředků vynaložených na projekt. Pracovní smlouvy (PS) uzavřeny nebyly (0 Kč) a drtivá většina zúčastněných pracovala pouze na základě dohod o pracovní činnosti (DPC). Těchto dohod bylo s pracovníky uzavřeno celkem 14 a jejich kumulativní výše činila 5 412 268,80 Kč. Dohoda o provedení (DPP) práce byla uzavřena pouze jedna, na pozici moderátora/organizátora konference. Tato DPP měla celkovou hodnotu 14 400 Kč. Jiné osobní náklady v projektu nebyly využity.²³³ Podrobný přehled osobních nákladů, jež byly v projektu čerpány, je uveden v příloze č. 60.

Další složkou v rozpočtu bylo **cestovné**. To však díky povaze projektu, který se vyznačoval svou inovativností i v oblasti úspor za cestování (díky online komunikaci), nebylo potřeba. Náklady na cestovné tedy činili 0 Kč.²³⁴ Přehledná tabulka týkající se nákladů na cestovné je uvedena v příloze č. 61.

Výdaje na zařízení a vybavení se v rámci projektu vyšplhaly na 149 500 Kč. Z této částky pak 115 000 Kč připadlo na neodpisovaný hmotný majetek a 34 500 Kč na neodpisovaný nehmotný majetek. V kategorii odpisovaný nehmotný majetek ani odpisy vlastního majetku nebyly uvedeny žádné položky.²³⁵ Kompletní přehled je uveden v příloze č. 62.

Nákup služeb byl rovněž oblastí, pro kterou bylo v rámci projektu žádáno o finanční podporu. Celkové výdaje pro tuto kategorii činily 896 000 Kč, což odpovídalo asi 13,5 % celkového rozpočtu. Z této částky připadlo 120 000 Kč na tvorbu publikací, školících materiálů a manuálů. N odborné služby a studie finanční prostředky alokovány nebyly, ale na výdaje vyplývající přímo ze smlouvy bylo zapotřebí zajistit 40 000 Kč. Nejvíce prostředků v rámci této kategorie bylo zapotřebí na financování konference a kurzů, tato částka činila 700 000 Kč. Jiné náklady, zahrnující například doménu či webhosting byly

²³² EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²³³ Tamtéž.

²³⁴ Tamtéž.

²³⁵ Tamtéž.

v rozpočtu vyčísleny na 36 000 Kč.²³⁶ Komplexní přehled rozpočtu týkající se nákupu služeb je uveden v příloze č. 63.

Stavební úpravy nebyly při zřizování poradenského centra zapotřebí a tak pro tuto kategorii nenárokoval rozpočet projektu alokaci žádných finančních prostředků. V kategorii **přímé podpory** byla celková alokace vyčíslena na 61 200 Kč, přičemž celá tato částka připadla na cestovné a stravné. **Křížové financování** odpovídalo hodnotě 112 000 Kč a celá tato částka připadla na neodepisovaný nábytek (psací stoly, židle, skříně, apod.).²³⁷ Podrobný přehled těchto kategorií je uveden v příloze č. 64 a 65.

Přímé způsobilé výdaje činily celkem 6 645 368,80 Kč, přičemž přímé způsobilé výdaje bez křížového financování byly ve výši 6 533 368,80 Kč. Nepřímé výdaje byly vyčísleny na 914 671,63 Kč a celkové způsobilé výdaje nakonec představovaly 7 560 040,43 Kč. **Celkové výdaje projektu činily 7 560 040,43v Kč.**²³⁸ Kompletní přehled těchto údajů je uveden v příloze č. 66.

4.1.12 Zdroje financování a výdaje projektu

V rámci projektu činily výdaje **křížového financování** 112 000,00 Kč. **Soukromé prostředky** nebyly v rámci projektu využity (0 Kč). Rovněž nebyly financovány investiční způsobilé výdaje (0 Kč), pouze **celkové neinvestiční způsobilé výdaje projektu, které činily 7 560 040,43 Kč.**²³⁹

4.1.13 Finanční plán

Platby proběhly na základě předložených žádostí (01, 02, 03, 04, 05) v pěti platbách, každá splátka ve výši 1 592 871,00 Kč.²⁴⁰

4.1.14 Hodnoty indikátorů

V rámci projektu byl prvním indikátorem **počet podpořených osob** – celkem. Měrnou jednotkou byl počet osob, přičemž cílovou hodnotou bylo **200 osob**. Tohoto počtu podpořených osob mělo být dosaženo nejpozději 31. 12. 2012.

²³⁶ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²³⁷ Tamtéž.

²³⁸ Tamtéž.

²³⁹ Tamtéž.

²⁴⁰ Tamtéž.

Dalším indikátorem byl **počet podpořených organizací** – celkem. Kdy měrnou jednotkou byl počet, a v tomto případě bylo cílem podpořit **2 organizace**. Tohoto cíle mělo být dle plánu dosaženo opět k poslednímu prosinci 2012.

Třetím indikátorem, jenž byl v rámci projektu sledován, byl **počet úspěšných absolventů kurzů** – celkem, jejichž měrnou jednotkou byl počet a cílovou hodnotou dosaženou k 31. 12. 2012 bylo **460 osob**.

Posledním indikátorem sledovaným v rámci projektu byl počet **nově vytvořených/inovovaných produktů**. V tomto případě byl měrnou jednotkou produkt, jehož cílová hodnota činila **28 produktů** a tohoto cíle mělo být dosaženo rovněž k 31. 12. 2012.²⁴¹

4.1.15 Výběrová řízení v projektu

Výběrová řízení byla v rámci projektu zrealizována 2 a to na služby.²⁴²

- **pronájem videokonferenčního softwarového řešení pro webináře,**
- **pronájem prostor pro poradenské a vzdělávací centrum.**

Výběrové řízení pro pronájem videokonferenčního softwarového řešení pro realizaci webinářů spadalo do kategorie poskytování služeb. Jednalo se o veřejnou zakázku malého rozsahu a výběrové řízení bylo předem řádně naplánováno. Předpokládaná hodnota zakázky činila 250 000,00 Kč bez DPH a řízení bylo uskutečněno od 1. 6. 2011 do 29. 7. 2011. Celé výběrové řízení proběhlo řádně a s ohledem na předpokládanou cenu výše nákupu daných služeb byl výběr poskytovatele služby uskutečněn v souladu s pravidly pro výběr dodavatelů OP LZZ (oslovení min. 3 poskytovatelů služeb). Hlavními požadavky, jež se hodnotily při výběru dodavatele služby, byly: spolehlivost, reference, zkušenosti apod. Rovněž schopnost rychlosti dodávek, či ochota vyčlenit osobu přímo odpovědnou za dodávku byly pozitivně zohledněny. Důležitost této dodávky byla nesmírně důležitá, a proto kvalita dodávek služeb byla základní výběrovou prioritou. Výběr uskutečnila hodnotící komise, která na základě poskytnutých nabídek vybrala vhodného dodavatele služby. S tím byla následně uzavřena písemná smlouva, která do detailu upravovala klíčové aspekty dodávané služby.

²⁴¹ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²⁴² Tamtéž.

Druhé výběrové řízení bylo uskutečněno na pronájem prostor pro vybudování poradenského a vzdělávacího centra. Opět se jednalo o kategorii poskytování služeb a veřejnou zakázku malého rozsahu. Výběrové řízení bylo řádně naplánováno a probíhalo od 3. 1. 2011 do 25. 2. 2011. Hodnota dodávané služby činila 330 000,00 Kč a proto musely být splněny podmínky pro výběr dodavatelů definovaný v OP LZZ (oslovení min. 3 poskytovatelů služby). Prioritně byla zohledněna dostupnost místa pro cílovou skupinu, prostřední a samozřejmě cena (ta však nebyla rozhodujícím faktorem na úkor kvality). Výběrem se rovněž jako v předchozím případě zabývala hodnotící komise, která z předložených nabídek vybrala dodavatele, jež jevil jako nejvhodnější. Všechna dohodnutá fakta byla následně zanesena do písemné smlouvy, která byla mezi stranami uzavřena.²⁴³

4.1.16 Horizontální témata

Rovné příležitosti

V rámci projektu byli žadatel i partner obeznámeni s nutností řídit se zásadami rovných příležitostí. Princip podpory rovných příležitostí byl prioritně zohledněn již v návrhu projektu a po celou dobu realizace projektu byly sledovány nové aktuality z oblasti rovných příležitostí. Rovnosti bylo dosahováno především tak, že nebyly upřednostňovány ani diskriminovány žádné skupiny osob na základě pohlaví, věku, vzdělání, vyznání či postavení na trhu práce. Prosazování rovných příležitostí v rámci projektu nebylo žádným problémem, neboť vzdělávací aktivity obou zainteresovaných společností se dlouhodobě soustřeďují na odstraňování rozdílů na základě věku, pohlaví, vyznání, vzdělání apod.²⁴⁴

Udržitelný rozvoj

Rovněž problematiku udržitelného rozvoje organizace žadatele i partnera projektu brala na vědomí a i tato oblast byla plně implementována do projektového návrhu. Samozřejmostí při realizaci projektu bylo podporovat ekologické třídění odpadu, kdy byl zajištěn separovaný sběr pomocí dělených odpadkových košů. Tyto odpadky byly následně odváženy na určená sběrná místa. Jedním ze základních pilířů společností je šetrnost k životnímu prostředí, a proto bylo při realizaci projektu dbáno na maximální úspory využívaných materiálů a jejich efektivní užívání (oboustranný tisk, elektronická komunikace apod.). V rámci udržitelného rozvoje bylo v projektu velmi šetrně nakládáno

²⁴³ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²⁴⁴ Tamtéž.

s energetickými zdroji a vodou. Byl prováděn dohled nad čerpáním elektrické energie (osvětlení, vytápění) jak v kancelářích, tak i na akcích, konferenci apod. Místo plastových lahví o objemu 1,5litru byly využívány barely s pitnou vodou, které omezily vznik plastových odpadů z PET lahví. V neposlední řadě bylo při realizaci projektu dbáno na účelnost dopravy a snahu o minimalizaci individuální dopravy, tak aby nedocházelo k zbytečným emisím CO₂. V rámci celého projektu byly hojně využívány informační technologie, což šetřilo jak náklady (tištěné materiály, tužky, propisky), tak především životní prostředí.²⁴⁵

4.1.17 Publicita projektu

Publicita projektu byla zajištěna dle podmínek stanovených pro projekty realizované v rámci OP LZZ a probíhala těmito způsoby:²⁴⁶

- Inzerce v médiích,
- Tvorba audiovizuálních a filmových materiálů,
- Informace účastníkům projektu o spolufinancování projektu z fondů EU na veškerých dokumentech, se kterými přijdou do styku,
- Tvorba publicity na webových stránkách,
- Realizace seminářů a konferencí,
- Souhlas se zveřejněním v seznamu příjemců,
- Tvorba tištěných materiálů,
- Tvorba samolepek povinných log.

Inzerce v médiích

V průběhu celé realizace projektu byly vydávány tiskové zprávy prostřednictvím tiskových portálů a uveřejňovány informace o projektu v lokálním tisku a na webových stránkách. Tyto aktivity byly pořízeny zdarma, činnosti si vyžádaly pouze časový fond marketingového specialisty pracujícího na projektu. Jeho úkolem bylo tiskové zprávy zpracovávat a vyhledávat vhodná místa pro zveřejňování informací o projektu.

Tvorba audiovizuálních a filmových materiálů

V rámci realizace celého projektu byly průběžně zpracovávány videonahrávky z uskutečněných webinářů. Tyto videozáznamy byly zcela v souladu s pravidly publicity (opatřeny příslušnými logy, obrázky apod.)

²⁴⁵ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

²⁴⁶ Tamtéž.

Informace účastníkům projektu o spolufinancování projektu z fondů EU

Všechny dokumenty v rámci projektu, se kterými se účastníci projektu i široká veřejnost setkali, byly opatřeny vlajkami, logy či dalšími formami propagace dle pravidel publicity. Veškeré projektové akce byly řádně označeny a zúčastnění tak informováni o tom, že všechny aktivity projektu jsou spolufinancovány ze strukturálních fondů EU a státního rozpočtu ČR.

Tvorba publicity na webových stránkách

V rámci projektu byly umístěny loga a další vizuální oznámení dle pravidel publicity zveřejněny jak na webových stránkách projektu, ale také na portálu žadatelské a partnerské organizace. Rovněž byly hledány další možnosti umístění log a propagace projektu na dalších spřátelených webových stránkách.

Realizace seminářů a konferencí

V listopadu 2012 proběhla v brněnském Bobycentru, které se zúčastnila, jak cílová skupina projektu, tak i odborná veřejnost. Kapacita konference byla 130 míst a byla zcela vyprodána. Celá akce byla opět prezentována jako spolufinancována z prostředků EU a opatřena logy a dalšími vizuálními motivy.

Souhlas se zveřejněním v seznamu příjemců

Žadatel i partner projektu provedly souhlas, se zveřejněním v seznamu příjemců.

Tvorba tištěných materiálů

V rámci projektu byla vytvořena celá řada informačních materiálů. Konkrétně pro oslovení cílové skupiny byly vytvořeny informační letáky s podrobnými informacemi o projektu a jeho spolufinancování z evropských prostředků. Rovněž vznikly letáky pro účely oslovení cílové skupiny s úmyslem propagovat konané webináře, workshopy, konference či návštěvy poradenského centra. Distribuce letáků pak probíhala před konáním jednotlivých akcí. Na realizovaných akcích (seminářích, konferencích, workshopech) se pak účastníci zapisovali do prezenčních listin, které byly v souladu s pravidly zajištění publicity opatřeny příslušnými logy a značkami. Jedním z výstupů projektu bylo vytvoření 2 druhů manuálů pro práci z domova, jež jsou opět řádně označeny na základě pravidel publicity.

Tvorba samolepek povinných log

Dle pravidel publicity byla vytvořena řada samolepek s povinnými logy a těmito nálepkami byly označeny místnosti konání vzdělávacích aktivit. Dále jimi bylo označeno

celé vzdělávací centrum, konferenční prostory a další materiály týkající se projektu jako šanony, krabice, sešity, apod.

4.1.18 Udržitelnost projektu

Při přípravě projektu byla značná pozornost věnována také udržitelnosti aktivit projektu po skončení podpory z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Této udržitelnosti mělo být a bylo dosaženo těmito nástroji:²⁴⁷

- V rámci projektu byly zahrnuty mj. i komerční aktivity, které měly alespoň částečně omezit závislost na veřejných prostředcích. Veškeré projektové aktivity byly tedy navrženy takovým způsobem, aby bylo možné využívat komerčních aktivit (po ukončení financování z veřejných zdrojů) a díky příjmům z těchto komerčních aktivit v budoucnu samofinancovat vybrané činnosti navazující na projekt. Veřejné finance byly tedy jakýmsi startérem k zahájení činnosti poradenského centra, které zůstalo i po ukončení financování z veřejných zdrojů soběstačné. Rovněž pořádání nových webinářů stále pokračuje.
- Díky fungujícímu a zaběhlému systému poradenských a vzdělávacích aktivit po dobu realizace projektu bylo možné pokračovat v těchto aktivitách díky nabytým zkušenostem i po skončení projektu.
- K dalšímu využívání poradenských služeb napomohly i pozitivní výsledky, kterých dosahovali absolventi projektu již během doby jejich aktivního zapojení v projektu. Díky příjemným a pozitivním vjemům bylo bezpochyby pozvednuto kladné hodnocení vlivu projektu na pracovní i osobní aktivity jednotlivých absolventů.
- Veškeré výstupy, které vznikly během celé realizace projektu, jsou i nadále aktivně využívány. Materiály jsou používány při práci s cílovou skupinou a také poskytovány široké veřejnosti (záznamy webinářů, vytvořená literatura, apod.).
- I po ukončení realizace projektu je v plné funkčnosti zachován webový portál. Veškeré materiály, které během realizace projektu vznikly, jsou zde i nadále v elektronické formě přístupné jak absolventům projektu, tak i široké veřejnosti.

²⁴⁷ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

4.1.19 Přílohy projektu

Žadatel spolu s partnerem projektu řádně doložili veškerou potřebnou dokumentaci, kterou zveřejnili v rámci příloh projektu. V rámci žádosti byly vypracovány a přiloženy tyto přílohy:²⁴⁸

- Doklad o právní subjektivitě žadatele,
- Doklad o právní subjektivitě žadatele – statutární orgán,
- Čestné prohlášení partnera,
- Průzkum – osoby pracující z domova,
- Průzkum – zájemci o práci z domova,
- Rizika projektu,
- Vysvětlení technických pojmů,
- Monitorovací indikátory,
- Rozpočet,
- Webináře,
- Analýza inovativnosti.

²⁴⁸ EDUWORK o.s., 2010, ref. 208.

4.2 Dotazníkové šetření u CS o přínosu projektu „Práce na dálku“

Průzkum mínění cílové skupiny probíhal v průběhu března 2013 prostřednictvím internetového dotazníku, osobního dotazování i písemnou formou. Ukázka formuláře dotazníkového šetření je uvedena v příloze č. 67. Cílem průzkumu bylo potvrdit velký úspěch projektu mezi jejími absolventy, kteří se již během realizace vyjadřovali o projektu více než pozitivně. Samotný zájem o účast v projektu, který více než 3 krát přesáhl jeho absorpční kapacity, předesílal, že půjde o projekt těšící se významnému zájmu.

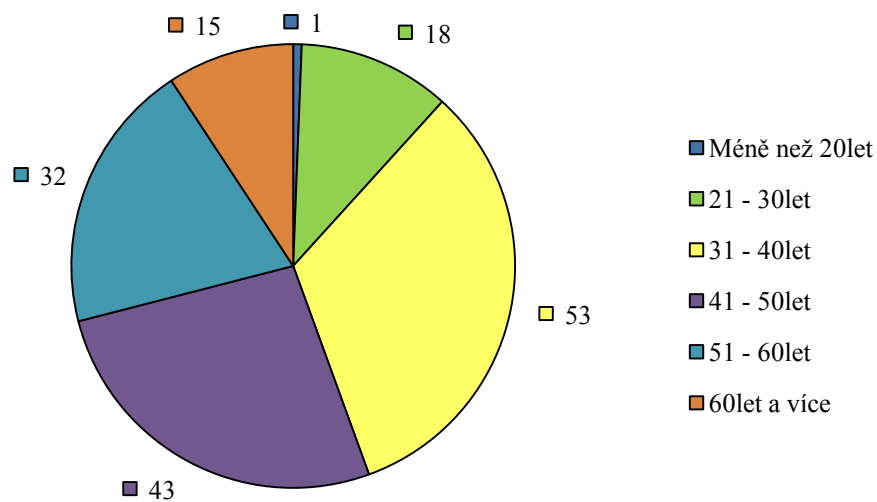
Celkový počet oslovených absolventů činil 241 osob, přičemž návratnost dotazníkových formulářů byla v počtu 183 kusů. Z navrácených formulářů byly vyřazeny neúplné či nesprávně vyplněné dotazníky a následně vyhodnoceno **162 odpovědí respondentů**, kteří odpovídali na 10 otázek. Z těchto odpovědí byly zpracovány výsledky, které přinesly a potvrdily předpokládané výsledky. V dotazníku byly využity zejména **uzavřené otázky**, vyskytly se zde však i **polozavřené** (s možností vlastní odpovědi v políčku „jiné“ a vyjádření svého názoru).²⁴⁹ Pro vizuální zpracování byly využity prioritně jednoduché **koláčové grafy** a také základní typ **sloupcových grafů**.²⁵⁰ Zanalyzovaná data byla následně slovně zhodnocena.

²⁴⁹ KOTLER, Philip et al. *Moderní marketing*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 1048 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

²⁵⁰ KOZEL, Roman et al. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2011. 304s. ISBN 978-80-247-3527-6.

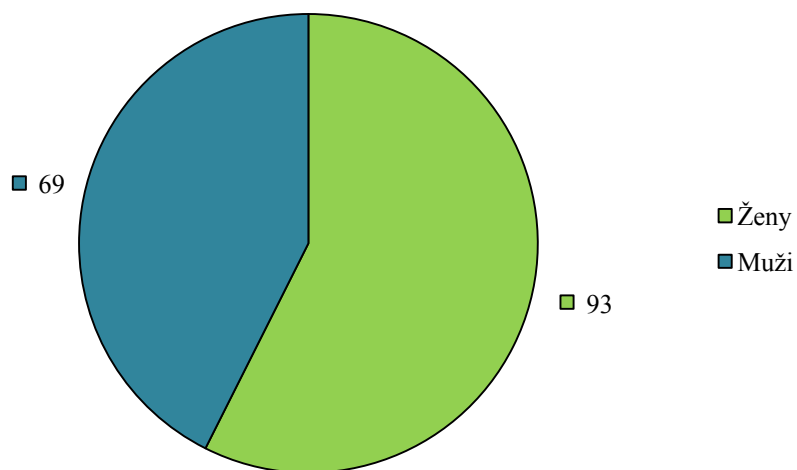
4.2.1 Grafické zpracování výsledků průzkumu

Graf 4.1: Jaký je Váš věk?

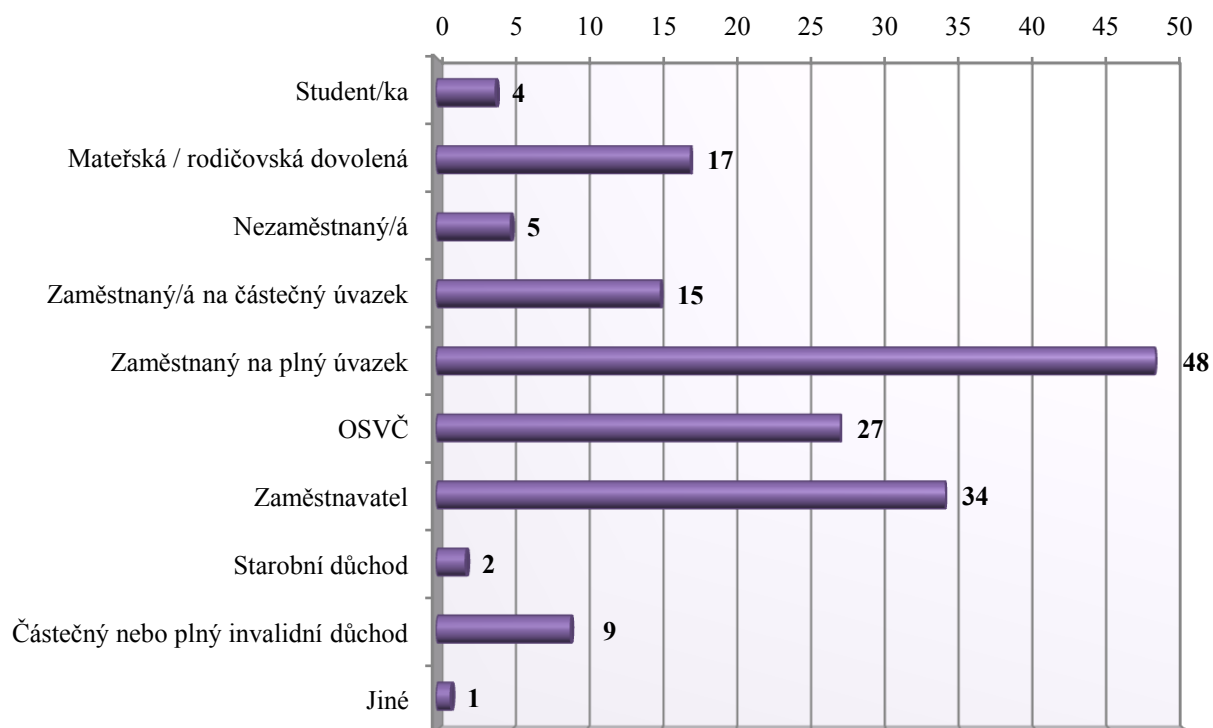
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.2: Jakého jste pohlaví?

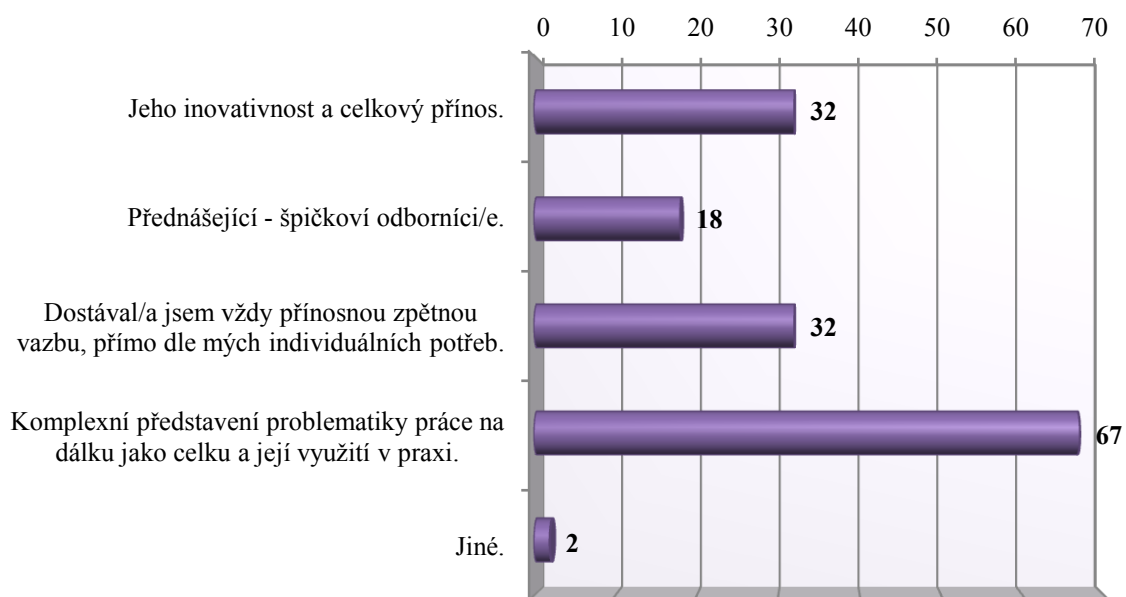
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.3: **Jaký je Váš současný stav?**

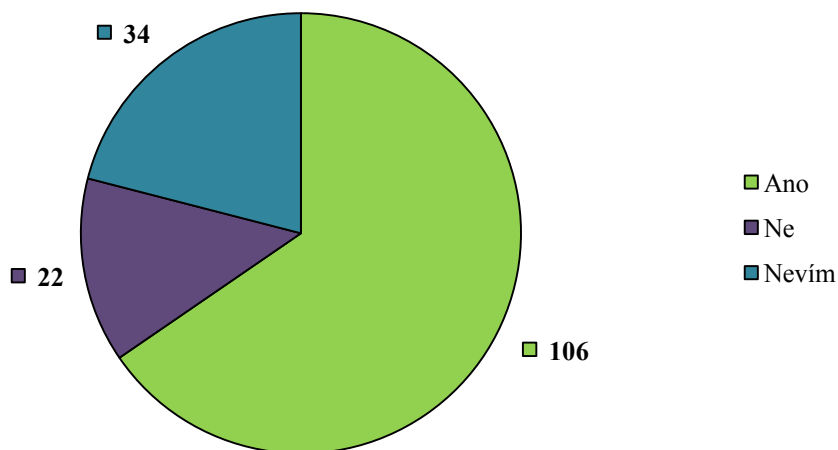
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.4: **Co Vás na projektu nejvíce zaujalo?**

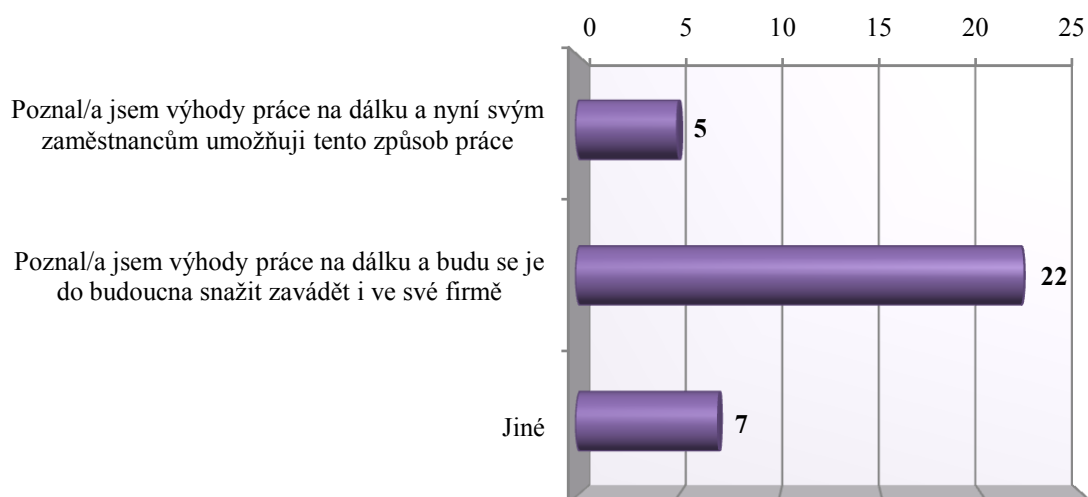
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.5: Nacházíme se v období přibližně 3 měsíce po ukončení projektu. Projevily se již znalosti/dovednosti, jež jste získal/a v rámci projektu ve Vašem praktickém životě?

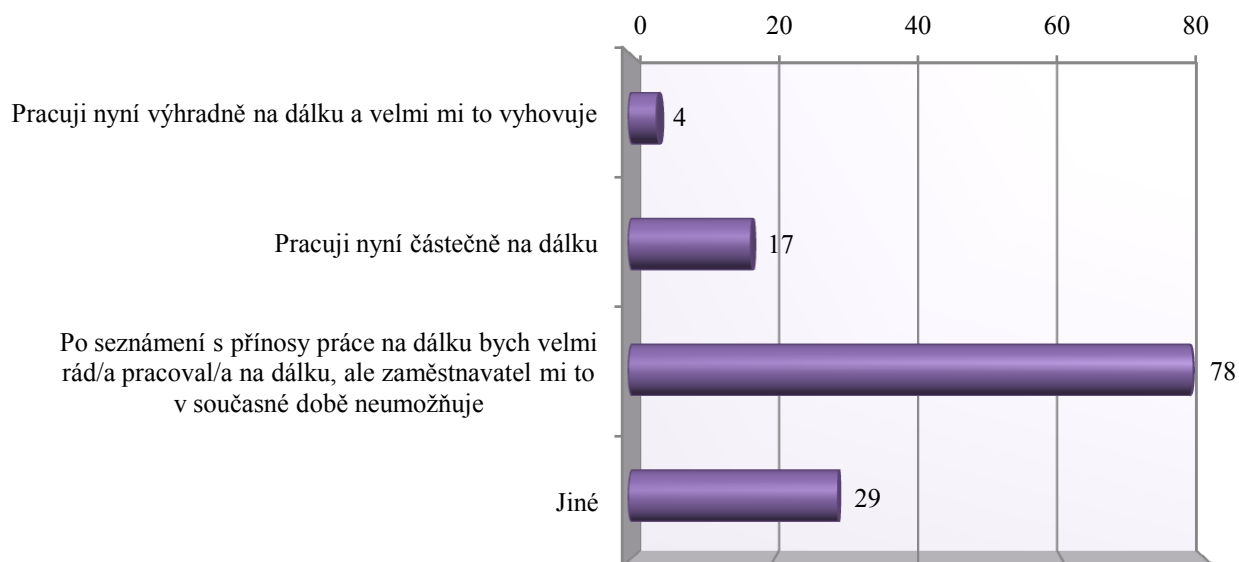
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.6: Jestliže jste na otázku č. 5 odpověděl/a „Ano“ a jste zaměstnavatel, zkuste prosím zkonkretizovat, v čem konkrétně se u Vás přínos prakticky projevil.

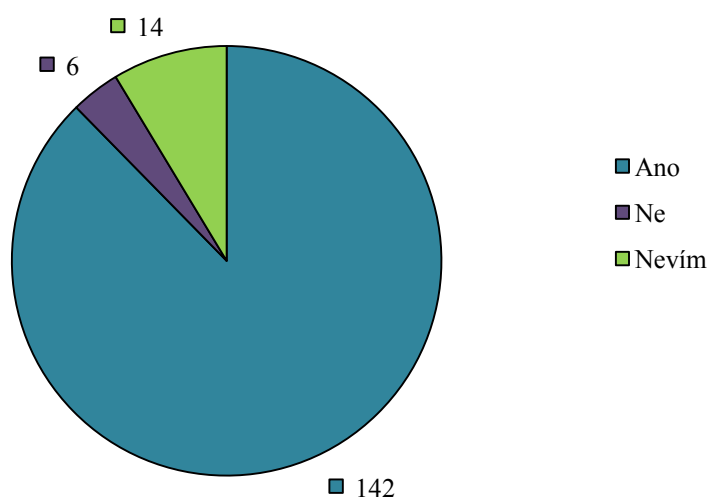
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.7: Jestliže jste na otázku č. 5 odpověděl/a „Ano“ a jste zaměstnanec, rodič pečující o dítě či osoba pečující o závislého člena rodiny, zkuste prosím zkonkretizovat, v čem konkrétně se u Vás přínos prakticky projevil.

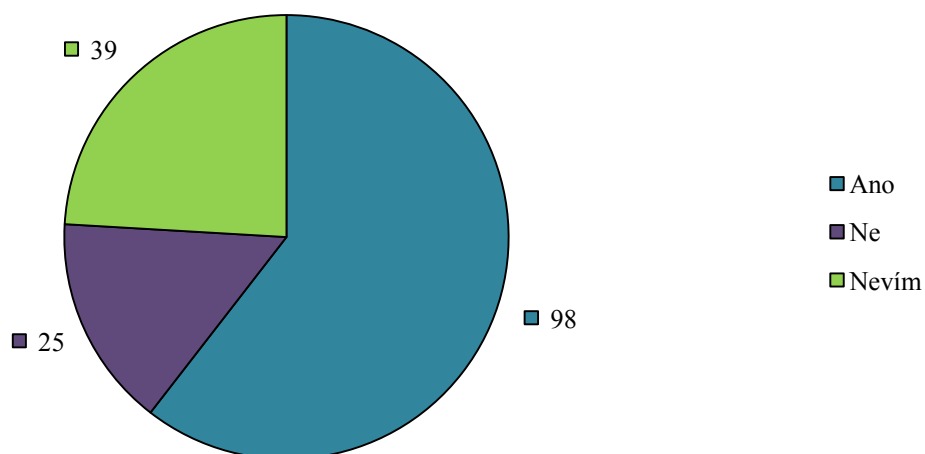
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.8: V případě, že by probíhal v budoucnosti obdobný projekt, jako „Práce na dálku“, doporučil/a byste jej potenciálním zájemcům?

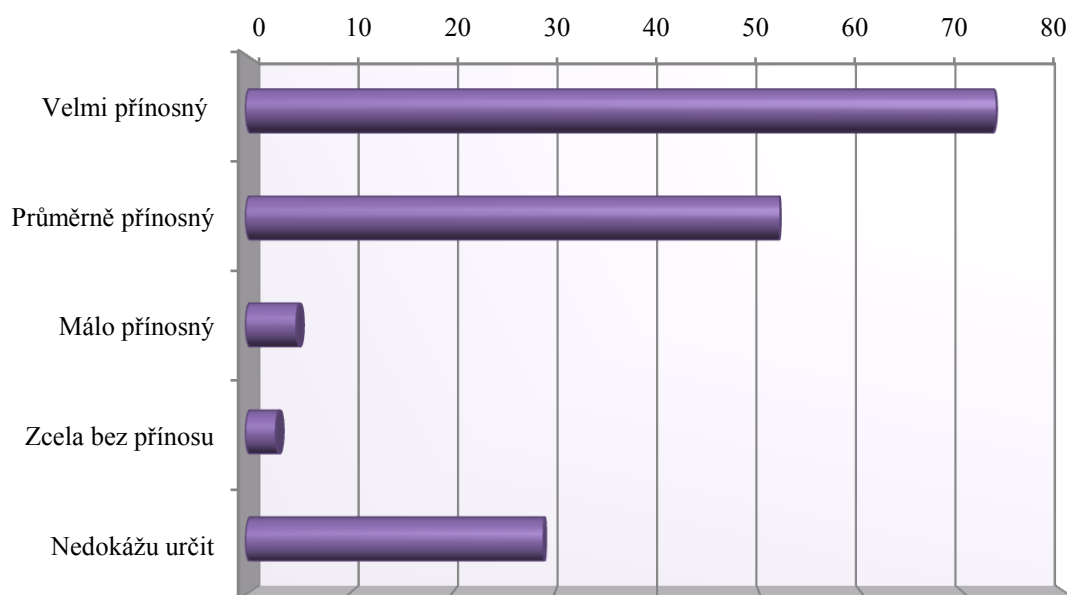
Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.9: V případě, že by v budoucnu navazoval na projekt „Práce na dálku“ další projekt, např. „Práce na dálku 2“, zúčastnil/a byste se opět?

Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

Graf 4.10: Jak byste celkově zhodnotil/a přínos projektu pro Váš život?

Zdroj: Vlastní tvorba, 2013

4.2.2 Slovní zhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Průzkumu se zúčastnilo 162 respondentů, z toho 93 žen a 69 mužů. Obecně se dá říci, že při aktivitách týkajících se alternativních forem zaměstnání převládá zájem žen. To vychází primárně z toho, že právě ženy jsou skupinou, která intenzivněji vyhledává možnosti jak zkombinovat péči o dítě a rodinu s profesním životem. Díky těmto novým možnostem mohou v dnešní době ženy zůstat v pracovním procesu a zároveň plnohodnotně pečovat o svou rodinu.

Na průzkum odpovídali respondenti mnoha věkových skupin, největší skupinu tvořila kategorie 31 – 40 let (53 odpovědí). Další velmi obsazené věkové kategorie byly 41 – 50 let (43 odpovědí) a 51 – 60 let (32 odpovědí). Nejméně respondentů bylo ve skupině méně než 20 let (pouze 1 odpověď) a 60 let a více (15 odpovědí). Jelikož tento vzorek odráží věkovou skladbu účastníků projektu, je patrné, že největší zájem o práci na dálku mají osoby mezi třiceti až padesáti lety. Do třiceti let je zájem poměrně malý, to je dáno především tím, že mladí lidé odkládají zakládání rodin, mají čas na svou práci a nehledají dočasně jiné alternativy. Ovšem po třiceti letech je nárůst zájmu o práci na dálku skutečně markantní, neboť v tomto období lidé hledají možnosti sladění svého rodinného a profesního života. Velký zájem pak přetrvává i mezi čtyřicátým až padesátým rokem a postupně se mírně snižuje. Je však důležité podotknout, že stále větší zájem o práci z domova projevují i osoby nad 60 let, které hledají možnosti svého profesního uplatnění s ohledem na svůj zdravotní stav a sníženou mobilitu.

Na základě průzkumu vyplynulo, že největší zájem o alternativní formy práce (práce na dálku) mají osoby zaměstnané na plný úvazek (48 odpovědí). To se dá přičíst zejména jejich „vázaností“ v místě výkonu povolání, ačkoliv by svou práci mohli provádět např. z pohodlí domova, bez nutnosti cestovat (programátoři, účetní, administrativní pracovníci, apod.). Velký zájem o účast v projektu projeví rovněž zaměstnavatelé (34 odpovědí), kteří hledají v dnešní krizi postihnuté ekonomice možnosti jak snižovat své náklady více než kdy dříve. Osoby samostatně výdělečně činné jsou rovněž skupinou s velkým zájmem o práci na dálku (27 odpovědí). Přirozeně velký zájem budí práce na dálku také u rodičů na mateřské či rodičovské dovolené (17 odpovědí), kdy jim tento způsob práce umožňuje být se svým dítětem a zároveň nezůstat bez finančních prostředků či stranou profesního dění. Zaměstnaní na částečný úvazek začínají v poslední době také více apelovat na možnost pracovat na dálku, neboť často se jim při tomto zkráceném pracovním poměru ani

„neoplatí“ cestovat do zaměstnání a zpět. Tyto osoby by rovněž vítaly možnost odvést svou činnost z domova a ušetřit tak svůj čas i peníze. Roste i zájem osob částečně nebo plně invalidních, které díky práci na dálku mohou zůstat zapojeny do profesního života, aniž by je jejich omezená mobilita diskriminovala.

Nejvíce dotázaných na otázku „Co Vás na projektu nejvíce zaujalo“ odpovědělo, že komplexní představení problematiky práce na dálku jako celku a její využití v praxi (67 odpovědí). Absolventům projektu se rovněž velmi líbila zpětná vazba, kterou od přednášejících dostávali individuálně dle svých potřeb (43 odpovědí). Respondenti rovněž vyzdvihli inovativnost projektu a jeho celkový přínos (32 odpovědí) a pozitivně zhodnotili také přednášející, jakožto špičkové odborníky (18 odpovědí). Z výsledků je patrné, že účastníci nejvíce ocenili samotné představení práce na dálku a tipy na její implementaci v praxi.

Dotázaní na otázku zdali nyní 3 měsíce od ukončení realizace projektu zaznamenali projevy nabytých znalostí či dovedností v praxi odpovídali velmi pozitivně. Více než 100 respondentů (106 odpovědí) vnímá ve svém životě alespoň náznaky úspěchu a odpovědělo „Ano“. Pouze 22 respondentů striktně zatklo možnost „Ne“ a 34 dotázaných zatím neví. Ze získaných poznatků je zjevné, že drtivá většina dotázaných již cítí ve svém životě vliv informací nabytých během účasti v projektu.

Další otázka, určená výhradně zaměstnavatelům se snažila zjistit, v čem konkrétně se v praxi přínos projevil. Nejvíce zaměstnavatelů (22 odpovědí) označilo odpověď, že výhody práce na dálku poznali a do budoucna se budou snažit tuto formu práce zavádět i ve své firmě. Z 34 odpovídajících zaměstnavatelů již práci na dálku umožňuje 5 z nich. Zbylí podnikatelé (7 odpovědí) vybrali odpověď „Jiné“ a vepsali svůj vlastní názor. Vlastní odpovědi nejčastěji odrážely názor, že by rádi tuto novou metodu práce zavedli, ale zatím ji nedokážou zcela efektivně implementovat. Další odpovědi byli ve smyslu prozatímní nedůvěry k zaměstnancům, že budou vykonávat svou práci stejně produktivně.

Na otázku určenou zaměstnancům a osobám pečujícím o dítě či závislou osobu, odpovídali respondenti následovně. Pouze 4 dotazovaní mají to štěstí a v současnosti již pracují výhradně z domova. Částečně na dálku (pár dní v týdnu) pracuje 17 dotázaných. Největší počet dotazovaných odpovědělo, že by po seznámení s přínosy práce na dálku velmi rádo pracovalo, ovšem není jim to v současnosti umožněno (78 odpovědí). Další respondenti

odpověděli do políčka „Jiné“, kde nejčastěji uváděli, že povaha jejich práce bohužel neumožňuje práci na dálku apod.

V případě, že by v budoucnu probíhal obdobný projekt, jako „Práce na dálku“ neuvěřitelných 142 respondentů odpovědělo, že by jej doporučilo ostatním potenciálním zájemcům. K účasti na projektu by nedalo doporučení pouze 6 dotázaných a 14 respondentů v tuto chvíli neví. Z výsledků vyplývá, že byl projekt zúčastněnými velmi pozitivně hodnocen a drtivá většina by jej doporučila dalším zájemcům.

Na dotaz, zdali by se absolventi tohoto projektu zapojili i do pokračování, např. „Práce na dálku 2“ byly již odpovědi o něco méně pozitivní. Z dotázaných by 98 respondentů šlo do dalšího projektu, 25 již by se neúčastnilo a 39 v tuto chvíli neví. Ačkoliv zde nejsou výsledky tak značné jako u předchozí otázky, lze to přičíst tomu, že se celá řada osob již po prvním konání projektu cítí vysoce obohacena znalostmi a další pokračování dle svého názoru již nepotřebuje.

Závěrečnou otázku, která byla v rámci dotazníkového šetření položena, vybírali respondenti z pěti možností. **Nejvíce dotázaných označilo projekt za velmi přínosný** (73 odpovědí). Za průměrně přínosný označilo projekt 52 dotázaných a za málo přínosný jej považovalo 5 osob. Jako zcela bez přínosu projekt zhodnotili pouze 3 respondenti a přínos projektu nedokáže určit 29 dotázaných.

4.2.3 Polostrukturované interview s jedním z realizátorů projektu

V rámci praktické části diplomové práce byl mimo dotazníkové šetření proveden též polostrukturovaný rozhovor s osobou, jež se přímo podílela na zajištění realizace samotného projektu. Dotazovaným byl pan inženýr, který v projektu zastával funkci **technického konzultanta**. Tomu bylo položeno 7 otevřených otázek, na které ústně odpovídal. Záznam z rozhovoru byl následně převeden do písemné podoby, která je zde prezentována. Pro interview byla zvolena polostrukturovaná varianta rozhovoru. Tato metoda rozhovoru je nejrozšířenější variantou, neboť potlačuje nevýhody, které přináší nestrukturovaný rozhovor a zároveň také nevýhody plynoucí z rozhovoru plně strukturovaného.²⁵¹ Velkou výhodou polostrukturovaného rozhovoru je možnost odchýlit se od pevně stanovené struktury a přizpůsobit další otázky v závislosti na aktuálním vývoji.

²⁵¹ MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4.

Další výhodou rozhovoru je osobní kontakt s možností vedení přirozeně plynoucí a přitom koordinované konverzace, vč. možnosti blíže specifikovat nejasně položenou otázku.²⁵² Všechna tato fakta vedla k rozhodnutí vést právě tuto formu rozhovoru. Na položené dotazy odpovídal pan inženýr následovně:

1. Co všechno obnášela Vaše pozice technického konzultanta v praxi?

Na svém postu jsem připravoval technické specifikace systému a vybavení potřebného pro realizaci online školení – webinářů. Připravoval jsem podklady pro programování systému pro správu webinářů a portál Práce na dálku. Dále jsem školil lektory, kteří se na webinářích podíleli, poskytoval technickou podporu nejen jim, ale také účastníkům webináře. Pořizoval videozáznamy, zpracovával je a vystavoval na internetu pro pozdější použití.

2. Byly pro Vás činnosti, jež jste vykonával v rámci svého působení v projektu obohacením a přínosem, zejména pro Váš profesní život?

Měl jsem možnost přispět k vývoji zajímavého systému pro pořádání webinářů a snadnou distribuci širokému okruhu zájemců. Zkušenosti z realizace webinářů přispěly k rozvoji best practises pro tento moderní typ vzdělávání.

3. Dne 15. listopadu 2012 proběhla v brněnském Bobycentru konference k projektu „Práce na dálku“ a Vy jste patřil mezi přednášející. O jaké problematice jste přednášel?

Na konferenci jsem vystoupil s příspěvkem na téma bezpečnosti dat v cloudu tedy v systémech provozovaných v prostředí internetu. Tyto systémy jsou pro práci na dálku stěžejní a často se můžeme setkat s obavami z bezpečnosti plynoucími z neznalosti.

4. Jak se Vám pracovalo s ostatními členy realizačního týmu?

Práce s ostatními členy týmu byla zcela bezproblémová. Jednak jsou to odborníci ve svých oblastech, ale hlavně mají zkušenosti s prací na dálku a tak veškerá komunikace a organizace probíhala hladce.

²⁵² MARSHALL, Catherine a Gretchen ROSSMAN. *Designing qualitative research*. 2. vyd. Thousand Oaks : SAGE Publications, 1995. 178 s. ISBN 0-8039-5249-X.

- 5. Kdyby Vám byla opět nabídnuta možnost podílet se na realizaci obdobného projektu na stejné pracovní pozici, přijal byste tuto nabídku nebo byste raději vyzkoušel jinou pracovní pozici.**

V případě realizace dalšího projektu bych rád přijal stejnou nebo podobnou pozici, protože již disponuji bohatými zkušenostmi z oblasti online vzdělávání a vnímám tuto oblast jako velmi přínosnou pro jakýkoliv projekt.

- 6. Jak byste zhodnotil celkový průběh projektu po technické stránce?**

Po technické stránce jsme nezaznamenali výraznější problémy. Samozřejmě vývoj technologií jde stále vpřed a např. videokonferenční systémy se stále vylepšují a přináší nové možnosti. V současné době je však technika již natolik vyspělá, že lze jak práci na dálku tak online vzdělávání úspěšně realizovat.

- 7. Jaký je Váš názor na celkový přínos projektu pro společnost, respektive pro absolventy projektu?**

Myslím si, že projekt byl velmi přínosný hlavně v oblasti vzdělávání zaměstnavatelů. Ti získali např. ucelené informace o tom jak na práci na dálku z vydaných knih a mohou tak nejen uspořít provozní prostředky, ale také vytvořit nová pracovní místa. Dalším přínosem byl také osobní rozvoj realizátorů a účastníků vzdělávacích aktivit z oblasti „zaměstnanců“, kteří mohou přinést nový pohled na problémy spojené s jejich zaměstnáním nebo samozaměstnáním.

Děkuji za Váš čas a přeji mnoho dalších úspěchů v osobním i profesním životě.

4.3 Zhodnocení projektu

Na základě všech informací, které byly při zkoumání projektu získány, můžeme konstatovat, že se jednalo o **velmi úspěšný projekt**, nesmírně prospěšný pro všechny zainteresované strany. Při realizaci projektu se prioritně hledělo na poskytnutí maximální možné pomoci cílové skupině. Dále se však při tvorbě projektu mohly po profesní stránce novými znalostmi a praktickými zkušenostmi obohatit i samotní pořadatelé a realizátoři projektu. Již před zahájením projektu bylo zřejmé, že se projektu podaří zcela bez problému naplnit plánované počty cílové skupiny. Kapacita zahrnovala cca 700 osob, ovšem zájem o účast na projektu projevil okolo 2 000 lidí.

Již samotná projektová žádost byla srozumitelně a pečlivě zpracována. Žádné nedostatky nebyly shledány ani při analyzování rozpočtu, který můžeme zhodnotit jako zcela přiměřený a maximálně hospodárný. Aktivita projektu se snažily komplexně pojmut celou problematiku práce na dálku a cílové skupině tak poskytnout v této oblasti co nejlepší informace a praktickou pomoc. Projektovou žádost lze označit jako velmi zdařilou.

Po vyhodnocení dotazníkového šetření bylo zřejmé, že pozitivní názor na projekt sdílí drtivá většina absolventů projektu. Z šetření vyplynulo, že měl projekt skutečně velký úspěch, protože jej většina respondentů označila za velmi přínosný.

I samotní realizátoři hodnotí projekt jako úspěch, kterého však bylo možné dosáhnout, pouze díky finančním prostředkům, poskytnutým na realizaci projektu z evropských zdrojů. Bez těchto evropských peněz by byl projekt či obdobné aktivity jen stěží realizovatelné. Realizátoři také rádi vzpomínají na závěrečnou konferenci k projektu „Práce na dálku“, která se těšila takovému zájmu, že kapacita 130 míst byla téměř okamžitě zaplněna. Po skončení konference všichni zúčastnění zhodnotili setkání a výkon přednášejících samými superlativy, což pro ně bylo po téměř dvouletém snažení tou nejlepší odměnou. Fotografie z konference jsou k nahlédnutí v příloze č. 68.

Projekt byl velmi přínosný, hospodárný, efektivní a evropské prostředky byly v tomto případě alokovány na správném místě.

5 Závěr

Oblast lidských zdrojů spolu s podporou zaměstnanosti je jednou z klíčových oblastí na úrovni členských států, ale také Evropské unie jako celku. Tuto skutečnost potvrzuje i fakt, že je podpora lidských zdrojů a zaměstnanosti jednou z hlavních priorit Evropské unie. Již v roce 1957, kdy byly podepsány Římské smlouvy, docházelo k oficiálnímu rozvoji regionální politiky na národní i nadnárodní úrovni. Jejím hlavním cíle bylo přispět ke snižování hospodářských rozdílů mezi regiony, a aby tohoto cíle mohlo být dosaženo, bylo zapotřebí realizovat potřebná opatření, např. využívání strukturálních fondů či jiných prostředků z rozpočtu EU. Zvláště v posledních letech, kdy Evropa pozvolna ztrácí své postavení světového lídra, je nezbytné produkovat kvalitní a inovativní produkty s vysokou přidanou hodnotou. Proto je velmi důležité i nadále usilovně podporovat snižování regionálních disparit – pomáhat méně rozvinutým oblastem a stimulovat tak jejich snahu o produkci kvalitních výrobků, uplatnitelných ve světovém obchodě. Aby mohly být inovativní produkty vyráběny, je nevyhnutelné podporovat rozvoj lidského kapitálu pracovníků, kteří budou tyto nové produkty vyvíjet a vyrábět. To povede jednak ke zvýšení konkurenceschopnosti celé ekonomiky, ale také k růstu zaměstnanosti a životní úrovni obyvatel.

Diplomová práce byla prioritně zaměřena na zkoumání a hodnocení dosavadního vývoje čerpání evropských prostředků, vč. věcného pokroku v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Zabývala se rovněž teoretickými východisky a praktickým zkoumáním ukončeného projektu. Pro Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je typická realizace měkkých projektů, které jsou zaměřeny především na rozvoj schopností a dovedností občanů. Diplomová práce věnovala stěžejní pozornost právě tomuto operačnímu programu a rovněž zkoumaný projekt byl realizován v rámci OP LZZ.

Hlavním cíle diplomové práce bylo provést analýzu finančního a věcného pokroku při využívání podpory prostřednictvím strukturálních fondů EU. Vzhledem ke konečnému obsahu práce lze konstatovat, že stanovený cíl byl úspěšně naplněn. Hypotézou diplomové práce byl předpoklad, že čerpání finančních prostředků i věcný pokrok je v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost poměrně úspěšný. Hypotézu týkající se finančního pokroku je možné přijmout, neboť bylo dokázáno, že postup byl v letech 2007 – 2012 hmatatelný, protože docházelo k jednoznačnému nárůstu všech finančních toků programu. Věcný pokrok byl úspěšný jen částečně, protože řada programových indikátorů

dosud nebyla naplněna a hypotéza byla v této oblasti potvrzena jen částečně. V průběhu zkoumání došlo rovněž k získání poznatků z provedeného dotazníkového šetření, které ukázalo, že spokojenost s průběhem projektu ze strany realizátorů a především účastníků byla nadprůměrná. Práce obsahuje také vyjádření jednoho z realizátorů projektu, který v rámci polostrukturovaného interview vyjádřil svou maximální spokojenost s celkovou organizací a průběhem projektu.

Z diplomové práce vyplývá, že podpora lidských zdrojů je v České republice významnou oblastí, které je věnována velká pozornost. Díky evropským prostředkům, které umožňují podporovat rozvoj lidských zdrojů, dochází ke snižování nezaměstnanosti na trhu práce a k celkovému růstu životní úrovně. Proto je nezbytné i nadále v tomto trendu pokračovat a na nová programová období navrhovat odpovídající operační programy, které budou oblast rozvoje lidských zdrojů podporovat. Tím se docílí možnosti realizovat další přínosné projekty, které budou pomáhat obyvatelstvu a rozvíjet jeho znalosti.

Seznam použité literatury

Knihy:

- 1) BALDWIN, Richard a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada Publishing, 2008. 475 s. ISBN 978-80-247-1807-1.
- 2) BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, 2011. 342 s. ISBN 978-80-2461-974-3.
- 3) BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- 4) BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Praha: EUPRESS, 2009. 80 s. ISBN 978-80-7908-014-2.
- 5) CIHELKOVÁ, Eva. *Světová ekonomika. Regiony a integrace*. Praha: Grada Publishing, 2002. 244 s. ISBN 80-247-0193-6.
- 6) DOČKAL, Vít. *Strukturální fondy EU – projektový cyklus a projektové řízení: příručka projektového manažera*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 137 s. ISBN 978-80-210-4390-9.
- 7) EUROPEAN COMMISSION. *Politika soudržnosti 2007 – 2013*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007. 160s. ISBN 92-79-03801-X.
- 8) EUROPEAN COMMISSION. *Politika soudržnosti 2014 – 2020*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2011. 20s. ISBN 978-92-79-21486-8.
- 9) FIALA, Petr. *Projektové řízení – modely, metody, analýzy*. Praha: Professional Publishing, 2004. 276 s. ISBN 80-86419-24-X.
- 10) HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2
- 11) CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. *Finanční prostředky fondů EU v období 2007 – 2013*. Praha: Ireas, 2007. 181 s. ISBN 987-80-86684-43-7.
- 12) KONIG, P., L. LACINA a J. PŘENOSIL. *Učebnice evropské integrace*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. 414 s. ISBN 978-80-7364-044-6.
- 13) KOTLER, Philip et al. *Moderní marketing*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 1048 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

- 14) KOZEL, Roman et al. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2011. 304s. ISBN 978-80-247-3527-6.
- 15) NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TUO, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
- 16) MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- 17) MARSHALL, Catherine a Gretchen ROSSMAN. *Designing qualitative research*. 2. vyd. Thousand Oaks : SAGE Publications, 1995. 178 s. ISBN 0-8039-5249-X.
- 18) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. Praha: MPSV, 2011. 184 s.
- 19) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014 – 2020*. Praha: MMR, 2012a. 95 s.
- 20) MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Programový dokument OPŽP pro období 2007 – 2013*. Praha: MPŽP, 2007. 256s.
- 21) MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4.
- 22) MOLLE, Willem. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007. 342 s. ISBN 978-0- 415-43812-4.
- 23) PAVLÁK, Miroslav. *Lidské zdroje a fondy EU*. Praha: ASPI, 2006. 127 s. ISBN 80-7357-139-0.
- 24) STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- 25) TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.
- 26) VILAMOVÁ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada Publishing, 2005. 196 s. ISBN 80-247-1194-X.
- 27) WOKOUN, René et al. *Regionální rozvoj*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Elektronické publikace:

- 28) BROWN, Lenka. Výzvy pro budoucí politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU. [online]. VŠE Praha, 2008 [25. 3. 2013]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=rst&pdf=49.pdf.
- 29) MELECKÝ, Lukáš. *Východiska programování strukturální pomoci v EU*. [online]. VŠB Ostrava, 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/course/view.php?id=318>.
- 30) MELECKÝ, Lukáš. *Logika programování strukturální pomoci v EU*. [online]. VŠB Ostrava, 2012b [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/course/view.php?id=318>.
- 31) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Průvodce vyplněním projektové žádosti OP Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online]. 2008 [25. 3. 2013]. Dostupný z <http://www.konep.cz/editor/filestore/File/pruvodce.pdf>.
- 32) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Výroční zpráva o provádění Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost 2011*. [online]. 2013 [25. 3. 2013]. Dostupný z: <http://www.esfcr.cz/file/8314/>.
- 33) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013*. [online]. 2007 [25. 3. 2013]. Dostupný z: <http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2011/02/nsrr.pdf>.
- 34) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – leden 2013*. [online]. 2013 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/9ff0b0b3-d2cf-47a8-ad5c-7e2f07e98a3a/MMZ_2013_01.pdf.
- 35) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – leden 2008*. [online]. 2008a [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1c147ae0-0978-45a0-bdf5-69b3139c5912/MMZ_2008_01_1c147ae0-0978-45a0-bdf5-69b3139c5912.pdf.
- 36) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2008*. [online]. 2008b [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a/MMZ_2008_12_6301801e-1c0d-46b4-b5d4-7824c9b32e5a.pdf.

- 37) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2009*. [online]. 2009 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a/MMZ_2009_12_1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a.pdf.
- 38) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2010*. [online]. 2010 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f/MMZ_2010_12_a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f.pdf.
- 39) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2011*. [online]. 2011 [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671/MMZ_2011_12_1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671.pdf.
- 40) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva – prosinec 2012*. [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupný z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf.

Webové stránky:

- 41) EUROPEAN COMMISSION. Jednotný evropský akt. *Europa.eu* [online]. 2010 [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_singleact_cs.htm.
- 42) EUROPEAN COMMISSION. Agenda 2000. *Europa.eu* [online]. 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_2_cs.htm.
- 43) EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jaspers. *Europa.eu* [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jaspers_cs.cfm.
- 44) EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jessica. *Europa.eu* [online]. 2012c [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jessica_cs.cfm.

- 45) EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jeremie. *Europa.eu* [online]. 2012d [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jeremie_cs.cfm#1.
- 46) EUROPEAN COMMISSION. Iniciativa Jasmine. *Europa.eu* [online]. 2012e [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jasmine_cs.cfm#2.
- 47) EUROPEAN COMMISSION. Maastrichtská smouva. *Europa.eu* [online]. 2012f [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_maastricht_cs.htm.
- 48) EUROPEAN COMMISSION. Víceletý finanční rámec. *Europa.eu* [online]. 2012g [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/cs/ec/135374.pdf
- 49) EUROSOP. Přehled členských států. *Eurosop.cz* [online]. 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.eurosop.cz/734/sekce/aktualni-stav/>.
- 50) EUROSOP. Změny po Lisabonské smlouvě. *Eurosop.cz* [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupné z: <https://www.eurosop.cz/8900/sekce/zmeny-po-lisabonske-smlouve/>.
- 51) EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR. Statistická data čerpání. *Esfer.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.esfer.cz/statisticka-data-cerpani>.
- 52) KONFERENCE „PRÁCE NA DÁLKU“. Fotografie z konference. *Facebook.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: https://cs-cz.facebook.com/pracenadalku/photos_stream.
- 53) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Informace pro žadatele a příjemce. *Mpsv.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/6023>.
- 54) MINISTERSTVO VNITRA. Podpora Transevropské dopravní sítě. *Mvcr.cz* [online]. 2008 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/podpora-transevropske-dopravni-site.aspx>.
- 55) REGIONÁLNÍ RADANUTS II Severovýchod. Slovník pojmů. *Rada-severovychod.cz* [online]. 2009 [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/g-i>.

- 56) SLOVNÍK CIZÍCH SLOV ABZ. Význam slova solidarita. *Slovník-cizich-slov.abz.cz* [online]. 2012 [25. 3. 2013]. Dostupné z: http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=solidarita.
- 57) STRUKTURÁLNÍ FONDY. Slovník pojmů. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012a [25. 3. 2013]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS).
- 58) STRUKTURÁLNÍ FONDY. Regionální politika EU. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012b [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>.
- 59) STRUKTURÁLNÍ FONDY. Iniciativy společenství. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012c [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi>.
- 60) STRUKTURÁLNÍ FONDY. Informace o fondech. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012d [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>.
- 61) STRUKTURÁLNÍ FONDY. Abecední seznam pojmů. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2012e [25. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/Abecedni-seznam-pojmu>.

Interní zdroje:

- 62) EDUWORK o.s. *Projektová žádost „Práce na dálku“*. Interní materiál společnosti, 2010, s. 53.

Seznam zkratek

CF	Cohesion Fund Kohezní fond (Fond soudržnosti)
CSG	Community Strategic Guideline on Cohesion Strategické obecné zásady společenství
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development Evropská banka pro obnovu a rozvoj
ECSC	European Coal and Steel Community Evropské společenství uhlí a oceli
EFF	European Fisheries Fund Evropský rybářský fond
EIB	European Investment Bank Evropská investiční banka
EIF	European Investment Fund Evropský investiční fond
EMMF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
EMU	Economic and Monetary Union Hospodářská a měnová unie
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund

	Evropský sociální fond
EU	European Union
	Evropská Unie
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance
	Finanční nástroj pro podporu rybolovu
GG	Globální grant
GP	Grantový projekt
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
IOP	Integrovaný operační program
IP	Individuální projekt
JASMINE	Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe
	Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě
JASPERS	Joint Assistance to Support Project in European Regions
	Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech
JESSICA	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas
	Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí
JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises
	Společné evropské zdroje pro mikropodniky až střední podniky
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MMZ	Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání fondů SF/FS a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky

NDP	National Development Plan Národní rozvojový plán
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NSRF	National Strategic Reference Framework Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistiques Nomenklatura územně statistických jednotek
OP	Operational Programme Operační program
OP DP	Operační program Doprava
OP LRZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha Adaptabilita
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP PK	Operační program Praha Konkurenceschopnost
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro Inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
ROP JV	Regionální operační program Jihovýchod
ROP JZ	Regionální operační program Jihozápad
ROP MS	Regionální operační program Moravskoslezsko
ROP SČ	Regionální operační program Severní Čechy
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava

ROP SV	Regionální operační program Severovýchod
ROP SZ	Regionální operační program Severozápad
ŘO	Řídící orgán
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
SEA	Single European Act
	Jednotný vnitřní trh
SR	Státní rozpočet
TOP	Tematický operační program
ZS	Zprostředkující subjekt

Seznam tabulek

- Tab. 2.1: Alokace finančních prostředků dle cílů současného programového období 2007 – 2013
- Tab. 2.2: Přehled finanční alokace pro ČR dle jednotlivých cílů v programovém období 2007 – 2013
- Tab. 2.3: Rozpočet Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost dle dílčích let
- Tab. 2.4: Podokruh 1b – Hospodářská, sociální a územní soudržnost (mil. EUR, v cenách roku 2011)
- Tab. 3.1: Celková alokace finanční podpory v programovém období 2007 – 2013 dle jednotlivých OP (v tis. EUR)
- Tab. 3.2: Celková alokace finanční podpory pro programové období 2007 – 2013 dle jednotlivých prioritních os (v tis. EUR)
- Tab. 3.3: Komplexní přehled čerpání finančních prostředků k 5. březnu 2013
- Tab. 3.4: Počty projektů dle stavů a prioritních os (k 5. 3. 2013)
- Tab. 4.1: Harmonogram realizace projektu „Práce na dálku“

Seznam grafů

- Graf 2.1: Rozdělení finančních prostředků pro jednotlivé cíle v programovém období 2007 – 2013
- Graf 3.1: Počet podaných žádostí individuálních projektů v letech 2007 – 2012
- Graf 3.2: Finanční pokrok u individuálních projektů v letech 2007 – 2012
- Graf 3.3: Počet podaných žádostí globálních grantů v letech 2007 – 2012
- Graf 3.4: Finanční pokrok u globálních grantů v letech 2007 – 2012
- Graf 3.5: Počet podaných žádostí grantových projektů v letech 2007 – 2012
- Graf 3.6: Finanční pokrok u grantových projektů v letech 2007 – 2012
- Graf 3.7: Komplexní přehled čerpání finančních prostředků (k 5. 3. 2013)
- Graf 3.8: Počty projektů dle stavů a prioritních os (k 5. 3. 2013)
- Graf 3.9: Věcný pokrok pro vybraný indikátor výstupů – Počet podpořených osob (celkem)
- Graf 3.10: Věcný pokrok pro vybraný indikátor výsledku – Počet nově vytvořených pracovních míst (celkem)
- Graf 3.11: Věcný pokrok pro vybraný indikátor dopadu – Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (celkem)
- Graf 4.1: Jaký je Váš věk?
- Graf 4.2: Jakého jste pohlaví?
- Graf 4.3: Jaký je Váš současný stav?
- Graf 4.4: Co Vás na projektu nejvíce zaujalo?
- Graf 4.5: Nacházíme se v období přibližně 3 měsíce po ukončení projektu. Projevily se již znalosti/dovednosti, jež jste získal/a v rámci projektu ve Vašem praktickém životě?
- Graf 4.6: Jestliže jste na otázku č. 5 odpověděl/a „Ano“ a jste zaměstnavatel, zkuste prosím zkonkretizovat, v čem konkrétně se u Vás přínos prakticky projevil.

Graf 4.7: Jestliže jste na otázku č. 5 odpověděl/a „Ano“ a jste zaměstnanec, rodič pečující o dítě či osoba pečující o závislého člena rodiny, zkuste prosím zkonkretizovat, v čem konkrétně se u Vás přínos prakticky projevil.

Graf 4.8: V případě, že by probíhal v budoucnosti obdobný projekt, jako „Práce na dálku“, doporučil/a byste jej potenciálním zájemcům?

Graf 4.9: V případě, že by v budoucnu navazoval na projekt „Práce na dálku“ další projekt, např. „Práce na dálku 2“, zúčastnil/a byste se opět?

Graf 4.10: Jak byste celkově zhodnotil/a přínos projektu pro Váš život?

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. 4. 2013

.....
Eva Skalova /
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha 1: Přehled výlučných, sdílených a doplňkových kategorií pravomocí
- Příloha 2: Přehled rozšiřování EU
- Příloha 3: Komplexní přehled programového systému strukturální pomoci 2000 – 2006
- Příloha 4: Komplexní přehled programového systému strukturální pomoci 2007 – 2013
- Příloha 5: Logický rámec programování
- Příloha 6: Celkový přehled logiky programování strukturální pomoci EU v období 2007 – 2013
- Příloha 7: Schéma přístupu shora dolů
- Příloha 8: Schéma přístupu zdola nahoru
- Příloha 9: Schéma typologie indikátorů programů strukturálních fondů Evropské unie
- Příloha 10: Komplexní přehled operačních programů ČR pro období 2007 – 2013
- Příloha 11: Oficiální logo Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost
- Příloha 12: Přehled cílů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost
- Příloha 13: Přehled prioritních os v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost
- Příloha 14: Podrobný popis prioritních os OP LZZ
- Příloha 15: Přehled implementační struktury Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost
- Příloha 16: Kontextové indikátory pro Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
- Příloha 17: Indikátory na úrovni prioritních os a jejich kvantifikace (prioritní osa 1)
- Příloha 18: Indikátory na úrovni prioritních os a jejich kvantifikace (prioritní osa 2)
- Příloha 19: Indikátory na úrovni prioritních os a jejich kvantifikace (prioritní osa 3)
- Příloha 20: Indikátory na úrovni prioritních os a jejich kvantifikace (prioritní osa 4)
- Příloha 21: Indikátory na úrovni prioritních os a jejich kvantifikace (prioritní osa 5)

- Příloha 22: Indikátory na úrovni prioritních os a jejich kvantifikace (prioritní osa 6)
- Příloha 23: Indikátory na úrovni programu a jejich kvantifikace
- Příloha 24: Rozpočet Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost dle prioritních os
- Příloha 25: Nová legislativa politiky soudržnosti pro období 2014 – 2020
- Příloha 26: Architektura politiky soudržnosti 2007 – 2013 versus 2014 – 2020
- Příloha 27: Finanční rámec 2014 – 2020 (EU – 28) v cenách roku 2011
- Příloha 28: Finanční rámec 2014 – 2020 (EU – 28) v běžných cenách
- Příloha 29: Přehled procesu získání finančních prostředků z SF EU v České republice
- Příloha 30: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků
- Příloha 31: Cyklus „Od předložení žádosti, až po její schválení/neschválení“
- Příloha 32: Údaje o individuálních projektech (IP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 7. 1. 2009
- Příloha 33: Údaje o globálních grantech (GG) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 7. 1. 2009
- Příloha 34: Údaje o grantových projektech (GP) v rámci GG operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 7. 1. 2009
- Příloha 35: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 7. 1. 2009
- Příloha 36: Údaje o individuálních projektech (IP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 7. 1. 2010
- Příloha 37: Údaje o globálních grantech (GG) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 11. 1. 2010
- Příloha 38: Údaje o grantových projektech (GP) v rámci GG operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 11. 1. 2010
- Příloha 39: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 7. 1. 2010

- Příloha 40: Údaje o individuálních projektech (IP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 5. 1. 2011
- Příloha 41: Údaje o globálních grantech (GG) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 5. 1. 2011
- Příloha 42: Údaje o grantových projektech (GP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 5. 1. 2011
- Příloha 43: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 5. 1. 2011
- Příloha 44: Údaje o individuálních projektech (IP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2012
- Příloha 45: Údaje o globálních grantech (GG) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2012
- Příloha 46: Údaje o grantových projektech (GP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2012
- Příloha 47: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2012
- Příloha 48: Údaje o individuálních projektech (IP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2013
- Příloha 49: Údaje o globálních grantech (GG) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2013
- Příloha 50: Údaje o grantových projektech (GP) operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2013
- Příloha 51: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (EU a národní zdroje) k 4. 1. 2013
- Příloha 52: Monitorovací indikátory na úrovni OP LZZ
- Příloha 53: Přehled kontextových indikátorů OP LZZ
- Příloha 54: Informace o věcném pokroku prioritní osy 1 – Adaptabilita
- Příloha 55: Informace o věcném pokroku prioritní osy 2 - Aktivní politika trhu práce

- Příloha 56: Informace o věcném pokroku prioritní osy 3 - Sociální integrace a rovné příležitosti
- Příloha 57: Informace o věcném pokroku prioritní osy 4 - Veřejná správa a veřejné služby
- Příloha 58: Informace o věcném pokroku prioritní osy 5 - Mezinárodní spolupráce
- Příloha 59: Informace o věcném pokroku prioritní osy 6 – Technická pomoc
- Příloha 60: Rozpočet projektu – Kód 01: Osobní náklady
- Příloha 61: Rozpočet projektu – Kód 02: Cestovné
- Příloha 62: Rozpočet projektu – Kód 03: Zařízení a vybavení
- Příloha 63: Rozpočet projektu – Kód 04: Nákup služeb
- Příloha 64: Rozpočet projektu – Kód 05: Stavební úpravy a Kód 06: Přímá podpora
- Příloha 65: Rozpočet projektu – Kód 07: Křížové financování
- Příloha 66: Rozpočet projektu – Kód 08 – 13: Výdaje projektu
- Příloha 67: Dotazník k projektu „Práce na dálku“
- Příloha 68: Fotografie z konference „Práce na dálku“